

APRILL 1940

Maaret

4

HIND
40
SENTI

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

Suur soodustus kuukirja «Mareti» tellijale

Kirjastus „Maret“ ei võtnud osa odavast raamatunädalast, kuid võimaldab kuukirja „Mareti“ lugejail osta allpool-loendatud

raamatuid soodustatud hinnaga

Müük kestab kuni 1. maini 1940. a., kui jätkub raamatuid. Tellimisel palutakse anda üles täpne aadress. Tellitud raamatute hind palutakse ette maksa „Mareti“ posti jooksvale arvele nr. 22-01. Soodustatud hinnaga raamatuid müüb ainult kuukirja „Mareti“ talitus, Tartus, Ülikooli 25.

			Kaanehind :	Soodustatud hind :
KNUT HAMSUN: Viktoria	(Romaan)	brošüüris	kr. 2.—	1.60
PIERRE LOTI: Madam Krüsanteem	„	„	„ 2.50	2.—
GEORGE SAND: Valentine	„	„	„ 3.50	2.80
JOHN GALSWORTHY: Pühak	„	„	„ 4.—	3.20
HERB. ROCH: Niikaua kui süda tuksub	„	„	„ 4.—	3.20
LUCILE DECAUX: Marja Walewska	„	„	„ 3.—	2.40
ALICE LYTTKENS: Mida meie kõik igatseme	„	„	„ 3.25	2.80
PEARL S. BUCK: Ema	„	„	„ 3.50	3.—
F. WOEDTKE: Kuhu jäi läinud aasta lumi	„	„	„ 2.—	1.25
NAINE ARSTI LUUBI ALL (Arstiteaduslik raamat)	„	„	„ 1.—	0.80
Ajakirjade aastakäike:				
„MARETI“ 1937. aastakäik		(12 numbrit)	„ 3.50	1.50
„ 1938. „		(„ „)	„ 3.50	2.—
„VALLATU MAGASINI“ 1936. aastakäik (nr. 1, 2, 3, 4, kokku 432 lk.)			„ 2.—	1.—
„ 1937. „ (nr. 5, 6, 7, 8, „ 416 „)			„ 2.—	1.—

Kui soovitakse raamatuid iluköites (kuldtrükiga), siis tuleb kr. 1.50 soodustatud hinnale juurde arvestada. Raamatute saatekuludeks alla kr. 10.— tellimise puhul tuleb tellijail juurde lisada 5% tellimishinnast, kuid mitte vähem kui 5 senti. Kr. 10.— ja suuremate tellimiste saatekulu kannab kirjastus. Raamatute lunaga saatmisel tuleb tellijal tasuda igal juhul lisasaatekulu veel 25 snt.

KIRJASTUS „Maret“

Tartus, Ülikooli 25. Telefonid 35-20, 39-75 ja 41-90
Postkast 22. Posti jooksev arve nr. 22-01.

V. a.

„MARETI“ LUGEJA!

Ka Teie leiate sageli, et Teil on tarvis trükkida mitmesuguseid trükitöid, nagu:

- NIMEKAARTE
- LAULATUSE-LAULULEHTI
- KUTSEKAARTE
- PEOKUULUTUSI
- MATUSE-LAULULEHTI
- ARVE- JA KIRJAPLANKE
- POSTKAARTE, KIRJAÜMBRIKKE JNE.

Tellimisi võetakse vastu ka telefoni teel ja kirja kaudu.

Kuid

seejuures Teie nõuate: head tööd, täpset ja kiiret tellimiste täitmist ning mõõdukaid hindu. Seepärast laske kõik oma trükitööd trükkida

„MARETI“ TRÜKKIKOJAS

Tartus, Ülikooli 25, telef. 35-20, 41-90 ja 39-75

Maret

Nº 4 (64)

APRILL

1940

Aprillipäikeses

KEVADINE JALUTUSKAIK

Jaan Kärner

Kui tuleb kevad

Lahkub talv ning tuleb kaunis kevad,
 õitseb kullerkupp ja kassikäpp,
 veed ja tuuled soojalt kohisevad, –
 teeb mu kodus pesa kärbsenäpp.

Keset metsa haava õõnde ase,
 varjatud ning vaikne, talle saab
 ja siis suure suveni ei lase
 laulvat elu sülest vana haab.

Istun seal ja kõik on nii kui ikka:
 sama rahulik ning rõõmus rutt;
 ja mu mõte koorib lahti pikka
 möödunud noorust, kadund ajastut.

Ja ma leian sealt veel vanu igi
 pilgu, mis kui suvetuul, nii leeb,
 käe, mis kandis päikest minu ligi –
 ah, nüüd mälestus, see kurvaks teeb.

Aga siis, kui tuleb jälle kevad,
 õitseb kullerkupp ja kassikäpp,
 kutsuvad mind haavad helisevad,
 hüüab väike lind, see – kärbsenäpp.

Maré Stahl

Romantiline öö

Laht kahe poolsaare vahel viibis kevadeõhtu hämaruse õrnas valguses. Silmapiiril asetsevate mägede piirjooned sarnanesid valgete pilvekestega, mis seisis liikumatult õhus ja näitasid ainukestena seda joont, kus vesi ja taevas kokku sulasid. Päike loojus punase tulekerana.

Linnast ulatus merre kaks kaitsetammi nagu kaks tumedat katsesarve. Nendest varjatuna puhkas sadam vaikselt nagu tiik ja valged laevad selles peegeldusid pastellvärvilises vees, kuna päike süütas nende aknais punaseid hõõgusi, justkui määratseksid tu'leegid nende sisemuses.

„Vaata neid luikesid.“ ütles kaitsetammil seisev noormees, näidates kahele hiigellinnule, kes päikesehelgist roosakatena lendasid üle lahe. „Nad lendavad metsa, oma pesadesse,“ ütles noor neiu ja kerge külmavärin läbis ta keha. „Kahetsusväärsed olevused, kes peavad leppima nii viletsa koduga.“

„Miks kahetsusväärased?“ küsis mees imestunult. „See on ilusaime, mida loom või inimene võiks endale soovida. Mõtle vaid: kaks õnnelikku olevust teineteisesse kiindunud, kevadeöö imedest ja saladusist ümbritsetuina, üksi iseendi ja hõbedase kuuga.“

„Sa unistad, Oliver,“ katkestas neiu teda pilkavalt. Noormees hammustas huulde. „Igal juhul,“ ütles ta, „ma ei oleks pidanud sellest rääkima.“

Rikutud tujus sammus ta tütarlapse kõrval. Nende sammud kõlasid valjusti kivist kail, linn kasvas neie vastu justkui mingi tume koletise kurk, tolm ja müra täitsid tänavaid. Meri kadus nende taga nagu mingi nägemus. Oliver pöördus veel kord ümber. Üks laev tüüris hääletult sadamasse, ta lähenes nagu mõni vaimudelaev, jättes pikki hõbedasi vagusid tintsini-sele veele.

Noormees tahtis enda kõrval sammuva tütarlapse tähelepanu sellele juhtida, kuid siis kehtas ta vaid veidi õlgu, nagu oleks see asjatu vaev, ja astus edasi kiirustava tütarlapse kõrval.

Võõrastemaja ees jäid nad seisma. „Sa tuled ometi õhtu-söögiks meile,“ ütles Irene, „vanemad ootavad sind. Meil tantsitakse ka täna.“

Oliveril oli korraga suurim vastikus võõrastemaja, Irene vanemate ja tantsu vastu, kuigi ta muidu tantsis meeleldi ja baaris oli tõesti hea muusika.

„Väga kahju,“ ütles ta, „aga ma pean veel töötama.“ Irene ei vastanud midagi. Ta vaatas noormehele vaid tumma vihaga otsa. „Palju lõbu siis!“ surus ta läbi hammaste ja oligi kadunud hotelli sissekäiku.

Noormees seisatas veel veidi, suutmata otsustada, kas ta peaks ruttama tütarlapsele järele või ära minema; siis kehtas ta veel kord õlgu, pöördus ümber ja läks tagasi mere äärde.

Nüüd oli siin päris hämar. Plataanide-promenaadi tuliahead löid põlema, silla laternad kaardusid helkivate lookadena üle jõe, kaitsetammi tule tornis põles tuli ja väikesed punktid merel tähistasid sisse- ja väljasõitvaid laevu. Tumedaillt kinkudelt vilkusid tuhanded valguspunktid – roheluse varjus asuvate talumajade aknad.

Pilk suunatud neile kaugeile valguspunktile, mis helkisid võidu tähtedega, hakkas Oliver edasi minema piki mereranda. Ta ületas silla ja leidis end nüüd vaiksemas linnaosas olevat, varsti jõudis ta eeslinna, läks ikka edasi pikki randa ja mõõdus magavaist veelindudest, kes justkui unes laskisid kuuldavale tasaseid hüüdeid. Siin ja seal algas mõni konn juba oma kevadist armastuslaulu, mõned valged paadid õõtsusid juhtimatult tumedal veepinnal.

Siis hüppas Oliver järsku paari sammuga ühele purdele, vabastas ühe paadi keti posti küljest ja lükkas sõiduki kaldast eemale.

Metsaga kaetud poolsaare tume neem tõmbas teda võimsalt enda poole ja tugevate aerulõökidega eemaldus ta linnast, lähenedes samal ajal metsadele.

Ta sõudis kogu jõust, justkui oleksid jälitajad ta kannul, kes ikka enam ja enam võtsid Irene ja ta vanemate kuju. Tal hakkas korraga hirm nende enesekindlate rahainimeste ees, kelle kõned olid alati nii mõistlikud ja kes kõige juures, mis nad tegid, pidasid alati ainult kasu silmas. Varemini oli ta mõtelnud, et Irene on hoopis teissugune, aga sellest ajast saadik, kui ta nägi teda koos oma perekonnaga, ta otse kokkus, pannes tähele seda sarnasust, mis tütarlapsel oli oma emaga.

Oliver arvas, et ta on nüüd küllalt kaugel kaldast. Ta tõmbas aerud paati, libistas end sõudepingilt alla ja asetus selili paadipõhja, pannes käed pea alla. Nii nägi ta otse enda

kohal Põhjajanaela ja püüdis mõelda tähistava imele, kuid ikka jälle tuli kibeda maitsena keelele Irene ja sellest, kui võimatu on neil teineteisest vastastikku aru saada.

Oli paha, et Irene vanemad olid tema pärast siia tulnud, et teda tundma õppida, ja tal oli saatuslik tunne, et ta polnud jätnud neile kuigi head muljet. Kuidas nad olid talle otsa vaadanud, kui ta ütles, et ta ei saa muuseumi ümberkorraldamise eest mingit eratasu, vaid et ta teeb seda armastusest asja vastu ja uurimiskire pärast. Ka Irene oli vaadelnud teda mõttlikult ja siis valjusti naerma hakanud. „Küll ta juba õpib raha väärtust tundma, papa,“ oli ta ütelnud ja oleks ainult vaja olnud veel juurde lisada: „Minu juhatusel.“ Kuid see oleks olnud liiga varajane, nad polnud ju veel kihlatudki. Kuid seda kihlust oodati, seepärast tuldi siia, sest Oliver ei võtnud selle muuseumitöö pärast tänavu puhkust ja seepärast oli talle vastutulekut osutatud. „Mispärast küll?“ küsis ta endalt ja ei teadnud sellele muud vastust kui seda, et see oli küll ta hea, vana nimi, mis omas külgetõmbejõudu. Irene ema oli alles eile ütelnud, et vada aadlitiitel olevat sama hea kui sularaha.

Oliver ohkas kõvasti ja pöördus paadis ümber. Oli tõusnud kerge tuul ja see ajas paati endises suunas edasi. Oliver ei märganud seda, ta mõtles vihaselt, kuidas neist köidikuist pääseda.

Nii ei teadnud ta, kui kaua teda tuul oli edasi ajanud ja kus ta maabus, kui paat järsku jooksis ragisedes rannaliivale ja Oliver tõuke mõjul ärkas oma mõtteist ning astus läbi madala vee kaldale, et end veidi liigutada ja orienteeruda. Ta tõmbas paadi kõrgemale kaldale ja kuulatas. Maa poolt tuli õitsvate puude lõhna ja — ta süda seisatas rõõmsast ehmu misest — ööbik laulis. Sellest oli möödunud juba aastaid, kui ta viimati oli kuulnud ööbikut; ta oli siis veel üliõpilane ja oli külas onu mõisas, seal oli üks ööbik laulnud sirelipöösas. Sinna oli palju, palju aega tagasi.

Ta läks ettevaatlikel sammel lauluhääle suunas edasi. Lind ei võinud olla kaugel. Oliver lükkas kõrvale paar pöösast, astus üle heki, hüppas üle müüri ja sammus ümmarguse muruplatsi poole. Pöösaste all valitses pehme poolvalgus, meri peegeldus nii selgesti ja taevas oli täis tähti, ta nägi selgesti väikest kalatiiki, mille ääres kasvas puu madalalerippuvate okstega. Sellelt puult kõlas imelinnu ebamaine laul ja sellest täiesti võlutuna vajus Oliver ühele pingile, sulges silmad ja süvenes täiesti selle laulu nautimisse, mis oli nii üli-võimas, justkui peaks selle pisikese linnu rind lõhkema sellest.

Järsku kuulis ta samme rohul. Ta pöördus ümber ja märkas järsku ebamugavustundega, et ta istus tõenäoselt kuskil võõras aias. Loomulikult, seal ülal oli ju maja. Üks naisekuju lähenes aeglaselt tiigile. Oliver oleks meeleldi minema joosnud, kuid tal polnud põgenemiseks enam mingit võimalust.

Naine seisatas, olles teda märganud. Oliver tõusis piinlikult püsti. „Ööbik —“ ütles ta kogeldes. „Palun vabandust, ma kuulsin teda ja ei suutnud enam vastu panna.“

„Tasa,“ ütles naine sosinal ja pani sõrme huultele, „me kohutame linnu ära.“ Ta istus ettevaatlikult pingile ja palus käeviipega ka meest uuesti istuda.

Oliver istus. Kuid ta tähelepanu ei viibinud enam üksi toreda laulu juures, ta pidi ikka jälle uuesti vaatama naisele, kes seal tema kõrval istus. See näis olevat veel väga noor; ja nagu ta seal istus, väike pea õrnal kaelal veidi ette kummardunud, justkui selleks, et paremini kuulda, oli ta nii meeldivalt ajatu, nii imelikult tuttav ja usaldatavalt kena, nagu raidkuju, milliseid asetatakse aedadesse ja millised mõttes endasse süvenenuina näivad kuulatavat puude ja lindude hääli.

Ta näis Oliveri sealviibimist võtvat nagu midagi endast-mõistetavat ja aegamööda kadus surutis Oliveri hingelt ja mingi nõiduslik meeleolu vallutas teda selle noore, ilusa tütarlapse kõrval selles võluaias ja linnulaulu juures ülal nende pea kohal.

Korraga vaikis ööbik, ta ei võinud vist küll enam edasi laulda, ilma et ta väike rind oleks tõesti lõhkenud. Oli kuulda veel paar tiivalööki, siis jäi kõik vaikselt.

„Kas ta ei laulnud imeilusasti?“ küsis tütarlaps.

„Jah,“ vastas Oliver, „ta tõmbas mind oma lauluga nagu nõõri järel, ma tungisin tema pärast isegi võõrasse aeda.“

„Mõnikord,“ ütles tütarlaps, „ei tohi karta mingit takistust, kui tahetakse järgneda oma südame kutsele.“ Oliver vaatas talle üllatunult otsa, tütarlapse ütlus oli justkui ta oma sise-mise pinge lahendus. Ta tundis end korraga sõnamatult vabana ja õnnelikuna.

KEVADINE MAANTEE KUTSUB

„Kuu,“ ütles tütarlaps ja näitas läbi puukoste.

„Kas te armastate kuud?“ küsis Oliver.

„Jah,“ vastas tütarlaps, „ta selgitab kõik segase, ta rahustab nii oivaliselt, ma armastan ka päikest väga, aga kuuga võib rääkida nagu seltsilisega.“

„Te olete palju üksi?“ küsis Oliver.

„Enamasti,“ vastas tütarlaps. „Ma olen meeleldi üksi, aga mõnikord tahaksin kellegagi jagada ilusaid asju ja tundeid.“ Oliver tegi liigutuse, nagu tahaks ta midagi ütelda, ja tütarlaps tõusis segasena püsti. Ta tumedais silmis peegeldus kuu, kui ta vaatas noormehe otsa. Oliveril oli tunne, nagu peaks ta palju südameilt ära rääkima, kuid ta ei saanud sõnagi suust, ta sai võtta ainult tütarlapse käe ja hoida seda kaua, siis tõstis ta selle väikese valge käe oma huulte juurde ja suudles seda. Seejärel pöördus ta ümber ja läks kiiresti minema, peagu lämbudes tundmuste üliküllusest. Kui ta üle müüri hüppas, vaatas ta tagasi. Tütarlaps seisis ikka veel seal. „Head ööd!“ hüüdis ta tasa. „Head ööd!“ hüüdis tütarlaps samuti tasa. Oliver leidis oma paadi, lükkas selle merele ja hüppas sisse. Kui ta sõitis läbi kõrkjate, ujusid kaks suurt valget lindu ülesehmata tuina minema. „Luiged,“ ütles Oliver, „siin nad siis pesitsevad.“ Ja imestunult mõtsid ta mõtted ringi, mille ta oli läbi käinud, alates kõnelusest Irene ja kaitsetammil.

Ta kastis aerud tasa vette, et mitte loomi segada. Sealjuures püüdis ta endale täpselt meelde jätta kohta, kus ta oli maandunud, et ta selle homme jälle üles leiaks, homme, kui ta tagasi tuleb, pärast seda kui on läbi viinud möödapääsmatu lahkumise Irene.

Muretsege endale soodustatud hinnaga raamatuid

Müük kestab kuni 1. maini 1940. a. Lugege lähemalt käesoleva „MARETI“ teiselt kaaneküljelt

ESKIMO PRUUT

Maa, kus ei tunta armukadedust

Kui primitiivsete eskimote juures naiste vahetus esineb vahest sagedamini kui meie juures, siis ei tarvitse eskimo seepärast olla ebamoraalsem kui meie. Tal on ainult teissugune moraal, mida ta aga palju paremini peab kui meie endi oma. On ju eskimo kasvatus ja ellusuhtumine hoopis erinev meie omast. Ta pole armukade meie mõttes ja ei tarvitse oma armuseiklusi varjata. Eskimo vaate järgi oleks ju ka see suur patt abikaasa selja taga flirtida ja omada armuseiklusi kolmanda isikuga. Abielunaiste või -meeste vahetamine on aga seevastu täiesti kombeline asi, kui ainult kõik, kellesse see puutub, sellest teavad ja sellega nõus on. Kui eskimote juures mõni naine või mees armub teise mehesse või naisesse, siis teatatakse sellest väljavalitu mehele või naisele ja arutatakse asja kõige viisakamalt. Enamasti saadakse, kui omatakse muidu laitmatu inimese kuulsust, ka kohe luba väljavalitud isikule lähenemiseks. Siis peab veel nõutatama omaenese abikaasa luba, milline saadakse enamasti suurema raskusega. Kui mõni mees on teatanud oma naisele, et keegi teine mees soovib temaga vahekorda astuda, siis ei tarvitse naine sellegipärast veel vastu tulla, kui viimane talle pole sümpaatne.

Naiste vahetus esineb ka religioossetel põhjustel või puhtpraktilistest kaalutlustest, nii näiteks, kui mees, kes tahab ette võtta rasket teekonda ja omab vana ning nõrka naist, vahetab ta selle oma sõbra noore ja terve naise vastu reisi ajaks.

Naiste vahetust võib ette võtta lühemaks või pikemaks ajaks. Harva terveks eluajaks.

On teada ka üksikjuhte, kus naiste vahetuse kestus pärast teatud tähtaja möödumist ühe või teise poole soovil pikendati paaril korral.

Kui ma noore mehena külastasin Smithsundi eskimosid (kes tol ajal olid veel paganad ja võisid tegutseda vastavalt oma vanale praktilisele moraalile), kuulsin ma järgmist juhtumit. Keegi vana leskmees abiellus noore tüdrukuga. Naabruses oli surnud ühe noore mehe mõrsja ja see ei leidnud endale esialgu ühtki teist naist kui ühe vana lese. Mõne aja pärast hakkas noormees nurisema seeütle, et ta pidi leppima täiesti vana naise, kuna vanal mehel oli noor naine. Juhuslikult tegi siis noormees vanamehele ettepaneku vahetada naised. Kui vanamees märkas, et noortel oli vastastikune sümpaatia, nõustus ta esialgu lühiajaliseks vahetuseks. Kui vanamees tähtaja möödumisel nõudis tagasi oma noort naist, palus noormees pikendust ja tõi põhjuseks ette, et ta tahab saada last noore naise.

„Sa oled ju liiga vana selleks, et veel kord isaks saada, ja minu naine on samuti vana laste sünnitamiseks,“ ütles noor mees vanale.

Vanamees nõustus. Mõni aeg pärast lapse sündimist tuli ta jälle ja nõudis oma noort naist lõplikult tagasi. Noor mees aga hüüdis talle: „Laps kuulub mulle ja ma ei anna seda kunagi ära. Laps ei saa aga, niikaua kui ta on imik (6—10 aastat või rohkemgi), elada ilma emata. Seepärast peab su noor naine jääma minu juurde ja sina võid endale pidada minu vana.“

Selle argumenti vastu ei saanud vanamees midagi ütelda ja ta nõustus.

Eskimote vaate järgi on abielu peamine otstarve lastesünnitamine ja seepärast püüavad nad lastetuid abielusid sellest välja aidata naiste vahetamisega. Ökonoomiline olukord ei mängi eskimote abielude juures peagu mingit osa. Suur vaesus on haruldane eskimote juures. Igaüks on küllalt uhke ja osav selleks, et olla omast jõust hea kütt ja perekonna toitja. Eskimotel pole ka tarvitusel raha ega ole kombeks suurte varade kogumine. — Kui eskimo omab seda, mida ta vajab elamiseks, siis ei kogu ta mingeid ülearuseid rikkusi. Eskimod on üldiselt väga rahuarmastava iseloomuga. Lahkarvanuste tekkimisel korraldatakse veretud kahevõitlused. Mõlemad vastased kohtuvad tunnistajate ees ja kumbki püüab teist sõnavõitluseks naeruväärseks teha.

Edukas kütt aitab meeeldi perekonnaisa, kes on hätta sattunud, ja oleks täiesti mõeldamatu, et eskimo elaks ise külluses, kui ta näeks teisi kiratsevat.

Eskimotel ei puudu tõesti abivalmidus ja ligimesearmastus; nad võivad ses suhtes ja samuti ka, mis puutub rahuarastusse ja viisakusse, olla heaks eeskujuks paljudele meie tsiviliseeritud kaaskodanikkudele.

Tagasipöördumine koidikul

Taamal idas tekkis mustjassinisesse taevasse juba tume-halle laike, mis kustutasid tähtedekuma. Värvid taevaalaotuses muutusid järjest heledamaks ning peatselt laius hahkjalt horisondil hele, rõõmus hommikuvalgus. Alles nüüd võis tajuda, millises ebataoliselt kontrastses ümbruses sammus üksildane jalutaja. Käed selja taga, hoides pehmet kaabut ja kindaid, kerge suvimantel avatud, mille alt paistis must õhtuülikond, lakk-kingad kaetud jahuse tolmuga, nii jalutas ta — tõstmata juba pisut halli pead, märkamata maastikku — öö ja päeva vahel üksikul teel, möödudes leppadest ja pajudest, põldudest ja nurmedest, kilomeeter kilomeetri järel.

Nüüd veel pisut maad piki tünnpuuhekki — ja talu oligi ta ees. Ülal liikusid Anna avatud akna kardinad tuulehõngus. Anna... „Nii see pidigi tulema!“ noogutas mees omaette. Ent kuidas see siis tuli? — Kahe, kolme kuu eest oli see alanud, tookord, kui ta käis Annaga kunstnikeballil.

Agronoom Paul Roomet seisis paari tuttavaga baaris, kui kõrvalsaalist väljus naine, kelle poole pöördusid kõikide pead. Väga apartselt mõjuv naine roostepunases siidis, kastanpruunide juustega, raskete kõrvarõngastega, kitsaste kulmudega, tumedate silmadega, suure daami käitumisega, ent pisut rahutult liikuv.

„Dodd!“ sosistasid mõned härrad ja naeratasid.

Roomet silmitses teda tähelepanelikult. Need juuksed, need silmad, see pisut lai suu, see pisike arm lõual... see oli ometi... Enne pisut kõhklevalt, siis paari kindla sammuga läks ta tema juurde. „Inga?“

Pisut uuriv, kiiresti äratundev pilk. „Vaata ometi! Roomet! Kui kaua me pole teineteist näinud! Ent Ingat pole enam. Minu nimi on nüüd Mary Dodd.“

„Ah, olete abielus? Elate välismaal?“

„Aga ei! Mary Dodd on mu kunstnikunimi.“ Ja ta seletas, et temast saanud näitlejatar, et ta olevat suure eduga esinenud välismaal ja just äsja sealt saanud. Ta jutustas seda rõhutatult võõra aktsendiga, mis oli võõrastav Roometile, ent mis küll kuulus preili uue elukutse juurde. „Ent sellest kõigest teine kord segamatult,“ ütles ta. „Teie helistate mulle, eks ole?“ Ja juba ümbritsesid teda teised, nii et Roometil jätkus vaevalt aega teda pealiskaudselt tutvustada Annale.

„Jaa, see oli Inga,“ ütles ta, kui nad koju sõitsid. „Ta on vahepeal pisut muutunud.“

Anna raputas aeglaselt pead. Tal oli Ingast, kellest Roomet oli vahel tagasihoidlikult kõnelnud, hoopis teine kujutus. Ta teadis, et tükke sellest nooruselamusest oli ikka veel Roometis ärkvel, ja nüüd oli ta imestunud. „Nii, nii,“ ütles ta ainult. Siis ei rääkinud ta enam sellest. Ka edaspidi mitte.

Roomet aga, kuna ta käed hoidsid rooli, mõttes ajale, millest oli möödunud palju aastaid, mõttes, kuidas ta, olles saanud alles täisealiseks, esimesest kohtumisest saadik uue naabri viieteistkümne-aastase tütreaga vaatas talle põlevate pilkudega järele ning õõsiti unistas väikesest armist lõual. See väike arm, need varaküpsed, pilkavad huuled, need tumedad silmad, mis kütkestasid teda salapäraselt, see kõik kokku oli aastaid olnud ta nooruse sisuks, ta esimeseks suureks elamuseks. Sõda tuli vahele. Neli pikka, rasket aastat. Kui ta tagasi tuli, oli ka kodus kõik teiseks muutunud. Isa oli surnud, vend sõjas langenud, ema haiglane, talu viletsas olukorras. Inga oli läinud. Ta vanemate abielu oli lahutatud. Naabertalus elas uus omanik. Ent nüüd polnud aega taga kurta möödunud, kaotatud... Jaa, ja siis, ülesehituse-aastail, oli ta Annat tundma, hindama ja armastama õppinud — Annat, kes oma headuse ja selgete, tarkade silmadega oli kõik need halvad ja head aastad seisnud ta kõrval.

Ent sel õöl unistas Paul Roomet esmakordselt pärast paljusid aastaid jälle väikesest roosast armist.

Mingi võõras rahutus oli teda vallanud. Ta vaatas aknast välja oma põldudele ja metsadele ja nägi kõike vilja kandvat ning kasvavat. Kas ta polnud palju töötanud ja oma tööga selle saavutanud? Kas polnud siin kõik hea ja kindel ta poisile Ilmarile, kui see koolist vabaneb? Kas tal polnud nüüd viimaks õigus pisut enam oma isikliku elu eest hoolitseda?

Ikka sagedamini sõitis ta linna, kohtus sõprade ja tuttavatega, käis kohvikuis, teatris või kinos. Ja kohtus sageli Ingaga. Algul mõned korrad kunstnike seltskonnas — kolleegid, nagu Inga esitles —, siis vahel ka üksi. Inga jutustas oma elust, oma edust välismaal, ka tulevikukavadeist ning mõningaist raskusist, milliste ületamiseks ta vajavat abi. Seejuures vaatas ta oma suurte, mõjuvate silmadega Roometile otsa ja naeratas. Roomet kuulas teda ainult osaliselt, sest meelsamini vaatas ta väikest roosast armist lõual ning meenutas noorusunelmat, mis oli lõppenud enne, kui see õieti sai alata.

Märkamatu, samm-sammult enam kaotas ta end sellesse endaloodud uduringi. Ta nägi ainult Ingat, Ingat uues, võõras võlus ja laskis end oma illusioonide lainetel kanda selgusetusse.

Kas polnud mitte endastmõistetav, et ta talle, oma noorusesõbratarile, tõi paar lille? Kas polnud mitte ebagalantne talle ainult kohmakalt kätt ulatada, nagu ta seda esimesil päevil tegi, selle asemel et neid sõrmi huultega puudutada? Kas polnud õige, et ta kunstnikku, kes raskustesse sattunud, abistas? Ei, mis ta tegi, tegi ta kõik ilma kõrvalmõteteta, päris ilma... Jaa, ainult täiuslikum, küpsem oli see lõug nüüd, ent siiski oli arm veel nähtav roosa puudrikihil all...

Nii möödus nädal nädala järel selles ta mõtete ja tunnete selgusetus hämaruses. Kuni...

Ta istus kohvikus ja luges oodates ajalehte, kuni keegi talle õlale patsutas. Taevas küll, Ellandi! Ta koolipõlve-sõber. Oli niimõndagi kõnelda. Järsku peatus Ellandi vestluses ja vaatas pöörduksele. „Ah, Dodd on ka jälle silmapiirile ilmunud?“ küsis ta naeratades.

Roomet vaatas üles. Inga möödus kaugel tagasivaatamatult. „Sa tunned Doddi? Ta on saanud suureks näitlejaks.“

Ellandi lausus muiates: „Näitlejaks — see on hea. See kunstihkkond on talle mõjuvaimaks meelitusvahendiks.“

„Ent ta tuleb ometi otseteed välismaalt,“ sõnas Roomet. Teine ainult naeris seepeale. „Muidugi võimalik, et keegi ta korraks sinna kaasa võttis. Ta oskab juba ikka kedagi

leida, kes maksab ta reise ja arvete eest. Ent muidu on kõik peetus.“

Roomet tõusis. „Ellandi! See pole tõsi!“ Sõber kustutas sigareti. „Ah nii! Jaa, mul on väga kahju, Roomet. Ent kõik on nii, nagu ütlesin.“

Roomet lausus kahvatute huultega mõned arusaamatud sõnad, siis läks ta kedagi märkamata, teadmata isegi õieti — kuhu, kohvik-restauranti tagumisesse tubadesse, seisis eraldatud nurgakeses, kuulis hääli, tuttavaid hääli, kuulis, kuidas keegi küsis pilkavalt „maakrahv“ Roometi järele, kuulis Inga häält — Inga häält? —, kuidas ta võõra aktsendiga kõneles „talumehest ja sigadekasvatajast“, kes oma noorusaastate lihtsameelsuse on säilitanud tänini, kuulis pilkavat naeru.

Ent ta jalad jäid sinna, ta rusikad lõtvusid taas, ta huuled, millel oli varuks juba sõna „närukaelad“, rahunesid ja ta kõrvid kuulsid ainult, kuis ta sisemuses kõik varises varemeiks, kuis lõpuks purunes üks hinnaline ese, kuis seal muutus sügavaks tühjuseks.

Ta läbis tänavaid, sihitult, mõteteta. Järsku seisis ta jaamas, ei mõelnud autole, mis tal kaasas oli, ega kohvrile hotelis, ostis pileti ja sõitis öise rongiga koju.

Ta läbis hommikuse aia. Kui kõrgeks ja kaharaks oli kasvanud kastan. Kui palju aastaid oli sellest möödunud, kui nad koos Annaga selle istutasid?

Ta läks mööda rōdutreppe üles. Ta samm oli muutunud kindlamaks. Ja kui ta avas klaasukse, seisis Anna, kes oli just väljumas, ta ees — kollases hommikmantlis, värske näoga, laineliste, blondide juustega, nii korraldatult, nagu oleks ta Roometit sel tunnil oodanud. „Nii hilja, Paul? Kuulsin sind tulevat. Kas sul autot pole kaasas?“

„Ei, tulin rongiga.“ Ta seisis veel trepi ülemisel astmel, ärkav pilk suunatud Annale, lokiis juustele, selgetele, headele silmadele, kitsastele, ilusatele huultele. Siis alles ulatas ta Annale käe, suudles teda laubale, kauem kui tavaliselt.

Anna ei esitanud enam ühtki küsimust, ütles ainult sõbralikult: „Mine, pese endalt tolm ära, toon sulle vahepeal kohvi.“

Siis istusid nad kaetud rōdulaua ääres. Väljas oli kõik veel vaikne. Nii hästi, nii kodusena tundis end Roomet selles rōdunurgas. Kindlusetult otsis ta vabastavaid sõnu, ent enne kui ta neid leidis, küsis Anna täiesti rahulikult: „Ingaga on kõik läbi?“

Üllatunult tõstis Roomet pea: „Mida tead sina Ingast?“

Vaevumärgatav, pooltõsine naeratus oli Anna huulil. „Ah, Paul, seda teada polnud raske. Tookord, seal ballil juba nägin seda tulevat. Ja nägin ka, et teisiti polnud üldse võimalik, kui et sa pead enne minema, et taas tulla.“

„Anna, sa uskusid...“

„Jaa, Paul, uskusin sinusesse. Nägin seda naist, tundsin sind ja su noorusmälestust, aimasin seda minekut ja teadsin su tagasipöördumist. Näed sa, nii hästi, nii kindlasti tundsin seda, et see kohv siin õieti juba ammu valmis seisis.“

Imetledes, südamliku, uhke tänulikkusega vaatas Roomet talle otsa. Anna, see oli tema Anna. „Ja nüüd?“ küsis ta siis.

„Ja nüüd?“ kordas Anna. „Ja nüüd mitte ainustki sõna enam sellest. Oled sa väga väsinud?“

„Ei,“ ütles Roomet ja võttis Anna käe. „Olen ärsam kui kunagi varemalt.“

„Tead sa, mida nüüd sooviksin? Mine, sadulda hobused, ratsutame välja hommikusse.“

Ja Roomet imestus, imestus kogu päeva Anna poolvarjatud, vaigse lõbususe üle.

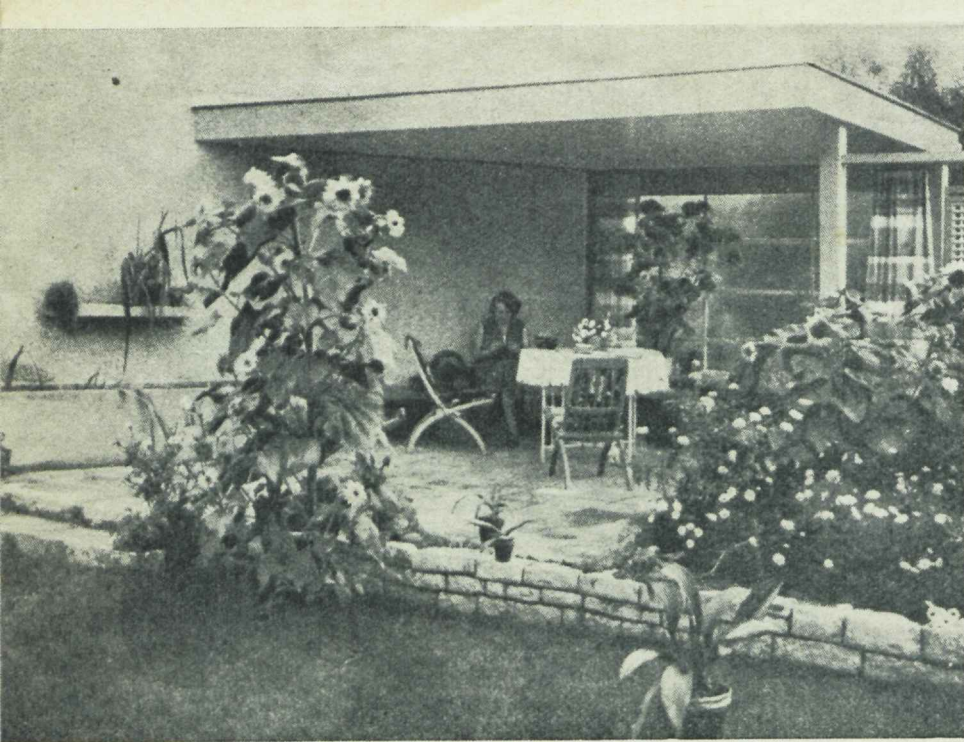
EEDA KOOK

NOOR KEVAD

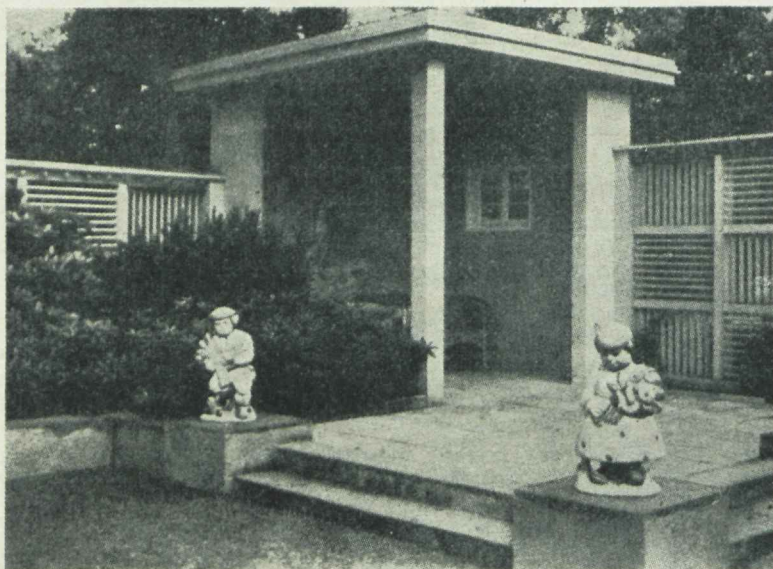
Juba kevadesilmad on siniseks,
näe, maalind aprillikuu pintsel.
Igal traadil kui uudiseid tiniseks
ja vembukalt vuliseb rentsil.

Ega's mina, mu süda vaid kibeleb,
mu lemmik, et sulle end anda.
Tuhat naljakat tungi sääl sibeleb
ja kiirustab jooksule kanda.

Ega's mina, noor kevad sul siseneb —
oh, mis helinaid kaasa toob linnast!
Nukrus nulliks ta palge ees piseneb
ja naeruna puhkeb su rinnast.

Maja külge ehitatud lihtne varjualune, mida praktilise mööbliga võib väga mugavalt sisustada. Taga klaassein, mille ruudud on piimklaasist.

Aianurka ehitatud meeldiv lehtla. Nägus korvmööbel pakub kuumadel suvepäevadel mõnusat istet. Kujud kahel pool treppi annavad lehtlale suursuguse ilme.

See lilledesse, rohtu ja väänkasvudesse uppuv lehtla õlgatuse ja lihtsa terrassiga tuletab meelde aianurka kodutalust.

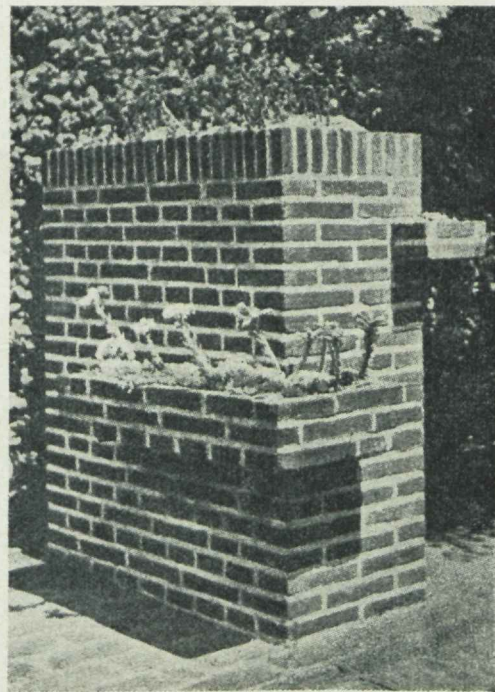
Keset aeda - katuse all

Suve saabudes ootavad linlased igatsusega puhkeaja kättejõudmist, et siis pikemaks või lühemaks ajaks linnatolmu jalgadelt raputada ja minna vabasse loodusse tervist kosutama. Kuid on palju neid inimesi, kes ei saa mitmesugustel põhjustel seda teha. Ka need inimesed peavad pärast väsitavat tööd mõne tunni päevas viibima värskes õhus. Muidugi pakuvad selleks suuri võimalusi mitmesugused jalutuskäigud linna parkides ja linna ümbruses, kuid iga päev neid ette võttes muutuvad nad tülikaks. Seepärast on väga meeldiv, kui omatähe linnas aeda, ent neid õnnelikke on siiski võrdlemisi vähe — ja need on enamasti majaomanikud. Kuna aga meie majad on tavaliselt üsna väikesed ja mahutavad endasse ainult paar-kolm perekonda, siis ei oleks majaomanikul mitte raske korraldada mõnda aianurka lehtla-taolist varjualust, kus võiksid üürnikud viibida oma vabadel tundidel.

Lehtla enda moodustamise viis on maitseasi ja oleb suurel määral aia asukohast, kujust ja rahahulgast, mida aiaomanik tahab selle ehitamiseks välja anda. Meie pildid artikli juures näitavad mõningaid ehitusviise ja võimalusi aiamajade ümbruse kaunistamiseks.

Väga suure tähtsusega on lehtla või aiamaja sisustamine. Lehtla jaoks valitagu mugav ja kerge aiamööbel, näiteks korvmööbel. Pingid ja toolid peavad siin täpselt samuti meelitama mugavale istumisele nagu toamööbelgi. Laud — kõige sobivam on ümmargune — peab omama parajat kõrgust. Padjad ja vaibad on hädavajalised. Aiamööbel peab olema hästi välja töötatud. Mööblit, eriti istmeid, ei tohi ka väga napilt olla, sest pole midagi inetumat ega ebamugavamamat kui see, kui aiamööbli täienduseks peab veel toast mööblit juurde tassima. Väga meeldivad on mõned kokkupandavad aiatoolid, mis lubavad ka suuremal arvul külalistel istet leida.

Üldkehtivaid ja kindlaid juhendeid on siin raske anda, sest maja ja aia asukoht ise näitavad õige koha ja vormi puhkekoha moodustamiseks aias.

Väga nägusad on aias üksikud telliskividest ehitatud sambad, millede väljaehitustesse võib istutada mitmesuguseid lilli.

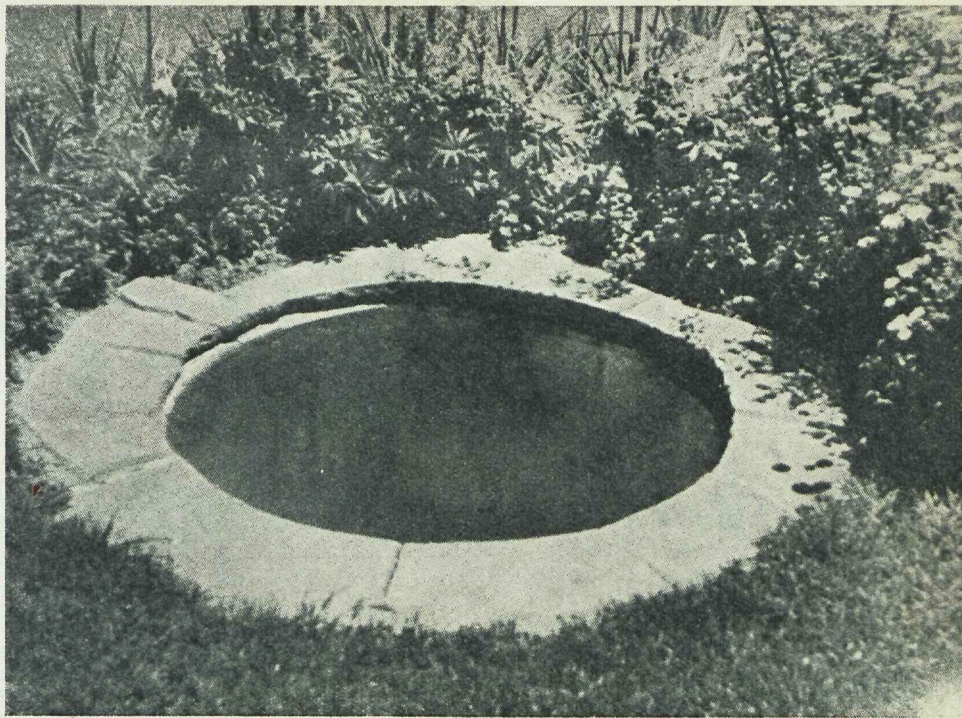
Armastage ka pisiasju aias

Iga tükike maad, mis on aiaga piiratud, mõne kap-
sataime, põõsakese või lillega, on lõpuks aed. Meie aiaks
saab ta alles siis, kui oleme andnud talle peenarde, aiata-
teede ja puhkepaikade korraldamisega oma isikliku maitse
juurde, olgu see siis kui väike või suur „korraldustöö“.

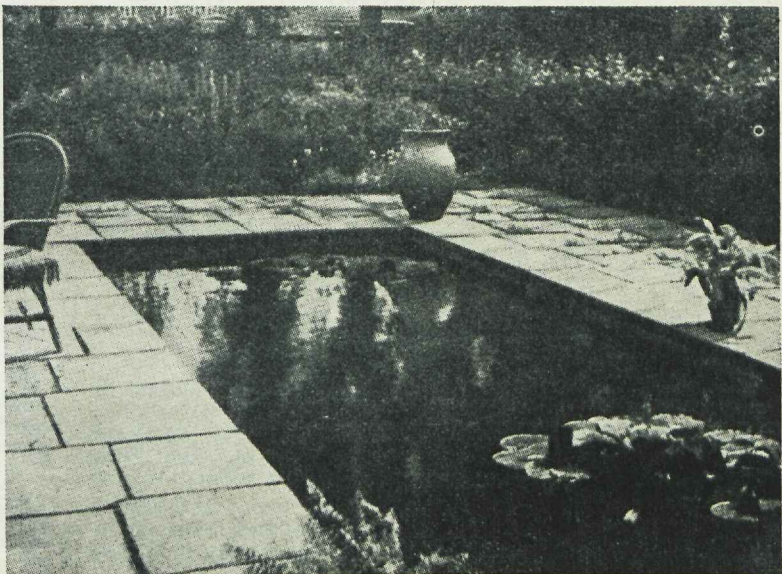
Kuid kui juba omada aeda, siis ei jätku ainult sel-
lest, et asetame kevade tulekuga kusagile aianurka ro-
heliseksvärvitud pingi, lööme puu külge paar kuldnoka-
kasti, ja kui aeg on soodus, istutame peenraile mõned
kapsa- ja kaalitaimed.

Leiame meie sellest rahuldust? Ei, meie tahame roh-
kem, tahame oma lastele mänguplatsi, kus nad võivad liivas
ehitada maju ja kindlusi. Tahame nägusaid paekiviplaatidest
laotud kõnniteid. Ka kruusatatud kõnniteed on kenad. Tee
lõppu ei tarvitse alati piirata ainult heki-ga. See mõjub
sageli igavalt. Tee võib viia istekohale või alla kõrvale
juhitud mõne väikese astmega või telliskivist sambaga,
mille avastesse ja peale võib istutada kirjusiid suvililli.
Alati ilus on pikk, sirge peatee, tihedasti ümbritsetud
kõrgete lilledega. Rõõmustavad on nii väikestes kui ka
suurtes aedades tiigid, mille suurus oleneb aia pind-
alast. Nad võivad olla ümmargused, neljakandilised ja
mitmesopilised. Nende kallastele võib istutada mitmesu-
guseid lilli, nagu võhumõõku, ära-unusta-mind jne. Sa-
muti võib kasvatada tiigis endas valgeid või kollaseid ve-
siroose ja muid veetaimi. Tiigi kaldaid võib veel mitmel
viisil kaunistada. Nii annavad ilusavormilised savinõud
kas tühjalt või kasvavate lilledega tiigile nägusust ja
avarust. Väike roheliseksvärvitud puupump tiigi ääres
võib teinekord pakkuda silmale kosutavat puhkust, kuid
lõbusaks seltsiliseks on ta kindlasti väikestele mudilastele.

Läheks pikale, hakates siinkohal loetlema igasuguseid
pisiasju, mis annavad aiale elu ja nägusust. Kes aga
armastab oma aeda, leiab varsti isegi palju väikesi
trikke, kuidas vähese rahaga teha oma aiast vaikne,
rahulik ja nägus puhkepaik, kus pärast väsitavat ja
kuuma päevatööd mõnusasti puhata. Alake aegsasti ja
pidage mees: rohkem armastust ja rohkem silma pisi-
asjade jaoks!

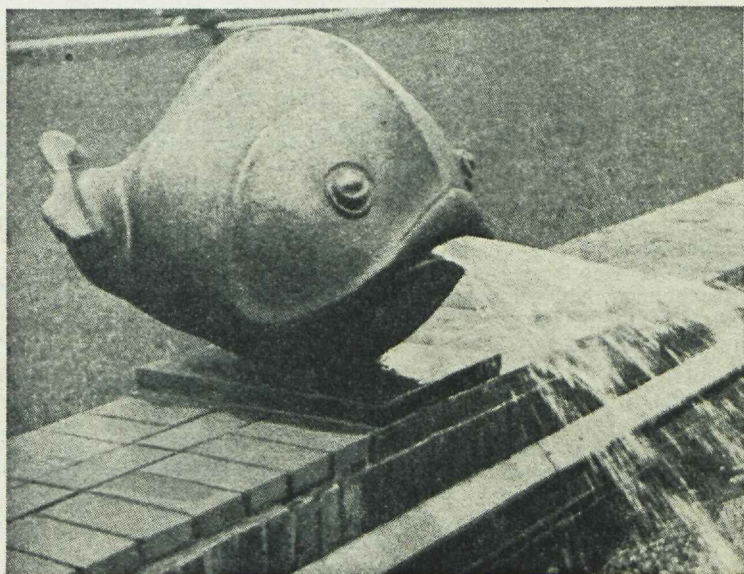
Ilusa kujuga tiik väike-aeda. Seda võib ka eduga kasutada
kastevee võtmiseks, kuid annab ühtlasi aeda elu, sädelust
ja tükikese sinitaevast.

Suurem aed vajab juba ka suuremat veekogu, mille keskele
või äärde võib istutada vesiroose. Ilusavormilised savianumad
kas tühjalt või kasvavate lilledega annavad tiigile avarust.

Kaunid ja nägusad on aias igasugust vormi savivaasid.

See põlglik sell ühes teiste purskavate sõpradega on nagu-
saks kaunistiseks suuremale aiatiigile.

Teine Noorus

Warwick Deeping'i armastusromaan

2. järg.

„Noh, selleks pole tal ju ka mingit põhjust. Te olete tõepoolest kaks last — imelapsed, säärased rohelised maailmakodanikud, kes veedavad oma elu mõneldes, ilma igavust tundmata. Olete te kunagi igavust tundnud, Frensham?”

„Mitte, et ma ise teaksin. Äärmisel juhtumil siis, kui te teatud inimesi siia kaasa toote —“

„Tahaksin neile inimestele anda näitlikku elukooli. Aga ma ei tee seda ilma valikuta. Alles eile viskasin ma kotitäie tobedaid maha ja veeretasin mäest alla. Aga nüüd vastake mu küsimusele: ons teil kunagi igav olnud?”

„Pean kord seeütle järele mõtlema.“

„Siis pole teil küll kunagi igav olnud. Ja mis puutub Mona Lissasse, siis hoiab ta ise oma igavest saladust. Miks, madam, ei tule te oma raamist välja ja ei muutu ülmoodsaks?”

„Mul pole selleks mingit vajadust.“

„Jumal olgu tänatud. Miks ei ütle inimesed seda sagedamini ja sisemisest veendumusest! Te jääte igavesti nooreks. Aga meie hea Frensham on võrukael!”

„Loomulikult olen ma võrukael. Hirmus, rahulolev, töökas, oma aias hullunud võrukael. Mul pole mingit kalduvust ümberajamiseks või teiste inimeste asjadesse segamiseks.“

„Aga oma näidendites teete seda küll.“

„Muidugi — aga siiski teisel viisil. Ma vaatlen asju peeglist, ma ei näita aga inimestele mingit haiglat.“

„Kärstitust te vist küll ei tunne, Frensham?”

„Oh, siiski,“ segas Nella vahele, „mõnikord, kui tal on uus tükk peas.“

„See on arusaadav. Arge laske aga kunagi kärstitusel maad võtta, Frensham. Kärstitus on niisugune asi, mis järjest kasvab. Noh, teie juures pole ju karta mingit hädaohtu.“

Vana Brough jäi tunniks. Ta suitis oma piipu ja tundis end mõlema õnneliku inimese seltskonnas väga hästi. Seitse aastat olid nad abielus olnud ja nende elus ei näinud olevat veel ühtki varju.

Hämaruse tulekul tõusis Brough üles ja läks aegamisi muuliteed pidi alla. Ohtupäike kuldas läänepoolseid mägesid. Meri lamas ta ees nagu hiigelsuur kalliskivi.

Brough mõtles neile mõlemale seal ülal, Frenshamile ja ta naisele, kes olid õnnelikud — ilma lasteta.

„Menella — seda nime olen ma alati armastanud,“ soostas ta. „Säärastel vanematel peaksid olema lapsed.“

Ta seisatas ja vaatas loojenevat päikest, mis vajus nagu sulakuld mustavate mäetippude taha.

„Mehe hädaohtlikud aastad! Kas tuleb ka Frenshamil nendega maadlemist? Imelik, kui äkki see rahutuseaeg meest mõnikord ründab! Teatud määral mõõdunud, purskuvat, seiklushimulise nooruse uuesti ärkamine.“

Ta naeratas.

„Jumal hoidku, milliseid aegu pidin läbi tegema neljakümnendate aastate lõpus! Nagu kurat istus mul sees! Arvatavasti ei valluta see aga nii raskesti igaüht. Vaene Mary! Mis pidi ta küll kannatama, kui käitusin nagu mõni rumal narr! Ja mõnd inimest tabab säärane hoog isegi sagedamini kui kord elus.“

Ta naeratas loojenevale päikesele.

„Ma usun, isegi kui Frenshamit peaks haarama mingi sedalaadi palavik, siis mõistab Nella teda tagasi hoida. Inimene, kes tema juuresolekul kaotab oma selge pea, peab tõepoolest hull olema. Noh, loodetavasti jääb Frensham sellest haigusest puudutamata; Nella kannataks küll siis hirmsasti, aga ta varjaks oma valu naeratuse taha.“

Raskesti kepile nõjatudes sammus ta edasi.

„Miks ei ole inimesed siiramad? Me laseme paisel rahulikult mädaneda. Üks lõige või kaks tõenoaga — ja pahe oleks juba pooliti võidetud. Aga siiski lähevad meist paljud

pimedatena läbi elu, põrkavad vastu vanu probleeme ja piinavad teisi ning endid. Miks ei anna keegi kellelegi õigel ajal õiget nõu?”

2

Frenshamid lõikasid oma Sussexi aias roose. Menella Frenshamil olid kaitseks käes roosiokaste eest pikad nahkkõnnad; ta mees oli kuuevarrukad üles käänanud ja hoidis piipu hammaste vahel.

Aprillitaevas sirendas selges sinas, lähedal ja eemal sirstasid linnud. Maja taga asuv kiviterrass oma kresside, anemoonide ja tulpidega mõjus nagu värviküllane vaip. Rohelised, kastased muruplatsid helendasid oma värskestes ja kuuskede all pikas rohus kõigutasid oma lõhnavaid päid nartsissid.

Nella oli oma töösse süvenenud. Ta pruunid, kullakalt säravad juuksed läikisid päikesepaistes. Rahuliku õrnusega kummardus ta üle iga põõsa, kuna ta aiakäärid hoolikalt klõbisid.

Frensham oli vähem agar. Ta piip kustus ühteviisi ja ta raikas palju aega sellega, et seda uuesti läita. Miski näis teda rõhuvat. Ta töötas aeglasemalt ja pisut vähema osavusega kui ta naine.

Äkki ei kuulnud Nella enam teise paari kääride klõbinat. Ta vaatas taha ja silus juuksed otsaesiselt. Päike otse pimes-tas silmad.

Frensham seisis liikumatult, kuklasse visatud peaga nagu mõni täheuurija. Ta vaatas üle kuuselatvade üht väikest punktikest, mis liikus aegamööda sinises aprillitaevas. Vahe-tevahel kadus punktike hõbedastesse pilvedesse. Tasane põ-gus sumin kostis nagu kõikjal.

Nella pilk jäi peatuma Frenshami näole. Ta sarnanes tugeva, haige mehega, kes oma haigetest vaatab julgele pois-ile hobuse seljas. Kahetsus ja kannatamatusevine olid ta sil-mis. Ta lõug oli ette sirutunud, huuled kõvasti kokku surutud.

Proua Nella vajus tahtmatult kokku. See uus ja kummaline ebakõla tema elus muutus iga päevaga käegakatsutavamaks. Ikka sagedamini tabas ta Martini eneseunustamise-hetkedelt.

Kui Frensham äkki ümber pöördus, kohtusid nende pilgud.

„Lennuk,“ ütles mees lühidalt.

Ta ilme tegi haiget Menellale.

„Suurepärase avastus, Martin.“

Martinil oli pisut ebamugav, nagu mehel, keda ta oma naine tabab, kui ta parajasti teisele naisele otsa vaatab. Siis vaatas ta jälle üles ja jälgis masinat, mis aegamööda kadus uttu. Naine vaatas teda mõned sekundid pooliti suletud laugu-dega, nagu tahaks ta seda pilti, seda nii äraandlikku pilti oma silmi jäädvustada. Ta nägi keskmist kasvuu pruuni meest tugeva lõuaga ja sügavate silmadega, kust vaatas välja iga-vus. Nellale torkas äkki silma, et mehe kael ja põsed olid paksemaks muutunud ja et ta nooruslik sale joon oli võtnud pehmemad jooned. Noorusevärskus oli kadunud ta kehast.

Ohates pöördus ta oma rooside juurde tagasi.

„Sa pole enam küllalt noor ja mitte ka küllalt vana, Mar-tin, et minna oma kaelaluud lennukis murdma.“

Martin naeris sunnitult. „See ei veetlegi mind, Nella. Roose lõigata on hädaohutum.“

Jälle süütas ta oma piibu ja jätkas lõikamist.

Rõõmus naer oli Nella näolt jälle kadunud.

Millest tuli ometi see kärstitus, mis Martinit juba tükk aega piinas? Millest oli tekkinud see kerge võõrastus nende vahel? Isegi see lennukivaatlemine tekitas Nellas mingi võõ-rastava ja rahutu tunde.

Nella teadis, et Martin ei sallinud, kui teda vaadati, aga just see rahutuse varjamine solvas Nellat ja tegi ta kurvaks.

„Miks ei lähe sa golfi mängima, Martin? Küll ma saan roosidega juba üksinda hakkama.“

„Mul pole tahtmist. Kui tuleb Trench, võib-olla saadan ma tema.“

Trench tuli. Kümme minutit hiljem sõitis ameerika spordi-auto nende sissesõiduteele ja peatus maja ees. Trench astus välja, ja kui ta nägi Frenshamit ja tema naist, tõttas ta üle muru nende juurde.

Richard Trench oli vanapoiss ja suur prassija. Elanuks ta rooma ja kreeka ajal, oleks ta pealiskaudse maailmatargana lonkinud mööda Ateena tänavaid, veetnud oma aja basseinides kümmeldes ja aedades mängides, oleks kihla vedanud gladiatorite võitlustel ja võiduajamistel. Herkulanum ja Bajae oluksid ta armsaimad peatuskohad. Ta oli heatujuline, õitsev mees, ümmariku peaga, pisut laia, lapiku ninaga, lõhkemas heast tervisest ja kerkjalt rõvastatud. Ta sinised silmad vaatasid mõtlikult, aga pisut kühniliselt maailma. Lapsed armastasid teda, sest ta oli helde ja alati valmis mingisuguseks vembuks.

„Tere hommikut, proua Frensham. Nüüd ma mõistan, miks kasvatate sääraseid ilusaid roose! Mida ütleksite, kui meelitaksin teie mehe ära ausa töö juurest? Ma ihkan ta verd... Jaa, see on peaasi.“

Ta toon oli elav ja ta naeratas Frenshamile rõõmsalt vastu.

„Väike vaheldus teeks talle ainult head, härra Trench.“

„Ja mis saab roosidest, Nella?“

„Nendega saan ma ka ilma sinuta toime.“

„Te olete suurepärase kamraad, proua Frensham. Rutate, armas sõber, ja tooge oma kepid. Mul on himu teid võita. Kas te ei mängi kunagi golfi, proua Frensham?“

„Ma meelsamini vaatan pealt, kui mehed spordivad,“ naeratas Nella. „Ma usun, meestelegi on see mõnusam.“

„Teil on täiesti õigus. Mehele meeldib ennast näidata.“

Trench viis Frenshami ära oma autoga ja Nella asus jälle oma töö juurde. Martin oli heameelega kaasa sõitnud. Nella oli näinud, kuidas ta silmad olid lõõnud särama. Jumal teab, ta polnud kade oma mehele, kui see suhtles teiste inimestega. Ta polnud kunagi mänginud valitsemishimulist. Aga see oli talle uus kogemus, et ta mehel oli igav oma kodus ja et ta oli rõõmus, kui sai siit ära minna koos säärase mehega, nagu oli Richard Trench.

Oma naiseliku vaistuga tundis Nella hästi Richardi Trenchi. See oli hea loomuga inimene, ilma moraalse mõtlemiseta, kes, kui loodus nõudis, oma soovidele järele andis ja oli valmis kõigeks, mis tegi talle nalja ja hävitas ta raha. Ta peamine voorus oli kehaline puhtus. Alati oli ta raseeritud ja piinliku hoolikusega rõvastatud. Aga välja arvatud veinitundmine, täpsed teadmised kõigist spordialadest, börsidest ja Euroopa suurlinnadest ja naistest, oli ta aju tühi.

Aga Martin oli oma rahutuses nüüd rõõmus, et sai minema tõtata säärase inimese seltskonnas, kes talle veel aasta eest oleks olnud hoopis igav! Juba mõnda aega märkas Nella, kuidas Martini rahutus iga päevaga kasvas. Ta elu muutus korratuks nagu sügisene aed. Vaevalt olid nad olnud Inglismaal neliteist päeva, kui ta juba tundis igavust oma majas Sussexis. Itaalias oli tal igav olnud: isegi vana Magnus Brough oli talle igavuse peale ajanud. Ta oli tõtanud üle Prantsuse piiri, et näha poksivõistlust Monte Carlos, ja oli kaotanud tuhat franki ruletilauas.

Seitse aastat olid nad abielus ja neil polnud ühtki last.

Kõige enam tekitas Nellale muret see, et mees jättis töö lohakile. Ta oli seda märganud juba tükk aega ja see valmistas Nellale südamevalu, osalt seepärast, et ta oli tema naine, ja osalt seepärast, et Frenshamit ennast piinas see samuti. Ta polnud enesega enam rahul. Ta oli katsunud ennast kokku võtta, aga asjatult. Tema terve, õrn fantaasia oli ta maha jätnud, ikka enam ja enam tahtis ta „suuri tükke“ kirjutada; Strindberg ja Brioux olid ta auhuse üles piitsutanud, aga resultaat polnud rahuldav. Ta oli kõvasti võidelnud. Varem oli ta oma töölaua tagant üles tõusnud kirjaniku vaimustusega, kes on teadlik, et ta on midagi head saavutanud. Nüüd aga tõusis ta üles mornina, tusesena ja rahuldamatuna.

Millega tuli seda seletada? Proua Nella polnud enam laps. Ta tundis elu, tal oli sõpru olnud, ta oli palju mõelnud ja palju lugenud, ta oli kuulnud härra Magnus Broughi sõnu. Mitte ilma sihita polnud vana Brough talle öelnud: „Meestel on kriitilisi aegu. Kolmekümnetes aastates avastavad nad äkki oma 'südame'. See on puhtfüüsiline. Niipea kui aga füüsiline ja vaimne element seguneb, muutub asi kriitiliseks. Te teate ju, mis naistele tuleb läbi teha teatud ajajärgul oma elus. Ka mõned mehed peavad samasuguse perioodi oma elus läbi tegema. Me pole siis normaalsed. Loodus seab meile üles püüenised. Me muutume veel rohkem lollakaks. Ma olen seda ise kogunud ja tunnen seda lugu.“

Proua Nella katkestas oma töö ja lonkis aeda pidi. Tema ja Martin olid kõik, mis siin näha oli, ise loonud. Kõikjal olid nende ühise töö jäljed: õitemeri, rohised muruplatsid. Seal seisid puud, millised nad igal aastal oma pulmapäeval olid istutanud. Tööind, töörõõm olid Martini nüüd maha jätnud! Miks oli ta muutunud selliseks? Kas oli lähedal häda-

oht, et ta võis kaotada oma suure poisi, kellega ta oli abiellunud?

Nella möödus roosipuhmastest. Selgesti meenus talle novembripäev, millal nad istutasid need roosid. Viimne tööline oli majast lahkunud, udu rippus õhus, kuusemets oli raske niiskusest ja Martin oli teda naerdes suudelnud. Ja siis olid nad majja läinud.

Seal oli Martini tuba, tema töötuba, kus ta loov töö oli teda õnnelikuks teinud. Kõrged aknad seisid avali. Nella läks üle muru ja vaatas sisse. Kirjutuslaud seisis akna kõrval, tugitool oli lohakalt tagasi lükatud, vaip oli kortsus.

Nella kallutas ennast läbi lahtise akna sisse. See oli mugav ruum, põrand kaetud pärsia vaibaga, seinte ääres kõrged raamaturiulid. Seintel rippusid loendamatud pildid, väikesed värvilaigud, millised Nella oli maalinud ja oma reisidelt koju toonud. Alati olid toas värsked lilled. Selle eest hoolitses proua Nella. Lilli seisid kirjutuslaual ja kaminale. Nella täitis iga päev vaasid, ei puudutanud aga mitte kunagi mehe pabereid.

Ühel kolmejalgsel laual lamas lahtilöödud raamat. See oli Strindbergi näidendi tõlge. Martin oli suures vaimustuses rahutust, õnnestust põhjamaa vaimust; midagi haiglast oli tema töösse hiilinud.

Ebaldest astus Nella Martini kirjutuslaua juurde. Ta uue tüki käsikiri lebas lahtiselt laual. Tekst kubises vahelekirjutistest ja parandustest; töö jättis korratu ja katkelise mulje; käekiri oli kiire, mitte nii korrapärane nagu varem.

Martin oli ennelõunal oma töö kannatamatult katkestanud. Poolikule leheküljele oli kirjutatud vihasealt:

„Neetud lora — neetud lora — neetud lora.“

Nellat valdas mingi isesugune õrnus. Ta võttis käsikirja ja suudles seda.

„Sa vaene, armas poiss!“

Ta silmad täitusid pisaratega, aga need olid julged pisarad.

3

Richard Trench oli üsna tavaline inimene kallakuga jämedakoelisesse. Temas polnud kuigi palju iseteadvust, veel vähem tundlikkust. Tagasihoidlikkusest ei teadnud ta midagi; ta kõneles intiimseimatest elujuhtumustest, nagu räägiks ta autojuhtimisest. Peenetundelisi, sõnaahtraid inimesi kartis ta. Ta nimetas neid mornideks tõlplasteks.

„Ma ei taipa, Frensham, kuidas suudate mõnu tunda aiatööst. Aiatöö on naiste töö.“

Ameerika auto veeres mööda liivast teed, mis oli mõlemalt poolt palistatud kuusemetsaga. Maapind oli vaibana kaetud siniste kellalilledega. Frensham istus mugavalt tagasi laskunult, golfikepid põlvede vahel, ja vaatas kaugusse.

„Mulle on aiatöö palju rõõmu valmistanud.“

„Oodake seni, kui saate viiekümne-aastaseks, siis võite uuesti peale hakata. Ma ei mõista enesele kujutledagi, et peaksin elama väikeses villas, teejoomistel käima ja daahiatelt usse hirmutama — isegi mitte kõige ilusama naise kõrval. Kuue kuuga oleks mul sellest loost villand ja ma teeksin lõpu.“

Frenshamit ei seganud Trenchi pealiskaudne jutt. Oli särav hommik. Varsti on nad pehmel murul, ajavad valgeid palle taga ja jälgivad pingutatult, kuidas need veerevad või läbi sinise õhu lendavad. Frensham tundis juba ette rõõmu kehalistest liigutustest. Ja siis hiljem nälg ja vestlemine ning naljad klubis! Muidugi oli Trench pealiskaudne inimene, aga ta vähemalt aitas tal rõhuvat igavust peletada.

„Igavus!“

Frensham mõtles Nellale, kes jäi roose lõikama.

Millest see tuli, et tal oli igav? Miks tundis ta niisugust neetud rahutust? Miks maksis iga päev laua taaha istumine tapvat jõupingutust? Ta oli ometi menu saavutanud, tal oli ilus kodu. Ja Nella —

(Järgneb.)

Kes omab lapsi,

pidagu alati kodus Hansaplasti. Selle sidemega seote kõik väikesed haavad kiiresti ja hügieenselt. Pealegi ei takista Hansaplast liigutusi ega mängu.

Pakendid alates 20-nest sendist.

Werner Mehks, Tallinn

Kiirside Hansaplast

16. järg.

„Ma võin sama öelda. Violet pole kunagi olnud mu armuke.“

„Oh, kui kummaline, kui kummaline! Miks ütles ta nii?“
Madison-Square'il oli suur tunglemine. Keegi oli ühe auto poolt pikali paisatud. Noor daam seisis kinnaverpunase auto juures ja seletas vihasele politseinikule, et see poiss, kelle ta oli pikali sõitnud, olevat enese sihilikult tema auto ette visanud. Tunnistajad seletasid daami kasuks.

Oh, see oli ju Kitty Sullivan, või mitte? Tema kõrval istus väljakutsuv naaritsmantlis üks daam mustade lokkidega ja tagaistmel üks vana härra silindris. Neid härraseid tundis ometi Warren.

Ta ärkas pikkamisi oma sügavast väsimusest. Ta oli jälle siia maailma tagasi tulnud — aga see maailm oli ilma Violetita.

Ilma Violetita? Ilma Violetita?

Ta tahtis ju talle New Yorgis vastuse anda, jah, seda oli ta Violetile lubanud! Ta tundis jälle, kuidas tüdruk lõpmatus õrnuses lõi oma käsivarred ta kaela ümber, ja ta tundis Violeti sooja, pehmet suud oma huultel. „Good bye, Warren!“ Jah, päris selgesti kuulis ta Violeti häält udust, kui paat laskus alla.

Ilma Violetita oli see maailm?

Sügav lein täitis Warreni südame. Ta töötas tundide viisi oma raamatu kallal. Ta leinas Violetti, Maryt, Ethelit ja head proua Betty Holli. Aga päevad möödusid ja ta lein muutus vaiksemaks.

Kolme päeva pärast oli tal kahesaja-leheküljeline raamat valmis, korrigeeritud ja trükitud. Aga tema puhkusest ei tulnud midagi välja, ei. Ta oleks võinud sõita kalleimasse Florida kuurorti, muidugi, aga sealgi ei leiaks ta rahu ega puhkust. Ta ihkas eemale siit, kus kõik naised kõnelesid Violeti keelt. Ta saatis oma ema ravikuurorti.

Neliteist päeva hiljem asus ta „Preltoriale“, mis sõitis Kaplinna.

58

„Veit? Kus on Veit?“ mõtles Eva iga sekund öösel ja päeval. Ta lamas poolpimedas Klingleri elukorteris ja vahtis enese ette. Klingler oli ta kasutusse andnud New Yorgi ilusaima korteri.

Eva ei kõnelnud sõnagi, ta ei küsinud midagi. Teener pidi talle neli korda päevas tooma kõik ajalehed ja eraväljaanded. Cranach? Cranach? Mitte midagi Cranachist! Lehed kirjutasid, et „Amsterdami!“ oodatakse iga minut teateid. Veit! Ta tundis veel selgesti, otse füüsiliselt, kuidas Veit teda enda vastu surus ülal päästepaatide juures.

„Astuge paati, dr. Cranach, on veel ruumi paadis!“ Selgesti kuulis ta Terhuyseni häält. Miks ei tulnud ta paati? Miks?

Jälle kõndis Eva kogu öö ja päeva edasi-tagasi oma toas, kuni ta langes surmani väsinuna maha. Miks? Miks? Järgmisel hommikul palus Eva Reifenbergi enese juurde. Viimane tuli hästi välja puhanuna.

„Tahan tööd teha,“ ütles Eva.

Reifenbergil oli rõõm seda kuulda. Ta istus klaveri ette. „Tosca?“ Eva algas. Ta laulis halvasti, ta hääl oli täis valu ja karmust. Aga Reifenberg oli selge kannatus ja leebus. „Küll juba läheb, Eva,“ ütles ta. „Sa tahad siiski esineda ja laulda?“

„Aga muidugi esinen ma. Ma hullun muidu.“

Reifenberg kiitis teda see-eest. „See on ainuke mõistlik asi, mis sa saad teha.“ Agent saab ometi kergemalt hingata. Ajalehed kirjutavad, et Eva viibib kusagil sanatooriumis.

„Ütle kõigile inimestele, et ma tunnen end üsna hästi ja mitte milgi tingimusele ei keeldu esinemast.“

Pärast tundi avaldas Eva ühe palve. Ta võttis Kinsky kirja ja palus Reifenbergi end aidata, et kirjutada oma advokaadile Viini. „Ma pean ometi kõigepealt Gretetele mõtlema,“ ütles ta.

Oli tulnud telegramm Veiti emalt Heidelbergist. Siin see oli. Eva palus Reifenbergil vastata. Reifenberg leiab kindlasti juba õiged sõnad.

Reifenberg lubas kõik hoolikalt korraldada.

Kaks korda päevas tuli Reifenberg Eva juurde laulu harjutama. Evat oli raske kohelda tol ajal.

Veit? Kus on Veit? Eva oli neli päeva New Yorgis olnud ja ta teadis nüüd, mida ta juba esimestelgi päevadel teadis, et Veit ei tule enam kunagi tagasi.

Sel päeval lahkus Eva esmakordselt pärast tööd ühes Reifenbergiga kodust ja kihutas läbi lärmika New Yorgi. Auto peatus katoliku kiriku ees, mis oli ehitatud pilvelõhkujate vahele ja oli vaevalt nähtav. Eva kõneles ühe preestriga ja palus iga päev kella kuue ja seitsme vahel pidada hingepalvet tundmatule surnule.

Iga õhtu palvetas ta kirikus kella kuue ja seitsme vahel küünlavalguse-paistel. Jah, nüüd lugesid nad hingepalvet Veitile. Eva kuulis preestri üminat, väljas aga mõigas ja mässas New York. Ta palvetas, käed ristis, nagu ta väikese tütarlapsena tegi, tol korral, kui ta laulis inglitele lihavõttejumatteenistusel.

Ta nuttis. Kui tal poleks olnud oma väikest tüdrukut, siis oleks ta läinud merre, kus oli Veit.

Aga ta väike tüdruk vajas teda veel!

Tagasihoidlikus kabelis ta kodumaal põles nagu siingi igavene tuli, põles päeval ja ööl. Säärane tuli, mis põles ööl ja päeval, oli ka tema südames. See põles alati, kuigi seda ei näinud keegi. See oli armastus tütre vastu. Ja see väike tuluke andis talle jõudu elu edasi kanda.

Selgi õhtul, kui ta esmakordselt pidi esinema Metropolitan-ooperis, palvetas ta kirikukabelis tund aega. Ta sõitis kirikust ooperisse ja Reifenberg oli üllatunud ta kindluse üle.

Eva Königsgarteni esinemine oli sensatsiooniks. Ta oli suur lauljatar, seda teati, aga nüüd oli ta veel peale muu muinasjutuline olend, kes oli „Cosmose“ hukkamise kaasa teinud.

„Kas olete valmis, armuline proua?“ küsis Reifenberg.

„Olen valmis!“ ütles Eva rahulikult.

Kui ta lavale ilmus, kõlas kümme minutit tormine käteplagin. Kogu saal rökkas, inimesed karjusid nagu pöörased. Proua Sullivan plaksutas, nii et ta kindad lõhkesid, ja karjus nii kõvasti, kui ta suutis: „Eva, Eva!“

„Eva Königsgarten — merest tõusnud!“ nii kirjutasid ajalehed.

Eva laulis halvasti, aga ta mängis oivalisemalt kui kunagi varem. Isegi Reifenberg oli kaasa kistud.

Eva andis kuus võõrusetendust New Yorgis, ta laulis Chicagos, Milwaukeees, Bostonis. Kõikjal oli tal suur menu. „Eva Königsgarten — merest tõusnud!“ Ta andis veel terve rea kontserte, ta kõneles sadade reporteritega ja Reifenberg ei jõudnud imestleda ta tahtejõu üle. Sealjuures oli aga ta silmades ikka veel see hajameelne pilk. Ta tegi kõik auto-maatselt.

Reifenberg ei teadnud, et Eva tegi seda kõike oma väikese tüdruku pärast. Ta oli oma väikest varandust halvasti valit-senud; nüüd tahtis ta end kokku võtta ja oma väikest tüdrukut mõnekski aastaks kindlustada.

Pärast turnee lõppu läks Eva Alderbushi, Klingleri majja Pittsburgi lähedusse, kus ta kord oli käinud Gardeneri seltsis. Reifenberg sõitis Põhja-Kanadasse kuhugi külla, vaiksesse ja mahajäetumisse kolkasse.

Säilitage oma hambad noored, terved ja lugevad!

See on lihtne, kui tarvitate hammastehoo- leks NIVEA-hambapastat. NIVEA-hamba- pasta puhastab hambad põhjalikult, hä- vitab kahjulikud suuhapped, tugevdab igemeid ning suulanahku ja muudab väljahinguse puhtaks ja värskeks. Proo- vige seepärast NIVEA-hambapastat juba täna õhtul.

Werner Mehks, Tallinn.

Hinnad: 50 ja 75 senti

740

Nüüd lamas Eva aias lamamistoolis öitsvate puude kes- kel. Alderbush oli lihtne ehitis, pisut lohmakas ja peaaegu maitsetu. Aga oma sisemuselt polnud ta muud midagi kui hinnaline muuseum. Eva oleks võinud siia jääda kogu elu- ajaks, kui ta oleks tahtnud. Nende mõtetega oli ta aastate eest tõsiselt tegelnud. Ja tal oli tunne, et Klingler hellitas seda lootust veel praegugi.

Kirjad ja telegrammid sõelusid Alderbushi ja St.-Anneni vahet. Metropolitan-oooper oli Evale pakkunud kolmeaastase lepingu. Eva kõhkles. Oli ahvatlev siin selles aias ja selles muuseumis peene ja kultuurse inimese kõrval alati elada. Mu- redeta, alatiseks ilma muredeta!

Kord kõneles Eva Klingleriga vaese Gardeneri üle, kes nii õnnelt oli hukkunud. Eva ütles, et Gardener oli viimati kõnelnud sellest, et Barrenhills põleb. Aga ta polnud mingit telegrammi sealt saanud.

„Aga Barrenhills põles tõepoolest, Eva!“ ütles Klingler.

Kummaline! Selgus, et Susanna III oli samal tunnil maha põlenud, kui Gardener nägi oma kummalist nägemust.

Eva sai nüüd jälle selgesti mõelda. Nüüd teadis ta, et tal on võimatu ilma muredeta kogu elu selles toredas aias ja selles muuseumis elada. Tema arust olid praegu mured ja katsumised elu kauneim võlu. Ta tahtis võidelda. Elu, kogu elu seisis tal veel ees, ta oli veel noor — lõpmata noor. Ikka võis ta veel midagi oodata! Ta kirjutas kolmeaastasele lepin- gule alla.

Kirjad ja telegrammid aga käisid Viini ja St.-Anneni vahet. Mrs. Rogersil, proua Kinsky sõbrataril, oli soov külastada Bos- tonis oma ema. Nii kirjutas ta ja lisas juurde, et ta võtaks Grete kaasa, kui Eva on nõus selle reisiga. Eva telegra- feeris otsekohe. Ta oli nagu palavikus, kuni saabus vastus.

Nüüd loendas Eva päevi ja lõpuks tunde, kuni ta väike tüdruk saabub. Lõpuks sõitis ette auto, mis tõi Grete jaamast ta juurde.

Eva tundis äkki end nii nõrgana, et ta jalad ei tahtnud teda enam kanda. Aga seal tuli ta väike tüdruk juba joostes! Temast oli saanud väike kaunis daam.

Lõpp.

Mitte unustada kevadkuure!

Kas olete talveõhu juba korterist välja ajanud? Kõik vaibad kloppinud? Kõik eesriided puhastanud? Kõik talvrõivad tuulutanud? Kõik villased esemed pes- nud? Kõik kapid ja laekad kraaminud?

Jah? Kuid kõigest sellest hoolimata pole te eeskujulik naine, kui te ei saa vastata jaatavalt ka järgmisele küsimu- sele. Kas olete juba läbi teinud oma kevadkuuri? Näete, nüüd olete kimbus! Ja see on ometi just niisama, ei, veel palju tähtsam kui kõige piimlikum tol- mutamine ja puhastus teie kodus. Kõige hoolitsetumgi maja pole midagi väärt, kui selle perenaine on väsinud ja tujutu. Kevadväsimus on vana tõde, sellest ei pääse ka need vähesed, kelle keha pole ülitundlik ja kes ei halise iga väikese pea- ja seljavalu pärast.

See pole õige, et kurnate ennast puhastamishoos täiesti välja ja seejuures unustate oma keha täiesti. „Mul pole ju aega enda jaoks!“ Milline rumal ja nõrk ütlus! Ilma palju mõtlemata klo- pite täna pool tundi koogitaiglat ja homme ei kõhkle te, et puhastada kogu

hommikupooliku vältel aedvilju. Aga et oma tervise nimel keeta endale veidi teed, selleni te ei jõua. Kas võib teid välja naerda? Naerge ise kaasa ja siis asume rahulikult oma kevadkuuri juurde. Me võlgname seda endile, sest me oleme teadlikud, et riigi kõige kallim vara pei- tub tervetes emades.

Nii siis, kuidas algame peale?

Kui olete halb teejooja, s. t. kui teie kõht hakkab streikima, kui koormate teda verdpuhastava teega, siis minge näda- laks või paariks üle taimtoidule ja valige mahlakaid salateid ning aedvilju. Siia kuuluvad värsked sparglid igal kujul val- mistatult, redisid, naerid, porgandid — toorelt, salatina või keedetult. Arge unu- stage salatitele ja aedvilja-suppidel rikka- likult murulauku lisandamast. Muru- laugu-kastme juurde võib süüa ka tüki- kese loomaliha, kuigi liha tuleb kevad- kuuri ajal võimalikult vältida. Joogiks tarvitatagu sel ajal sidrunimorssi või külma leedripuuteed. Aga nüüd oleme- gi juba teede juures! Kes joob neid meel- sasti, see omab loendamatu võimalusi

kergesti läbiviidavaks ja mõjuvaks vere- puhastusraviks. Ta võib rohuteed tuua apteegist või ka ise korjata ravimtaimi. Verihein, võorasemad ja maasapp näi- teks annavad mitte küll just hästi mait- seva, see-eest aga oivaliselt mõjuva segu. Lõvihammast (südamerohi), kurgirohi, maasikalehed, toomingapungad, vereur- marohe, hapuoblikas, kõrvenõges, nelk, lavendel, kummel — neid kõiki võib ots-

tarbekalt joogiks tarvitada. Kõikide verepuhastuste kohta on kehtiv, et neid ei tule hautada, vaid ravimtaimed asetatakse külma vette, aetakse aeglaselt keema ja lastakse kümme kuni viisteist minutit tasa keeda. Ainult sel viisil vabanevad ained, millised meie kehas ümber töötatult mõjuvad verdpuhastavalt. Parim on hommikul tõustes juua esimene tass, lõuna ajal teine ja enne magamaheitmist kolmas. Magama heita tuleb aga varakult. Mitte õhtul tundide viisi ömmelda või raskeid raamatuid lugeda, ammugi mitte suitsuseid lokaale külastada! Ravi on ravi!

Tuleb püüda vähemalt neliteist päeva kell üheksa voodisse minna. Ärge vaele vastu! Seda on võimalik läbi viia, kui vaid tõsiselt tahetakse. Ja te tahate ometi seda, sest te tahate end hoida

noorena ja tervena, ükskõik kas siis vanematele, mehele või lastele.

Seepärast teete ka pärast neliteist päeva väldanud teejoomist (kui tee tundub liiga läilana, võite vabalt veidi piima või seltersi lisandada) läbi väikese meekuuri, et tugevdada verd. Paljalt tarvitatuna on see loodussaadus väga mõjuv. See on ainuke, mis ilma jäägita läheb verre üle. Mesi on teile liiga magus? Siis võite tarvitada ka otse selle vastandina maitsevat ainet: närige kadakamarju, viis kuni kümme tükki päevas. Seejuures näete, kuidas teie isu paraneb. Samuti võite võtta iga päev mõned tilgad lavendliõli suhkruga. See puhastab magu ja vereringet.

Katsetage kord, milline vahend teile kõige paremini sobib, ja ärge unustage:

millise ravi te ka valite, palju und kuulub ikka selle juurde ja võimalikult palju liikumist värskes õhus. Iga paari päeva tagant männiokkaekstrakti-vann — see tõstab mõju. Toimides selliselt, ei lase me end kevadisel roidumusel vallutada, me võidame selle oma tahte ja raviga. Tulvil uusi jõude, läheme rõõmsasti vastu suvele.

Rõõmus meel võidab kerge vaevaga kõik vaimsed ja kehalised takistused, mis elu kaasa toob, sest rõõmus inimene on avatud kõigele ilusale ja heale. Elurõõmus inimene teab, et igal asjal maailmas on kaks külge: mitte üksnes halb, vaid ka hea. Kes peab loobuma unistatud suurest õnnest, see rahuldugu paljude väikeste rõõmudega, mida pakub olemasolu, ja nautigu neid põhjalikult.

Punane king

(Kriminaaljutt)

Thames on pimeduses. Sadamapolitsei mootorpaadile läheneb mingi ese, mis hõljub lainetes. Veel mõningad minutid, siis on teadvusetu mees pardale tõmmatud. Hulkur, mõeldakse. Tehakse elluäratamiskatseid, ent näiliselt tagajärjetult. Kuna politseiametnikud ootavad arsti, otsitakse läbi tundmatu mehe rõivad. Ei leita mingisuguseid pabereid, millest järelduks, kes ta on ja kust tulnud. Ainuke leid on kimp võtmeid ja — punane king, peenest nahast valmistatud jalats, mis kaheldamatult kuulub hellitatud naisele. Pead raputades vaatlevad detektiivid oma leidu. Kust sai see viletsakene punase kinga? Kõige parem on talt endalt küsida, kui ta on haiglas taas toibunud.

Ent lootus ei täitu nii kiiresti. Korduvaile järelepärimisile kuuldu ainult, et tundmatu mees pole ikka veel teadvusele tulnud. Haavast peas järeldavad arstid, et ta on mingi tõmbi asjaga uimaseks löödud ja siis lainetesse visatud.

Alles järgmisel õhtul avab patsient silmad. Ta seisukord annab põhjust kartuseks. Siiski teadustatakse politseile ja üks noor detektiiv ruttab haiglasse, et üle kuulata haiget hulkurit. Mehe näojooned näivad talle tuttavana. Ja kui patsient avab taas silmad, naeratab ta noormehele.

„Teie olete, Benley?“ küsib ta. Ja nüüd tunneb detektiiv haige ära, keda habe ja maskeerimine on siiani teinud tundmatuks.

„Miles?“ küsib ta.

Haige noogutab.

„Ent, armas inspektor, kuidas see ometi nii juhtus teiega?“

Inspektor Miles'i nägu lödveneb taas. „See — punane — king...!“ sosistab ta.

„Mis on punase kingaga?“ küsib Benley. Ent inspektori huuled on suletud — igaveseks.

Järgnevatel minutil meenutas Benley endale, mida ta teadis John Miles'ist. Vana inspektor oleks võinud juba ammugi maitsta ärateenitud rahu, ent ta ei tahtnud loobuda tööst, mida armastas. Kuni oma surmani oli ta ühenduses Scotland Yardiga. Enamikul juhtudel oli ta toiminud oma äranägemise järgi, ent kuna ta oli väga tubli, andsid ülemused talle vaba voli.

Benley telefoneeris oma osakonna juhatajale. „Hulkur pole keegi muu kui meie kolleeg John Miles,“ seletas ta. „Kas teile meenub juhtum, mis oli seoses punase kingaga?“

„Punane king — üks silmapilk — oodake, vaatame järele — ja siiski, Acoli loos. Sel juhul võttis muuseas ka Miles juurd-lusest osa.“

Nüüd meenus ka noorele detektiivile mõrv, mis toimus aasta eest ühes majas Thames'i kaldal. Seal elunes rikas Paul Acol noore, ilusa naiseaga. Ühel õhtul leiti ta mahalastuna. Ta naine polnud tol momendil kodus. Mõrvarist polnud jälgegi.

Ent Miles oli veendunud, et noor naine oli seoses selle looga. Tapetu raamatukogu-toas lebas punane king, mis näis kuuluvat proua Acolile. Teist kinga ei leitud. Proua Acol kinnitas, et king ei kuuluvat talle, ja ta tõendas, et oli lahkunud majast mitu tundi enne mõrva. Tal oli vastuvaieldamatu alibi. Ajal, millal ta mees mõrvati, oli ta kohanud üht tuttavat Hyde-Park'is, üht noort maalijat, kes punkt-punktilt kinnitas ta väiteid. Asi jäi lahendamatuks.

Benley ja ta ülemus siirdusid surnud inspektori korterisse.

Nad lootsid sealt leida avastusi, mis selgitaksid müstilise mõrvajuhtumi.

Kirjutuslaua laekas lebas hoolikalt siidpaberisse mässitult täpselt samasugune king nagu see, mis leiti sureva Miles'i juurest.

Šeffinspektor alustas otsekohe uuesti selle loo juurdlemist. Kümnele detektiivile tehti ülesandeks suurima ettevaatusega alustada uuesti Acoli asja selgitamist. Mõne tunni pärast saab esimene üllatav teade. Acoli lesk oli mõne nädala eest abiellunud. Ta mehe nimi oli Peter Moody ja see oli — maalija, kes oli esinenud naise tunnistajana.

Otsustati abielupaari silmapilkselt üllatada. Šeffinspektor saabus etteteatamatult kahe detektiiviga vastabiellunute korterisse ja teatas, et mõlemad on vangistatud.

Proua Moody näis tugevasti erutatuna.

„Mida te soovite?“

Mees oli kohkunud ja surnukahvatu.

Külmalt ja kalgilt kõlas šeffinspektori hääl:

„Olete vangistatud ja ma süüdistan teid Paul Acoli tapmises.“

„Usutamatu,“ karjus noor naine, „ilma igasuguse tõenduseta!“

„Siin on tõendus,“ ütles detektiiv ja pani mõlemad punased kingad lauale. — „Teil polnud õnne, Miles päästeti, kuigi te tahtsite ka teda mõrvata, Moody!“

„Mina ei teinud seda,“ hüüdis mees ootamatu metsikusega, „see oli minu naine — — —“

„Hullumeelne!“

Proua Moody oli selge, et kõik on kadunud. Polnud mingit mõtet enam salata. Mees andis esimesena seletust. Proua Acol oli, kui ta mees veel elas, saanud Moody armukeseks. Naise vihkamine vana mehe vastu, kes temast nelikümmend aastat vanem, kasvas päev-päevalt. Ta püüdis sundida maalijat mõrvama Acoli. Ühel päeval, kui naine külastas maalijat selle ateljees Thames'i kaldal, tekkis äge sõnavahetus. Proua Acol karjus: „Hea küll, kui sina oled liiga arg, siis tapan ma ise ta.“

Ja pikema kaalutlusega pani ta mantli selga, võttis revolvri ja ruttas aeda.

Üle vahepeal asuva maa-ala võis nähtamatult jõuda Acoli villasse.

Pahaaimamatult istus ohver ühes tugitoolis oma raamatukogus, kui ta naine järsku ta ees seisis ja tulistas. Pärast mõrva ruttas proua Acol tagasi ateljeesse, ent kiirustades kaotas ta kinga.

Siis leppis ta kokku armukesega, et ettevaatuse mõttes ei kohtu nad mõned kuud.

Kava õnnestus ja näis, nagu oleks rohi kasvanud sellele asjale. Ent Miles polnud unustanud seda juhtumit. Ta võttis aednikukoha noore abielupaari juurde, kes pärast pulmi oli kolunud Acoli villasse. Ühel õhtul, kui mõlemad olid lahkunud majast, otsis ta korteri läbi. Abielupaar tuli ootamatult varem tagasi ja märkas läbi kardinat nõrka taskulambi-valgust proua toas.

Proua Moody sisenes ettevaatlikult ja lõi aedniku uimaseks — ta tundis selles ära detektiivi. Abielupaar kandis meelemärkusetu Thames'i äärde ja viskas ta vette.

Ja seda roima, seda kahekordset roima poleks kunagi avastatud, kui punane king, mille Miles proua Moody toast tasku pani, poleks reetnud kohutava saladuse.

TEDRESAN

- KREEM
- SEEP

tedretähtede vastu

A/S. PROVIISOR JULIUS LILL

Joonistamine lapse küpsuse väljendusena

Kui lapsed enam väljas mängida ei taha, ütleb ema: „Istuge laua juurde ja joonistage midagi ilusat!“ Nüüd jääb tükiks ajaks vaikseks ja ema võib teha oma tööd. Siis tuleb üks pisikestest oma tööga ja näitab seda rõõmsalt emale: „Vaata nüüd, ema, ma joonistasin sulle auto.“

Mõtlege järele, emad, mis te sellisel juhul, mis ju igale teist on kord juhtunud, olete lapsele vastanud? Enamasti vaatab ema paberile ja ütleb: „Aga laps, autol on ju neli ratast, sa oled ainult kaks joonistanud; ja ei või ju näha olla, mis auto sees on, sinul on aga kõik läbi seinte näha.“

Lapsele on ema sõnad püha autoriteet. Ta ütleb vahest veel: „Ema, joonista siis sina auto.“ Ja mis teeb siis ema? Ta räägib end kuidagi välja ja ei märka, et lapselt on võetud julgus joonistamiseks.

Me teame, et terve laps peabki auto sellisena joonistama, nagu seda tehti ülalmainitud juhtumil. Sest joonistamine pole kunagi mahajoonistamine (ka suurima kunstniku juures), see on maailmapildi kujundamine. Naturalistlikul mahajoonistamisel pole kunagi midagi ühist õige loominguga; õige kujutamine on nende vaimsete jõudude järgi vormimine, mis inimesele on antud olenevalt ta arenemisastmest. Laps näeb küll autot samuti kui meegi. Mis aga on tähtis? Millest laps aru saab? Rattad ees ja taga, kast, mida saab täita raskustega, mootoriruum, tüür ja sõitja. Mida siis joonistatakse? Täpselt sedasama. Ja nimelt selgeimal, puhtaimal kujul, kus igal asjal on oma koht ja ta on teisest eraldatud. Pole mingisuguseid kattumisi ega perspektiive, on ainult kaks sõõri, millised märgivad esimesi ja tagumisi rattaid, — sest joonistamine pole muud midagi kui nähtava maailma kujutamine märkides. Maailmapilt on lihtne, siis peab ka joonis olema lihtne.

Kui laps saab vanemaks, siis muutub maailmapilt rikkamaks ja erinevamaks. See peab siis jälle leidma kujutamist rikkalikumas joonises. Ühel päeval tuleb autole neli ratast. Kaks esimest on kõrvuti teineteise taga ja kaks tagumist samuti kõrvuti. Veel hiljem — laps võib nüüd olla 12–13-aastane — katab üks ratas teist osaliselt. See on lapse vaimse arenemise õige järjekord. Seda arenemist segada kritiseerimisega täiskasvanu seisukohalt, kes on saanud oma teadmised täiskasvanud inimeste joonistustest, on kahjulik. Sellega võetakse lapselt üldse julgus asjade kujutamiseks pildis. Ja kui seda juhtub tuhandeid ja kümneid tuhandeid kordi, siis on see juba terve rahva maalikultuuri kahjustamine.

„Mis peame siis tegema?“ küsivad emad. „Kas peame laskma lapsel täiesti omapead toimida?“

Kui laps tuleb pildiga, siis laseme tal endale jutustada kujutatud asjast, me rõõmustume puhta joonistuse üle, et värv pole läinud üle pliiatsijoone, et tasapind on kaetud ilustasti puhtalt värviga.

Me õpime siis ise varsti nägema, et lapsel koosneb aas paljudest rohtudest ja lilledest ja et mõttetud rohelised pintsli tõmbed ei saa talle kujutada rohtu ja lilli.

Siis me loobume lapsele ostmast ja kinkimast raamatuid mahajoonistamiseks. Mis on lapse lõpmatult rikkalikul maailmal tegemist viletsate esemetega mahajoonistamisraamatus?

Siis nõuame, et laps hoiaks oma joonistustarbed puhtad, et paber jääks puhtaks, et värvilised pliiatsid oleksid teritatud, nii et saaks tõesti hoolsasti joonistada.

Kuna lapse võime kujundada ainult lihtsais vormides — kehtib ka värvi kohta, siis ei kingi me lapsele kunagi värvipliiatsikarpe paljude värvidega, aitab kuuest, seitsmest pliiatsist põhivärvidega. Sama kehtib ka vesivärvide kohta. Lapsed võivad juba varakult töötada puhtalt kirevate värvidega. Selleks antagu neile väikesed peenikesed pintslid, millised tuleb alati puhtaks pesta.

Me ise ei joonista kunagi ette, ei harjuta last šabloonidega, mis mõjuvad halvasti, ebalapselikult ja isegi täiskasvanuile näivad viletsatena. Kui palju raskusi on mõnelgi õpetajal, kuni kodus sisseharjutatud postkaardi-lihavõttejanesed ja teised sellised naljakad asjad, mis pidavat olema lapseelikud, jälle kaovad, kuni joonis näitab seda, mida ta peab näitama: lapse käesoleva vaimse arenemisastme seis.

Ristsõna nr. 1 lahendajad

Ristsõna nr. 1 lahendus.

Põikread: 1. Ernst. 5. Aspe. 7. Eele. 9. Opilane. 11. Ilm. 12. Nad. 13. Noh. 15. Veer. 17. Inka. 18. Rae. 19. Udu. 20. Lops. 22. Avar. 23. Ora. 24. Erk. 26. Åke. 27. „Looming“. 30. Purk. 31. Väin. 32. Genie.

Püstread: 1. „Epp“. 2. Rein. 3. Sead. 4. Ten. 6. Sõmerpalu. 8. Lennuvägi. 10. Lai. 11. Ivalo. 14. Haare. 16. Ras. 17. Ida. 21. Arm. 24. Eoke. 25. Kivi. 28. Org. 29. Nae!

Kingid said järgmised ristsõna lahendajad:

1 eks. G. Sand'i „Valentine“ (broš.) — Elsa Keermaa, Tallinn; 1 eks. A. Lyttkensi „Mida meie kõik igatseme“ — Hiljo Peep, Kaarma; 1 eks. „50-sendist romaani“ — 1. E. Ivand, Elistvere; 2. Hilda Tirivowsky, Prangli; 3. M. Raid, Pärnu; 4. S. Einsild, Palamuse; 5. A. Latik, Tartu; 6. Juta Karm, Jõhvi; 7. Eha Raieste, Tallinn; 8. Ally Moor, Alatskivi; 9. Erika Lagoš, Tõrva; 10. Kadri Kalbus, Tori; 11. Aleks. Ilves, Tartu; 12. Minni Hunt, Võru; 13. Maria Ander, Mõisaküla; 14. Emmi Rajala, Valgas; 15. Heljo Loko, Nõmmel; 16. V. Veski, Tartu; 17. A. Jürisson, Tallinn; 18. Manfred Kalm, Tallinn; 19. R. Hallikma, Haljala; 20. Miralda Aarma, Osula.

FOTO-ATELJEE

Portreed
Grupid
Tehnilised ja
amatöörtööd

Riedel

Tartu, Ülikooli 36

450

450.
Moodne tänavkleit ühevärvilisest materjalist. Eestseotav krae, mille otsad ulatuvad taskutesse, on ruundelisest taftist.

451.
Huvitava tegumoega suvikleit ruundelisest kunstsiidist.

452.
Nägus suvikleit peenetriibulisest materjalist, kusjuures kleidi ilu tõstab suuresti leidlikult töötatud triipude suund.

453.
Meeldiv suvikleit lillmuustrilisest materjalist. Kaunistuseks sobiv tumedavärviline kant ja nõõbid ees.

454.
Elegantne suvikleit ruundelisest materjalist, kusjuures huvitavalt asetatud krael koosneb pool osa kleidi põhivärvuses ja teine pool triibuvärvuses materjalist.

455.
Moodne kleit, mille esiosa on kaunistatud peente volti-

453

451

452

454

455

Kevadele ja suvele
vastu

dega. Vilturiidest lõigatud krae on eestseotav. Värvilised nõõbid.

456.

Nägus suvikleit muustrilisest materjalist. Garnituur sobivas värvuses siidist.

457.

Kerge suvimantel villasest või siidist. Kaunistuseks paelpilu.

458.

Moodne suvikleit muustrilisest siidist. Paelkaunistis samas värvuses nagu mantliriie.

459.

Sakk-kaunististega nägus suvikleit muustrilisest materjalist.

460.

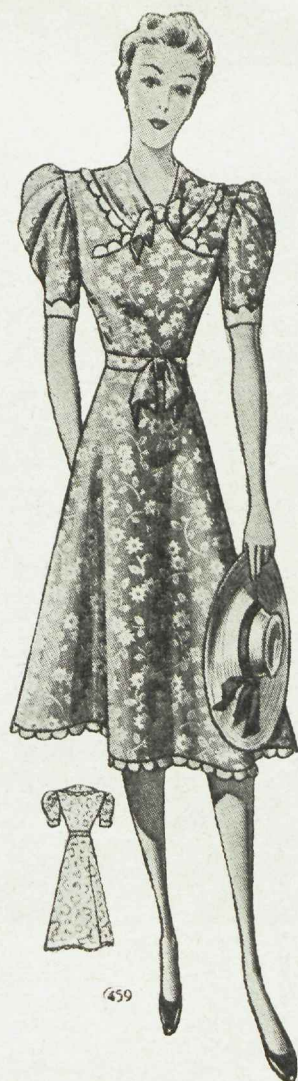
Kerge suvimantel helesinises värvuses materjalist. Kaunistuseks kaks suurt nõõpi.

461.

Huvitava tegumoega suvikleit peenetriibulisest materjalist.

456

459

457

458

460

461

nägusas ja kaunis
kleidis

Kevade õõtel

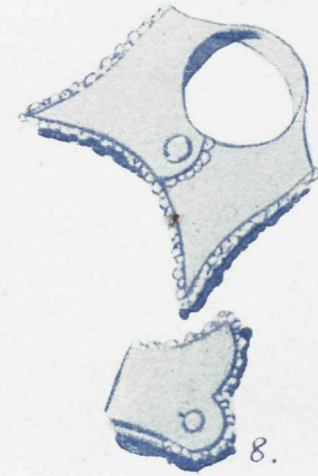
1.

4.

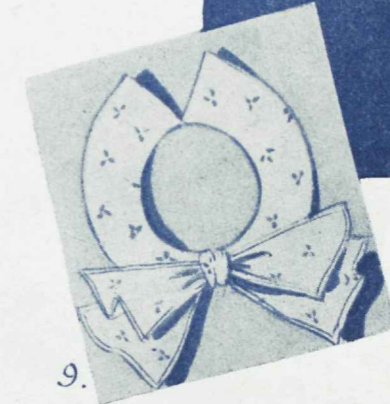
5.

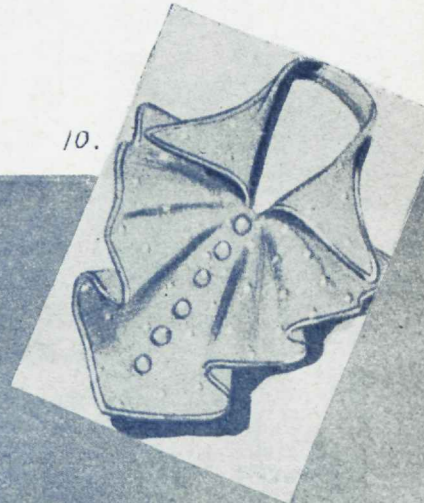
8.

7.

9.

10.

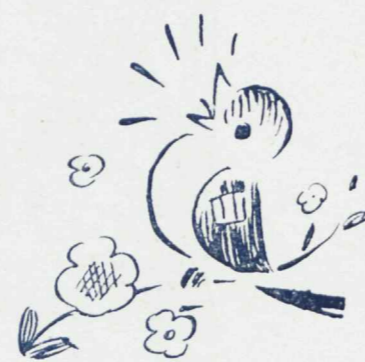
2.

2.

3.

1. Lihtsas tegumoes moodne kostüüm tumesinisest materjalist. Jakil esinev nõorkaunistis meenutab sõjaväelist vormirõivast.
2. Elegantne suvimantel, mille materjaliks on õhem villane või siid. Lõige II lõikelehel.
3. Sportliku tegumoeaga kostüüm, kusjuures seelik ja jaki reväärid on ühevärvilisest ning jakk ruudulisest materjalist. Säärast kostüümi võib valmistada ka üleni ühest ja seitsamast sportlikust materjalist. Lõige III lõikelehel.
4. Moodne rätsepakostüüm pikitriibulisest materjalist. Jakil seljal üks õmblus. Üldiselt on jakk märksa pikenenud, võrreldes möödunud aasta moega.
5. Nägus jakk-kleit ühevärvilisest kergest villasest materjalist. Ees ja varrukail meesteülikonna vestinõõbid. Jakk-tegumood on armastatuid kevadises moepildis. Ees väike valge või värviline vest allapoole pööratud otstega lipsuga.
6. Päevakleit hallikassinisest villasest materjalist. Esitükk kaunistatud kiirtena üles- ja allapoole minevate peente nõõrvoltidega. Sama kleiti võib kanda ka mitmesuguste kraedega.
7. Nägus pealelõunakleit mustast siidist. Esitükk kaunistatud valge pitsi või plisseerüüzigaga. Lõige I lõikelehel.
- 8-9-10. Kolm huvitavat kleidigarnituuri. Lõiked IV lõikelehel.

6.

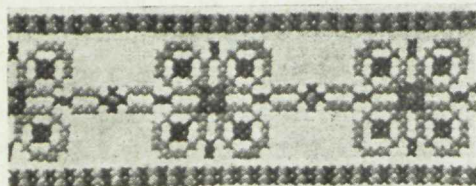
Valik pluuse ja lasterõivaid

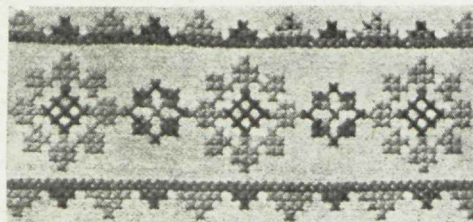
- 462. Nägus tikandiga pluus.
- 463. Lihtne pluus triibulisest materjalist.
- 464. Huvitav pluus kas muustrilisest materjalist või ka auktikandiga ühevärvilisest riidest.
- 465. Meeldiv pluus väikesemuustrilisest siidist, kaunistatud õrna tüllpitsiga.
- 466. Sportliku tegumoeaga pluus ruudulisest puuvillasest riidest.
- 467. Huvitav spordiplus triibulisest materjalist.
- 468. Nägus tütarlapseleit triibulisest riidest. Lõige XI — 9—11-a. tütarlapsele — lõikelehel.
- 469. Suvirõivastis poisile.
- 470. Nägus kleidike triibulisest materjalist.
- 471. Suvikomplee tütarlapsele.
- 472. Tikitud suviülikond poisile.
- 473. Paelkaunistisega suvikleit väikesele tütarlapsele.
- 474. Lihtsa tegumoeaga tütarlapseleit. Krae värviline.
- 475. Tütarlapseleit muustrilisest kretongist. Äärised valmistada värvilisest paelast või tikkida.

1—3

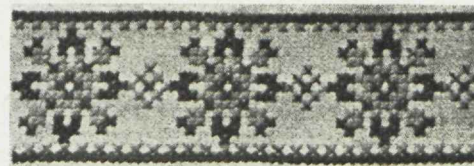
Lihtsaid ristpistetikandeid lasterõivaste kaunistuseks. Tikand nr. 2 ja 3 sobivad hästi tütarlapsekleidile nr. 471 tikkimiseks ning nr. 1 poisi-suviülikonnale nr. 472. Tikkida ühe või mitme värviga mulinee- või pärlniidiga.

1

2

3

476

477

478

479

480

481

476. Nägus särkpüks lihtsa madaltikandiga.
 477. Öösärk muustrilisest pesuriidest. Lõige V lõikelehel.
 478. Moodsalõikeline aluskleit. Lõige VI lõikelehel.
 479. Kerge suvipesu muustrilisest pesuriidest.
 480. Nägus öösärk auktikand-kaunistisega.

481. Särk ja püksid, töötatud vilturiidest. Särgil väike tikand-kaunistis ees. Lõige VII lõikelehel.
 482. Korsett moodsas tegumoes.
 483. Väike sukahoidja. Lõige X lõikelehel.
 484. Rinnahoidja tüllist või pesuriidest. Lõige VIII lõikelehel.
 485—486. Pikk sukahoidja ja rinnahoidja. Lõiked IX lõikelehel.

Heegeldatud esemeid lastele

(Algus lk. 120)

samba peale (1 ketisilm. ja 1 kinnissilm.) kaks sammast, nül-
 lede vahel 1 ketisilmus. **3. ring** on nagu teine. **4. ring:** 3 ke-
 tisilm., 2 sammast ketisilmustesse, 1 ketisilm., 3 sammast
 alum. ketisilm., lõpuks 1 ketisilm. ja 1 kinnissilm. 3-ndasse
 ketisilmusesse. **5. ring** on nagu 4. ring, ainult et kolme samba
 asemel valm. 4 sammast. **6. ring:** 3 ketisilm. * 2 ketisilm.,
 1 kinnissilm., 2 ketisilm., 4 sammast ja * korrata. **7. ring:**
 valmistada samasugused sammaste rühmad nagu eelmises
 ringis, nende vahele 2 ketisilm., 1 kinnissilm. enne ja pärast
 eelmise rea kinnissilmust. **8. ring:** 2 ketisilm., 1 sammas,
 2 ketisilm. ja nelja viimase samba peale heegeldada kinnis-
 silmuseid. Töö lõpetades tuleb kokku õmmelda mütsi mõle-
 mad osad. Paelad heegeldada eri värvusega lõngast ja
 õmmelda mütsile külge.

Nägus kootud vaip

(Algus lk. 118)

4 lõnga	— 1 tumehall, 1 tumepruun	
8 "	— 1 tumehall, 1 helehall	
6 "	— 1 tumehall, 1 helepruun	} 4 korda korrata
4 "	— 1 tumehall, 1 helehall	
16 "	— 1 tumehall, 1 tumepruun, 1 tumehall, 1 helehall	
8 "	— 1 tumehall, 1 helehall	
6 "	— 1 tumehall, 1 helepruun	
12 "	— 1 tumehall, 1 helehall	
6 "	— 1 tumehall, 1 helepruun	
8 "	— 1 tumehall, 1 helehall	
16 "	— 1 tumehall, 1 tumepruun, 1 tumehall, 1 helehall	
2 "	— 1 tumehall, 1 helehall	
6 "	— 1 tumehall, 1 helepruun	
4 "	— 1 tumehall, 1 helehall.	

b.

- 16 lõnga — 1 tumehall, 1 tumepruun, 1 tumehall, 1 helehall.

Edasi käärida b—a-ni. Rakendus muustrilehel.

NÄGUSAID KÄSITÖID

Kohvilaualina toleedo- ja
pilutikandiga

L. Rein

Lina materjaliks on valge linane riie. Valmis lina suurus on 88×88 sm. Toleedomustri väljatöötamiseks on tarvitatud valget märkimisniiti nr. 25 ja 35. Pilutamiseks aga on kasutatud valget mulineeniiti. Skeem ja pilujoonised asuvad mustrilehel.

Fileepitsiga öösärk

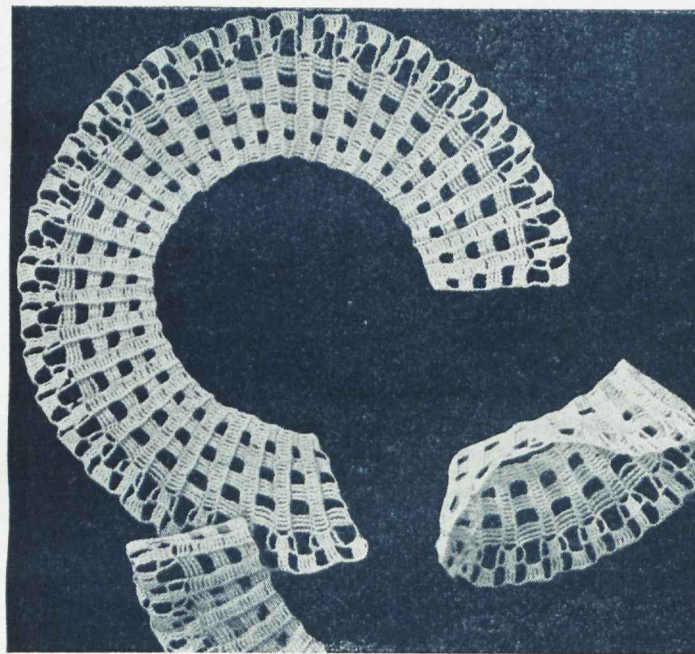
Tartu Naisühingu Kutsekooli kavand

Särgi materjaliks võib olla kas kunstiööd või puhassiidist krepdešiin. Riie kuulub pikale särgile $2\frac{1}{2}$ m.

Fileepits on valmistatud kreemist kalavõrguniidist nr. 140. Fileevõrk on peeneauguline, augusuurusega 2,5 mm. Sama laiusega tuleks võtta siis ka pulk. Põimed on võrgule nõelutud kreemi mulineeniidiga ■ — ripspõime, hõre võrk — labane põime. Õlapits alatakse õlapoolsest otsast, luues üles 18 silmust abilõngale, ning kootakse mustrilehel antud mustri järgi, sakkide jaoks kahandades ja kasvatades. Kahandamist ja kasvatamist toimetada ikka rea lõpus. Kasvatamisel kududa viimasesse silmusesse kaks silmust ning kahandamisel võtta kaks viimast silmust kokku ühe sõlmega.

Vahepits särgi keskel alata mustrilehel antud kohast 26 silmusega abilõngal. Kui võrk on vajalise pikkuseni kootud

(keha ümbermõõdu järgi), siis võtta abilõng välja ning kududa otsad kokku, nii et võrk jääks ümmarguseks ringiks. Muster nõeluda sisse mulineeniidiga mustri järgi. Mustrid mustrilehel.

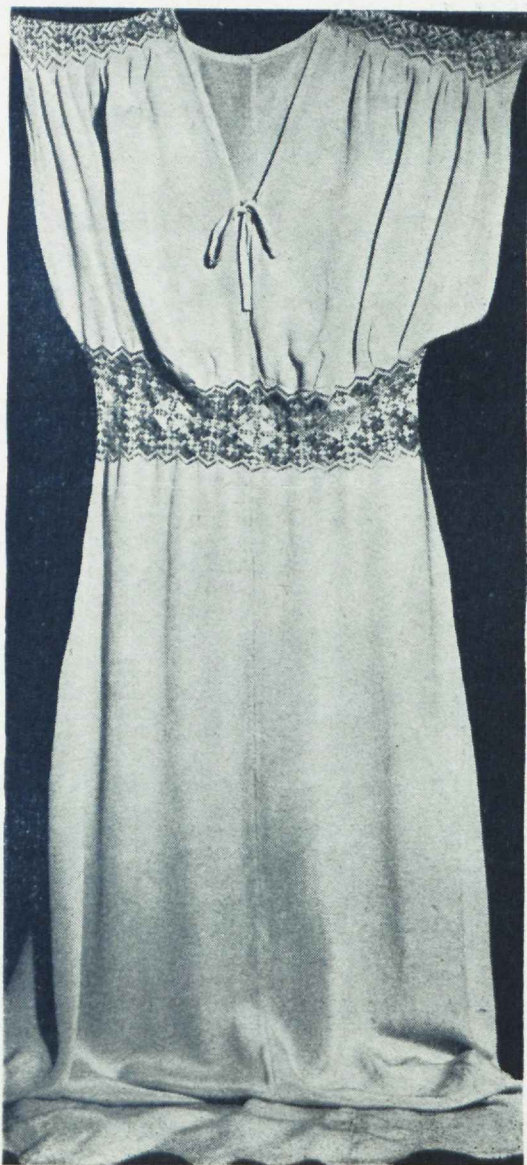
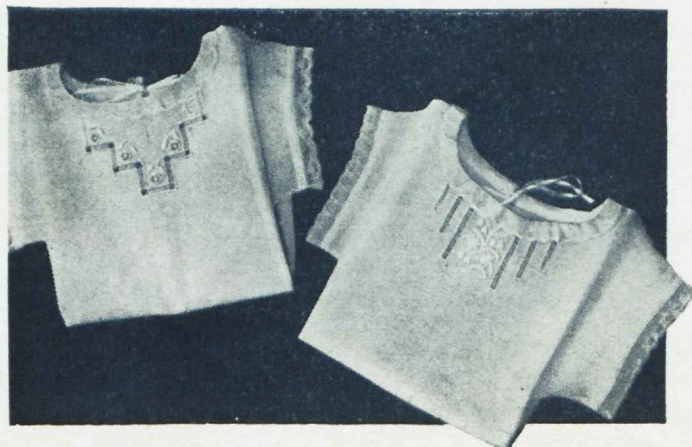
Heegeldatud krae ja kätised

Krae ja kätised on heegeldatud kerges sammamustris, ristisihis. Materjaliks on läikega heegelniit nr. 50. Samuti sobib krae heegeldada ka värvilisest niidist.

Krae alata ristisihis, luues üles 28 ketisilmust, ja heegeldada edasi-tagasi käivates ridades, mustrilehel antud mustri järgi. Kriipsukesed joontel näitavad, mitmekordsed sambad on heegeldatud. Kaks heegeldada krae ja kätiste ääres on heegeldatud pikisihis. Muster mustrilehel.

Kaks tikitud lapsesärgikest

Särgikesed on valmistatud peenest valgest riidest, hariliku kimono-lõike järgi. Kaelus ja varrukad on ääristatud pehme tüllpitsiga. Kaunistuseks pilu- ja valgetikand. Mustrid mustrilehel.

Kohvilaualina suurättidega

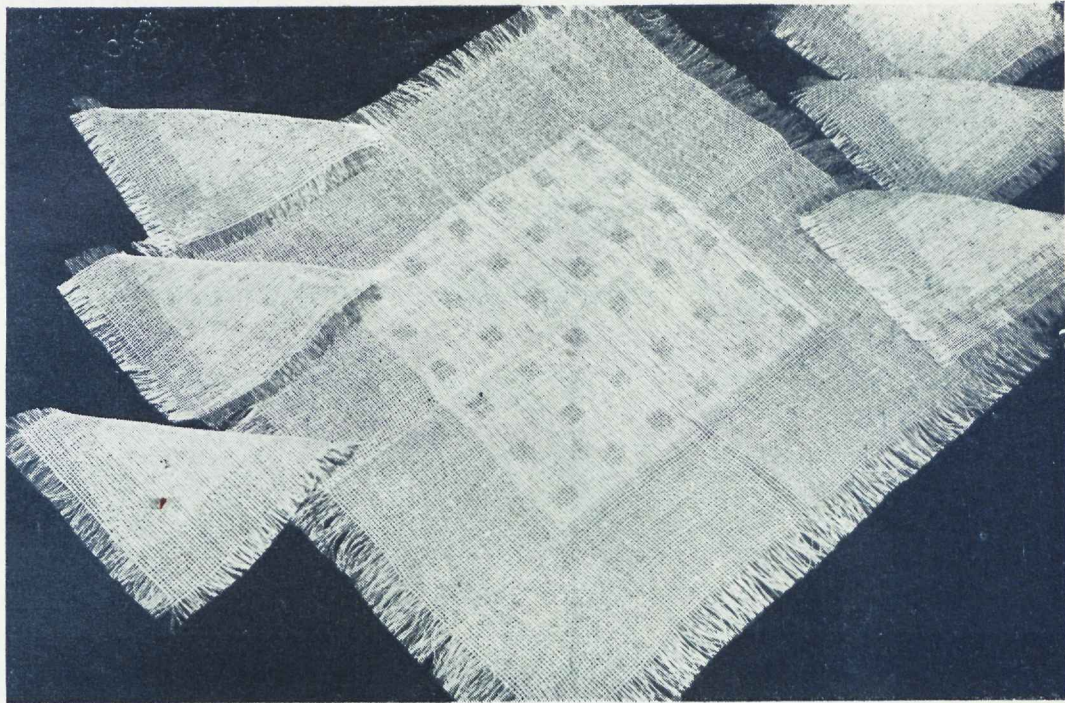
L. Luks

(8 niit, 8 koelauda.)

Väga meeldiv linane, kanvaa- ja labasepinnaline kohvilaua-garnituur. Lina suurus 55×55 sm + 3 sm narmad. Suurättid 19×19 sm + 2 sm narmad. Lõimeks pleegitamata linane nr. 20/1 ja koeks sama jäme värviline linane. Koe värvuseks võib võtta DMC kaardi järgi meeldivuse kohaselt kas kollane nr. 725, sinine nr. 518, punane nr. 351, roheline nr. 907, oranž nr. 361. — Enne värvimist peab linast pleegitama, kuna müüdi saab lõnga värvus tuhm ja määrdunud. Koe värvitoonid võib võtta seepärast nii heledad, kuna see, segunedes pleegitamata, halli lõimega, muutub hästi tuhmimaks.

Suga nr. 70/3,0. Käärida 594 lõnga. 1 lina ja 6 suurätti jaoks kanga pikkus 165 sm. Kui soovitakse kududa rohkem komplekte, siis lisandada kääritavaale pikkusele iga komplekti jaoks 115 sm. Esiteks niietada kangas lina seadluse järgi ja kududa linad valmis, siis linad maha lõigata ja kangas uuesti niietada suurättide kudumiseks. Suurätte saab 3 tk. kõrvuti, à 198 l. Suurätte sukka pannes jätta iga suurätti vahele 4 sm soas tühjaks narmaste jaoks. Lõimeks läheb pleegitamata linast 1 komplektile 980 m ehk umbes 4 pasmast ja koeks 730 m ehk umbes 3 pasmast.

Seadlused muustrilehel.

Voodikate

V. Hammas

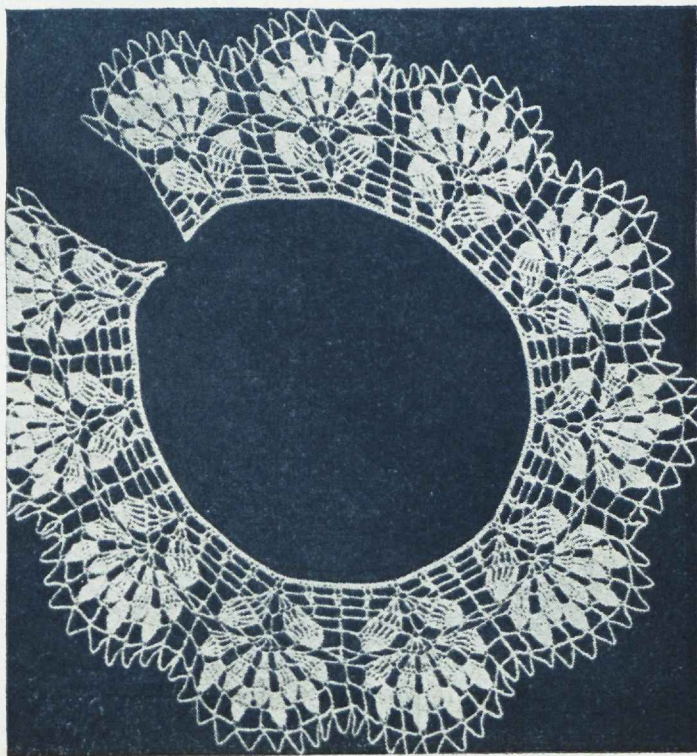
Tartu Naisühingu Kutsekool

Materjal: lõim ja põhjakude on tamsa nr. 6/20, kuna kirjakoeks on värvitud puuvillane sukalõng nr. 6. Suga nr. 85/1 (1 lõng niiesilmas). Valmis teki suurus 170×220 sm. Antud vaibale käärida 1556 lõnga, palmiku pikkus 3,2 m. Triibu kaugus äärest 25 sm, triibu laius 30 sm, keskkoha kõrgus 1,1 m. Kirja korjamisel vastab üks ruut 3 lõimlõngale, koetamisel iga kirjaruut vastab $2 \times$ sukalõngale. Iga kirjalõnga järel koetatakse üks põhjalõng antud tallamise järjekorras.

Materjalikulu: lõimeks ja koeks 1,4 kg tamsat ning kirjakoeks sukalõnga 4 vihti — 1 viht tumeroosat nr. 353 ja 3 vihti heleroosat nr. 351. Värvid antud DMC värvikaardi järgi. Märgid rakenduses:

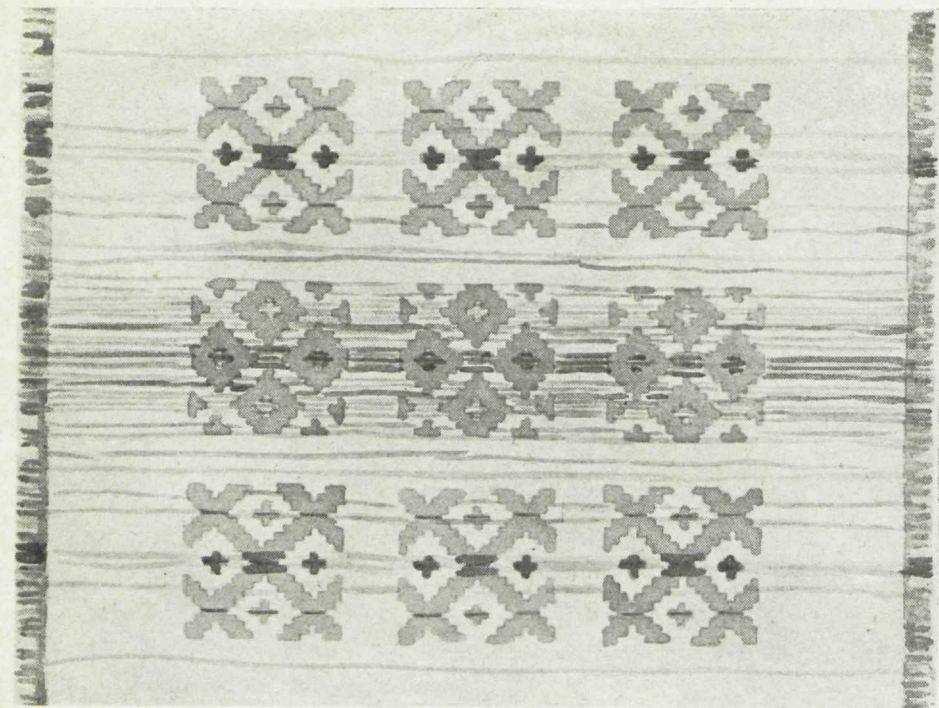
- tumeroosa.
- heleroosa.

Triibukiri muustrilehel.

Heegeldatud krae

Krae materjaliks võib olla läikega heegelniit või kunstsiid. Krae laius umbes 7–10 sm. Heegeldada edasi-tagasi käivates ridades. Kahekordse samba kõrgus peaks võrduma 7 mm. Alata 223 ketisilmuse ülesloomisega ja heegeldada muustrilehel antud mustriga järgi. Antud on veidi enam kui kaks mustriosa. Esimene on kinnisilmuste rida. Kõikidel teistel ridadel asendada äärel sammus kolme ketisilmusega, kaheks. — 4 ketis. Igal real heegeldada 11 mustriosa kõrvuti. Valmis krae niisutada ja lüüa nõelte abil üles. Muster muustrilehel.

- 30 lõnga — 1 roosa, 1 helehall
 8 " — 1 roosa, 1 tumehall, 1 roosa, 1 helehall
 16 " — 1 roosa, 1 helehall
 40 " — helehalli
 24 " — 2 helepruuni, 2 helehalli
 6 " — helehalli
 2 " — tumepruuni
 14 " — helehalli
 2 " — helepruuni
 8 " — helehalli
 8 " — 1 tumehall, 1 helehall. (Järg lk. 115.)

Tikitud padi

E. Nagel

Padja suurus on 50×50 sm. Põhimaterjaliks on kollane, vanarooma ja pruun siid või villane riie. Mustrit võib aplitseerida ja tikkida või ka ainult tikkida. Tikkimiseks võib tarvitada väga mitmesugust materjali, kas üksikult või ka mitut, nagu villast, siidi, pärl-lõnga jne.

Tikkimismaterjali värvitoonideks oleksid: kollakas-beež, kollane, vanarooma, helepunane, helepruun, tumepruun ja hall. 1/4 mustrit asub mustri-lehel.

Nägus kootud vaip

A. Laigo-Oeste

Vaip on kootud kirjarips-tehnikas. Vaiba suurus on 174×210 sm. Lõimeks takune niit ning koeks räbalad või jäme takune nõör ■ ja õige peen takune lõng ■ või lõim nr. 32. Suga nr. 40/2. Lõime värvid niietada käärimise järjekorras a-b-c-b-a, kusjuures tähele panna lõngade arvu seadlusel.

Lõime värvid DMC värvikaardi järgi:

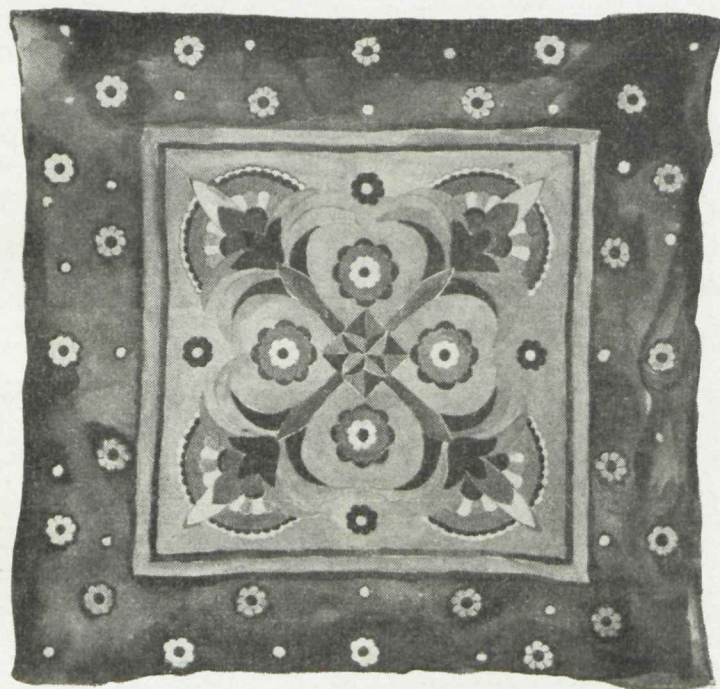
helehall	— nr. 318
tumehall	— „ 317
helepruun	— „ 435
tumepruun	— „ 801
roosa	— „ 407
roostepunane	— „ 301

Halle toone võib asendada ka beežidega nr. 644 ja 640.

Käärimise järjekord:

a.

- 96 lõnga — helehalli
 8 " — 1 helehall, 1 tumehall
 40 " — helehalli
 54 " — 1 roosa, 1 helehall
 4 " — 1 tumepruun, 1 helehall
 50 " — 1 roosa, 1 helehall
 6 " — 1 roosa, 1 pruun
 14 " — 1 roosa, 1 helehall
 6 " — 1 roostepuun, 1 helehall
 16 " — 1 roostepuun, 1 tumehall, 1 roostepuun, 1 helehall
 4 " — 1 roostepuun, 1 helehall
 16 " — 1 roostepuun, 1 tumehall, 1 roostepuun, 1 helehall
 6 " — 1 roostepuun, 1 helehall
 54 " — 1 roosa, 1 helehall
 8 " — 1 roosa, 1 helepruun
 8 " — 1 roosa, 1 helehall
 4 " — 1 tumepruun, 1 helehall

Kootud sohvapadi

Elga Paap

Tartu Naisühingu Kutsekool

Padja suurus on 60×65 sm.

Materjal: lõimeks — beežikas toonis puuvill-lõim nr. 2/16, koeks — kodumaa ühekordne villane lõng, kahekordselt poolile poolitud.

Suga nr. 60/2, 2 lõnga niiesilmas ja pii vahel. Käärda 680 lõnga. Koeks kulub lõnga 200 g, sellest beeži 70 g, pruuni 40 g, kollast 50 g, helepunast 20 g, tumepunast 10 g ja musta 10 g.

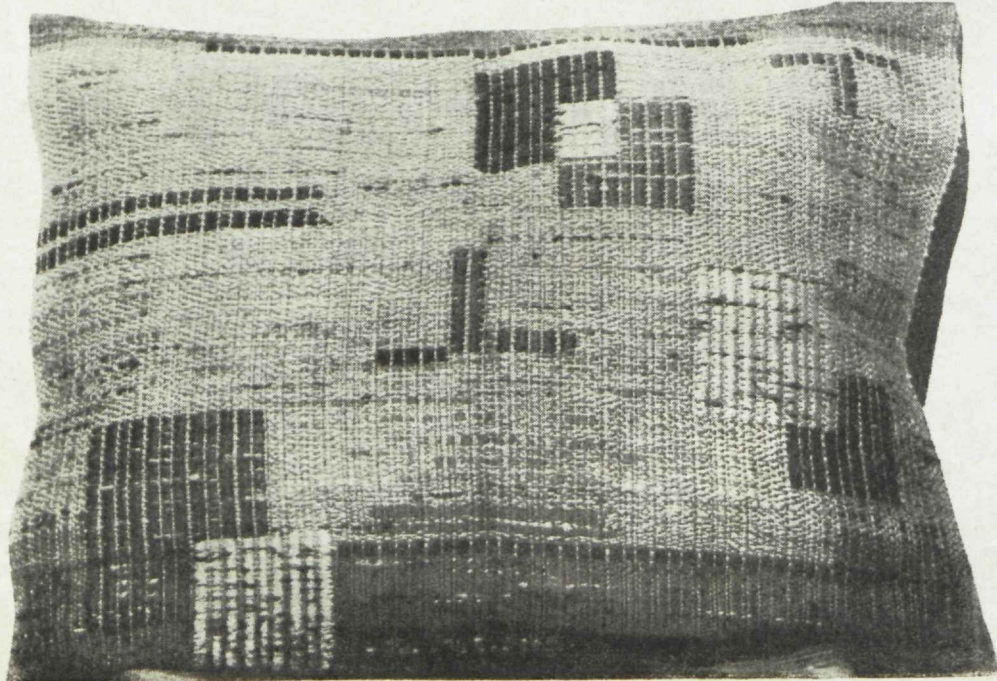
Värvid on antud DMC ja „Ekstra“ värvikaartide järgi:

	DMC	„Ekstra“
1. tumepruun	— nr. 434	— nr. 57
2. must	— „ 310	— „ 55
3. tumepunane	— „ 119	— „ 42
4. helepunane	— „ 921	— „ 11
5. kollane	— „ 744	— „ 16
6. beež	— „ 421	— „ 60

Iga ruut kavandil vastab 1 sm. Põimete osade kudumiseks tarvitatakse viimast tallalauda, kuna põhilõng visatakse sisse antud tallamise järgi iga põimelõnga vahele.

Padja mitmekesistamiseks pannakse vaheliku mitmesugustes värvitoonides kraasitud lõngatombukesi.

Padja tagumine pool kududa ülejäänud lõngadest triibuline. Muster ja rakendus mustri-lehel.

Kootud kaelasallid

L. Luks

Sallide lõimeks ja põhikoeks on sobiv tumedavärviline, näiteks havanapruun, pehme ning peen kodu- või välismaa villane lõng. Käärida 320 lõnga. Suga nr. 60/2, 2 lõnga niiesilmas. Suurus 27 × 125 sm.

Sallid nr. 1 ja nr. 3 on kootud ühes kangas. 4 niit ja 6 koelauda. Niitelus ja sidus sama, ainult tallamine on erinev.

Nr. 1 salli koeks on:

× — havanapruun villane — 2 l. poolil (põhikude).

■ — 1 kollane villane ja 2 kollast siidi ühel poolil.

● — 3 oranži siidi ühel poolil.

✓ — 1 valge villane froteer (oma korrutatud).

Nr. 3 salli põhikude:

× — havanapruun villane — 2 l. poolil; ja kirjakude ○ — kollane villane või vistraproteer.

Nr. 2 salli põhimaterjal on seesama, mis eelmistel. Käärida 296 lõnga. Suga nr. 60/2 — 2 l. niiesilmas. Kirjakoeks ○ — valge, kollane või beez froteer.

Lõimeks ja põhikoeks läheb villast 1 sallile 55 g ja kirjakude umbes 4 pooli.

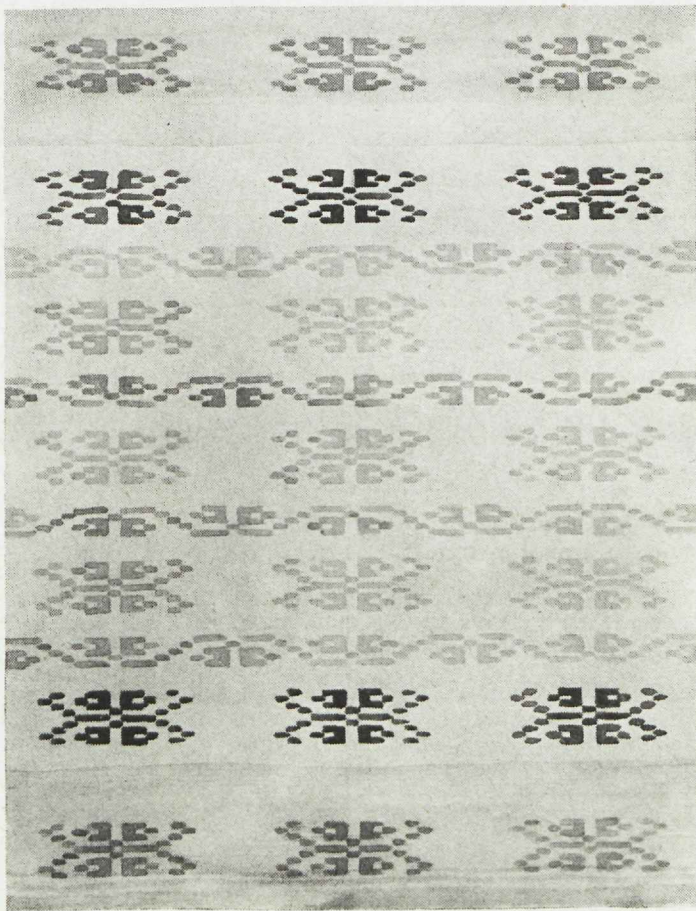
Seadlused muustrilehel.

dulõnga ja niitada seadluses ettenähtud järjekorras 2 lõnga niiesilmast läbi. Kirjakoeks sama lõng kahekordseks poolida, põhikoeks jääb lõng ühekordselt poolitult.

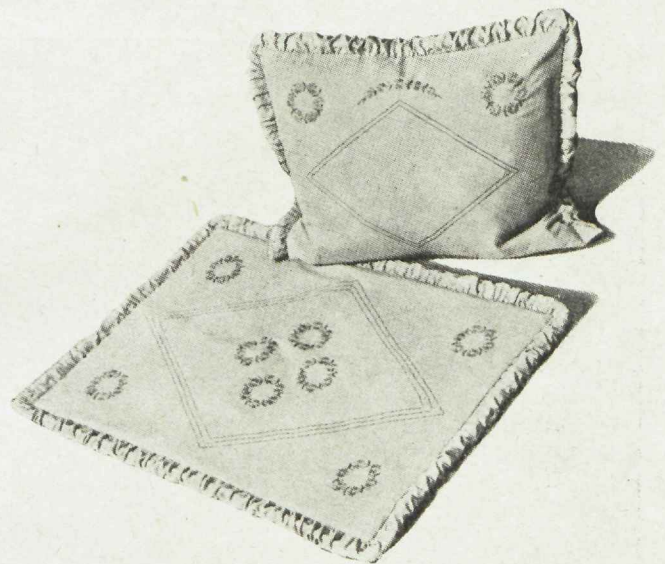
Niitlõim-boitekk, seadlus nr. 2.

Suga nr. 50/1. Käärida 945 lõnga. Kanga laius soas 189 sm. Lõimeks linane või võrguniit, koeks villane koelõng. Rakendused muustrilehel.

Tikandiga lapsevankri-garnituur

Garnituur koosneb tekist ja väikesest padjast. Materjaliks valge või heledavärviline kunstiid. Padjapiüri jaoks võtta 45 × 35 sm suurune riidetükk nii alumiseks kui ka pealmiseks pooleks. Äärerüüžiks võtta samast riidest 8 sm lai ja 180 sm pikk riba. Padjakestele joonistada diagonaalsihis nelinurk, kaks joont kõrvuti, ning tikkida tikipistes või tep-pida masinal — kas sama värvusega nagu teki riie või mõnes muus sobivas värvuses, kusjuures pealmiseks niidiks masinal võib olla nõõpaugusiid ning alumiseks harilik tep-pimisiid. Siis joonistada peale muustrilehel antud muster,

Kootud vooditekk

A. Laigo-Oeste

Antud tekk on nägusa rahvusliku muustriga. Kududa võib teda läbivillasena või ka boitekina niitlõime sisse.

Teki värvid on järgmised: × — hele-roostepruun, ■ — tume-roostepruun, ● — helehall (või ka beez), | — keskmine hall (või keskmine beez toon).

Kudumise järjekord seadluses: a—b, siis kolm korda järjest b—d, edasi b—c ja b—a. Niitelust korratakse 3 korda, kusjuures viimase korra juures jääb üks piste vähem. Muustrilehel on antud rakendus nii täisvillase kui ka niitlõim-teki jaoks. Täisvillane tekk, seadlus nr. 1.

Suga nr. 40/2. Kanga laius soas 177 sm. Käärida 1417 lõnga kahekordseks korrutatud pehmet helehalli või beezi ko-

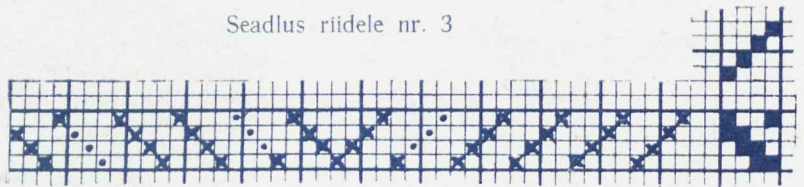
nagu näha pildil, ning tikkida kas silmuspistes või madal-pistes mitmevärvilised õiekesed ja rohelised varred ning lehed.

Vankritekile kulub riie 70 × 50 sm suurune tükk ning rüüžiks 8 sm lai ja 340 sm pikk riba. Keskel samuti diagonaalsihis kolme joonega ruut, iga joon teisest 1 sm kaugel.

Siis tikkida muster, nagu näha pildil, ning õmmelda padi ja tekk valmis. Alumist ja pealmist riie kokku õmmeldes õmmelda vahele kroogitud rüüž. Muster muustrilehel.

3 nägusat villast kostüümi- või mantliriiet tasapindses toimes tehnikas

Seadlus riidele nr. 3

Riie nr. 1

Antud riie sobib hästi sportlikuks kostüümiks, mantliks või ka kleidiks.

Värve võib võtta meeldivuse järgi mitmes kombinatsioonis, näiteks: ■ — tumesinine, □ — valge ja ⊗ — punane. Või siis: tumepruun, valge, kollane jne.

Riie nr. 2

Riie on laiematriibuline kolmes värvuses. Sobib hästi kostüümiks, jakiks, mantliks või ka kleidiriideks.

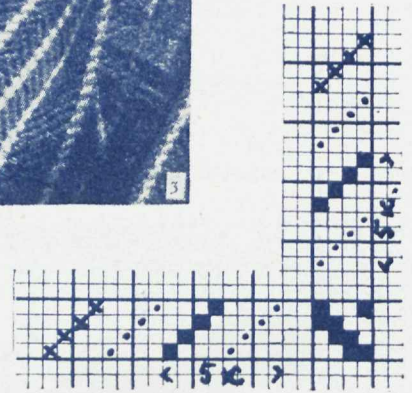
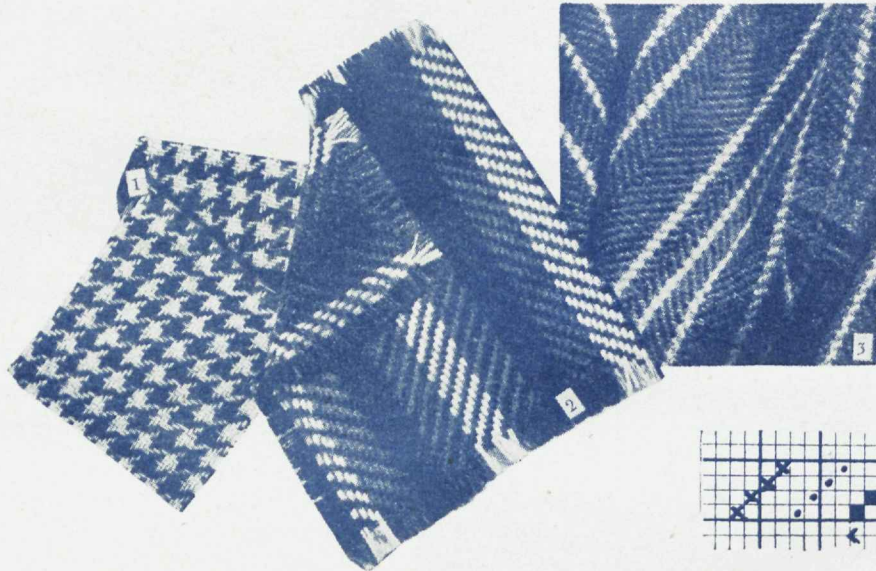
Värvideks võiks võtta: ■ — tumesinine, ⊗ — hallikassinine ja □ — segahall. Või ka: tumepruun, hele-roostepunane ja helebeež.

Sama riide võib kududa ka ruudulisena.

Riie nr. 3

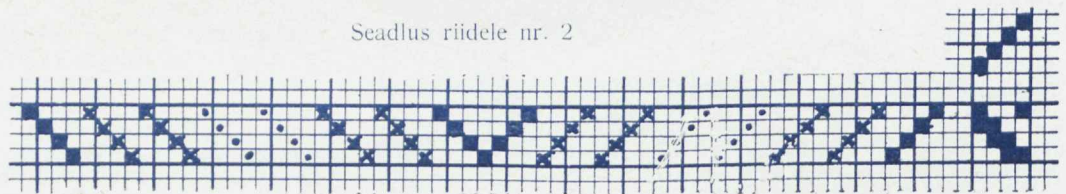
See peenemaitseline triibuline riie sobib samuti kõigiks eelmise riide juures mainitud otstarbeiks.

Värvideks on: ⊗ — tumesinine, □ — valge ja ■ — tumedam segahall. Või ka: tumepruun, valge ja tumedam segabeež. Sama riide võib kududa ka ruudulisena või triibulisena sellisel kujul, et põhi on tume ning triibud ainult üht heledat värvi.

Seadlus riidele nr. 1

Seadlus riidele nr. 2

Heegeldatud esemeid lastele

Kleit

Materjal: 120 g roosat ja 40 g helesinist lõnga, 1,25 m roosat siidpaela, mille laius 1 sm. Lõike järgi heegeldada esiteks seljaosa ja selle külge roosa lõngaga seelikuosa, alustades seelikuosaga. Seelik heegeldatakse edasi-tagasi käivates ridades sammastena, kusjuures viiakse heegelnõel samba ülemise ketisilmuse tagumisse ossa. Samal viisil heegeldatakse seeliku esiosa. Seejärel tuleb mõlemad seelikuosad kokku õm-

melda ja heegeldada koosolevatele reljeefsetele silmustele kinnissilmuseid. Seelikuosade külge heegeldatakse piht. Koeks oleks vaheldumisi 5 ketisilmust ja 1 kinnissilmus igasse kolmandasse alumisse silmusesse.

Kaenlaaugu juures tuleb töö katkestada, heegeldades õlasi, mille koeks oleks vaheldumisi 2 ketisilmust ja 1 kinnissilmus. Varrukad alustatakse alumisest äärest kahe samba-reaga ja jätkatakse tööd ketisilmuste kaartena. Kinniseosi tuleb kahe kinnissilmustest koosneva reaga roosast lõngast heegeldada üle ja heegeldada paremale kinniseosale nõõpaugud. Kaelaväljalõikele heegeldada 1 rida roosa lõngaga sambaid ja 1 rida helesinise lõngaga kinnissilmuseid. Nõõbid helesinise lõngaga kinnissilmustega üle heegeldada ja õmmelda külge. Võõkohale ja kaelaväljalõikele põimida sisse siidpael.

Jakk mütsiga

Segada 150 g heledavärvilist lõnga angoora lõngaga ja hakata lihtsa kimonolõike järgi heegeldama. Jaki valmistamist alustatakse alumisest reast. **1. ja 2. rida:** kinnissilmused. **3. rida:** 3 ketisilmust, 1 samm (samm tuleb heegeldada nii, et sissepistekohaks oleks esimese rea kinnissilmus), edasi kordub sama võte algusest peale. **4. rida:** kinnissilmused. **5. rida:** 5 kinnissilm., * 1 samm 3. rea kinnissilmusesse, 3 ketisilmust ja * korrata. Kaks viimatimainitud rida korduvad. Kaenlaaukude juures jagada töö esiosaks ning seljaosaks ja iga osa eraldi lõpetada ning õmmelda õlal kokku. Varrukad alustada alumisest äärest ja hiljem külge õmmelda. Jaki ääred kaunistada ühe kinnissilmuste ja ühe samba (pikoo-) reaga. Viimast valmistatakse järgmiselt: 1 kinnissilmus, 3 ketisilm., 1 kinnissilmus esimesse ketisilmusesse. Kaelaväljalõikesse põimida sisse eri värviga pael.

Mütsikese jaoks tuleb heegeldada jaki kirjakoos riba. Kuklaosa alustatakse 5-st ketisilmusest koosneva ringiga, edasi tuleb heegeldada 4 ketisilmust, 1 samm ja siis sama ringi sisse vaheldumisi 6 korda 1 ketisilmus ja 1 samm. **2. ring:** 4 ketisilmust, 1 samm, siis 1 ketisilmus ja iga eelmise rea (järg lk. 115)

Mees

Peetavatel ja suvel 1940

1. Kaherealine sakoülikond ruudulisest materjalist. Uudiseks sellelaadilise ülikonna juures on pisiasi, et ülemine nõopidepaar pole nõõbitav ning ka nõõpauk puudub täiesti. Reväär pikeneb kuni nõõbitava nõõbini. Varrukail on kolm ning vestil ees viis nõõpi.
2. Üherealine vestita suvine sakoülikond jämedama-

koelisest murdoimsest materjalist. Ees ainult üks nõõp. Kukkuv reväär. Taskud klappidega. Kuuevarrukail kolm nõõpi.

3. Üherealine — kolme nõõbiga — suviülikond triipmuustrilisest materjalist. Sellelaadilisel ülikonnal võib kandmisel kinni nõõpida kas ainult keskmise nõõbi või ka kaks ülemist, jättes lahti ainult alumise nõõbi. Kuuevar-

rukail kolm, vestil ees viis nõõpi. Taskud klappidega.

4. Moodne spordiülikond. Kuuel suured pealeõmmeldud taskud. Taskutel võib esineda keskel üks vastasvõlt, kuid ka täiesti siledad taskud on nägusad ja moes. Reväärid lühikesed. Kuuel ees kolm nõõpi, kusjuures suletakse ainult keskmine nõõp. Seljaõmblus alt 15—20 sm ulatuses lõhestatud.

Kuidas kaitseb seadus naist?

Ost-müük

(Algus „Maretis“ nr. 2, 1940. a.)

Ostu-müügi sõlmimise moment evib olulist tähtsust, kuna sellest momendist peale kannab ostja riisikot, välja arvatud mõned erandjuhud. Näiteks ostab keegi teiselt vilja ja kokkulepe on tehtud 100 kg peale ning hinnas kokku lepitud, kuid viil kaalumata ja üle andmata. Enne kaalumist aga langeb aida sein välja ja viil langeb aida seina juures olevasse jocke ning kantakse jõevooluga ära, siis peab tunnistama, et kahjukannatajaks jääb vilja müüja.

Teine oluline moment ostu-müügilepingu juures ongi üleandmine — omandiõiguse ülemineku moment, millist meil kehtiv seadus eriti arvestab. Palju esineb juhtumeid, kus sõlmitakse lepinguid liikuva varanduse suhtes, eriti neil juhtudel, kui mõne võla maksmata jätmise pärast on karta kohtupristavi küllastamist, siis lihtsalt sõlmitakse vallasvara kohta ostu-müügileping selleks, et võlamaksimisest kõrvale hoida, ja asjad jäävad endise omaniku valdusse ja kasutusse. Säärase lepingu sõlmimisega tehakse endale vaid asjata kulusid, saageli ka kohtuprotsesse juurde ja võla maksmata jätmiseks ei ole sellest mingit kasu, sest säärane leping tunnistatakse kohustus fiktiivseks, silmakirjaliseks, ja lisaks tehtud kulutustele tuleb tasuda veel kohtukulud ja kraam läheb endiselt müügile, sest pole teostunud õige ost-müük, mille juures on oluliseks asjade üleandmine. Pean aga ütleva, et esineb ka juhtusid, kus isegi asjad üle antud ja ikka tunnistatakse müük silmakirjaliseks, kui selgub, et tegemist lepinguga, mis tehtud võlausaldaja-kreditori kahjuks, eriti kui see on tehtud sugulaste vahel, siis on juba eeldus olemas, et on tegemist silmakirjalise lepinguga. Sääraseid silmakirjalisi lepinguid soovitatakse mitte sõlmida, sest nende tagajärjeks on oma majanduse ruineerimine ja asjata kulude tegemine.

Mis puutub vastutusse ostu-müügi juures vigade ja puuduste eest, siis müüja vastutab eeskätt peidetud vigade eest, samuti puuduste eest, milliseid ta eitas müümisel, aga hiljem need siiski selgusid. Eriti tähtis on vastutus asja omaduste eest hobuse ja loomade müümisel. Kui müüja püüab varjata ja salata hobuse haigusi, mis aga hiljem ilmsiks tulevad, on ostjal õigus hobuse tagasivõtmist nõuda või ka ostuhinna alandamist. Teatud juhtudel võib isegi tegemist olla kriminaalõigusliku pettusega, kui sihilikult teatud haigus kinni pannakse ja seda varjatakse, nagu meie kohtupraktises tunnud on võtted hobuste müükide juures.

Ostu-müügi juures tunneb meie kehtiv seadus veel mitmeid lisalepinguid, need on tingimusega müük, tagasiostu-õigusega müük, proovi peale ostmine jt. Neid esineb peamiselt ostu-müügi juures järeelmaksuga. Omandiõigus jääb seni müüjale, kui ostuhind lõplikult tasutud.

Müük avalikul enampakkumisel on ettepanek lepingut sõlmida sellega, kes on nõus enam hinda maksuma. Müük enampakkumisel võib olla vabatahtlik või sunduslik.

Hindemüük

Hindemüügileping on säärane leping, millega müügileandja annab vallasasja hindemüüjale müümiseks kindla hinna eest tingimusest, et hindemüüja teatud tähtaja möödumisel, või kui tähtaeg polnud määratud, müüja nõudmisel selle hinna ära tasub või asja tagasi annab. Omandiõigus asjale jääb müügileandjale ja tema kannab vastutust ja riisikot asja juhusliku ohu eest. Hindemüüjal on õigus oma äranägemise järgi asja tagasi anda või tasuda selle hinda. Kui asi müümata, võib müügileandja selle tagasi nõuda igal ajal. Kui hindemüüja müüb asja kallimalt, kui see oli temale müügile antud, siis kuulub see vahekasu isiklikult temale.

Vahetusleping

Vahetus on leping, mille järgi pooled vastastikku kohustuvad üle andma omandiõigust teineteisele teatud reaalsele asjale, välja arvatud raha. Vahetuse kohta on üldjoontes kehtivad samad tingimused, mis ostu-müügi juures, vaid selle vahega, et ostuhinna tasuks teine pool annab ka mingisuguse asja. Vahetuse juures on veel võimalik nn. pealemaks, mis seisneb selles, et pooled — kokku leppides teatud asjade vahetamises — hindavad ühe poole poolt antava asja väärtuse alla teiselt saadavale asjale ja siis kokku lepivad selle vahe maksmiseks rahas teatud summas või mõne lisaasja andmisega. Vahetuslepingu juures võivad sõlmimisele tulla ka lisalepingud nagu ostu-müügi juureski ja samuti kindlustusvahendid.

Kinkeleping

Kinkeleping on niisugune leping, mille põhjal üks lepinguosaline annab teisele ilma vastutasu saamata mingisuguse varandusliku väärtuse. Kinkelepingu oluline tunnus on just tema tasuta. Nõutav on, et kinkijal oleks kinkimistahe ja et kingi saaja võtaks kingi vastu. Senikaua kui kingi saaja pole avaldanud soovi kinki vastu võtta, võib kinkija kinkelepingust loobuda. Kinkimisobjektiks võivad olla nii asjad, õigused kui ka hagid.

Kinkijal on õigus tühistada kinkelepingut jämeda tänamatuse avalduse puhul kingi saaja poolt. Jämeda tänamatuse all tuleb mõista julma kohtlemist, sõnadega ja teoga haavamist, elu kallale kippumist jne. Meil on ette tulnud kinkelepingu tühistamisi peamiselt kinnisvarade suhtes, kus vanemad on lastele kinkinud oma varanduse ja hiljem lapsed käitunud julmalt ja tänamatult vanematega, mis on neile siis õiguse andnud lepingu tühistamist nõuda.

Kinkelepingu alusel võib kinkida kogu varanduse, säärane kinkimine haarab aga vaid seda varandust, mis kinkijal olemas kingi tegemise korral, mitte aga seda varandust, mis kinkija võib omandada tulevikus. Kinkelepinguga võib kingi saajale peale kinkida ka kohustuse kinki kasutada teatud otstarbeks või anda teatud vastutasu, näiteks vanem kinkib lapsele oma varanduse ja paneb lapsele kohustuse anda temale eluaegset elatist, samuti ka teisi kohustusi.

Kinki võib annetada ka teatud teenete eest ja sel puhul ei ole võimalust tänamatusemotiivil kinki tagasi nõuda.

Hankeleping

Hange on selline leping, kus keegi võtab enesele kohustuse muretseda teisele mingisuguse asja teatud ajaks ja teatud tasu eest.

Hankeleping on sihitud asjade muretsemisele tulevikus ja sihiks on terve tegevusekompleks — asjade muretsemine ja kättetoimetamine. Riigiasutiste hankeid reguleerivad meil Riigi Hangete Seadus ja Riigi Hangete Määrus.

Muutlaenuleping

Muutlaenulepingu all mõeldakse niisugust lepingut, mille põhjal üks lepinguosaline annab teisele omandiks tasu eest või ilma teatud hulga asendatavaid asju tingimusel, et teine tagasi annaks teatud ajal ja samas hulgas ning samas väärtuses samaliigilisi asju.

Asjade saamisest alates kannab võlgnik nende eest riisikot.

Kui muutlaenu tagasimaksu aeg pole määratud, avaneb laenuandjal kohe õigus tagasimaksu nõuda — kas kohtukorras või eraviisiliselt. Kui laenuandja nõuab kohe kohtukorras, siis on tema kohustatud tasuma kohtukulud. Prottsendid muutlaenu puhul tasutakse ainult siis, kui selle kohta on eriti kokku lepitud. Kui prottsendimääras on kokkulepe olemas, siis nimetatakse protsente kokkuleppe-protsentideks, kui aga määras kokkuleppe puudub, siis võib nõuda nn. seaduslikke protsente, milleks on 6%, kuna kokkuleppe-protsentide ülemääraks on 8%.

Eluaegse rendi leping

Eluaegse rendi lepingu põhjal kohustub isik saadud rahasumma või loovutatud vallasvara või kinnisvara eest teatud tähtaegadel tasuma teisele kindlaksmääratud rahasummad või andma määratud hulgal elamistarbeid. Eluaegse rendi suuruse määramine oleneb pooltest. Eluaegse rendi lepingu kestus võib olla määratud teatud isikute elueaga.

Rendi-üürileping

Rendilepingu-üürilepingu puhul lubab üks isik teisele anda teatud asja kindlaksmääratud tasu eest kasutamiseks.

Üüri-rendilepingu olulisemaks tunnuseks on rent, teatud rahaline summa või ka teatud hulk asendatavaid asju, nagu pooletera-lepingu juures. Rendileping loetakse sõlmituks, kui pooled rendiobjekti ja -tasu suhtes on kokku leppinud. Rendileping võib olla kirjalik ja ka suuline. Rendileping kinnisvara kohta, kui ta on kantud kinnistusraamatusse, on kohustav ka kolmandatele isikutele. Näiteks on talu antud rendile kirjaliku lepingu alusel ja omanik võõrandab talu, siis ei ole uuel omanikul mingisugust kohustust varemsõlmitud lepingut tunnistada. Kui aga säärane leping on kinnistusraamatusse

kantud, siis on ta kohustuslik ka uuele omanikule ja rentnikul on endised õigused ka uue omaniku vastu, samuti ka kohustused. Rendileandja on kohustatud rentnikule asja üle andma ühes päraldistega õigel ajal kasutamiseks ja selle eest hoolt kandma, et rentnik saaks asja kasutada. Rendileandja peab tasuma objektile lasuvad maksud ning koormatised, kui teisi pole kokku lepitud. Rendileandja peab tasuma rentnikule hädavajalikud ja kasulikud kulud.

Rentnik omalt poolt peab tasuma kokkulepitud tähtaegadel õigeaegselt rendiraha. Rentnik peab asja kasutama heaperemeheliku hoolega ja asja tagasi andma samas seisukorras, nagu ta sai selle rendile ühes päraldistega. Rentnik on kohustatud tasuma kõik kahjud, mis tema hooletuse läbi tekkinud.

Rendi-vahekord lõpeb lepingus ettenähtud tähtajal, või kui seda pole, siis ülesütleemisega. Kinnisvara rendileping tuleb üles öelda 6 kuud ette. Eestimaa linnades on poeruumide suhtes 3-kuune ülesütleemise tähtaeg. On leping sõlmitud kuuviisi, siis tuleb üles öelda üks kuu varem, on aga nädalate viisi leping sõlmitud, siis on nädal aega ülesütlemiseks.

Üüri-rendilepingust taganemine ühekülgsest on lubatud teatud juhtudel. Rendileandjal on õigus lepingut lõpetada, kui rentnik ei tasu tähtaegadeks üüri või renti, kui rentnik rikub asja või ei kasuta seda lepingu kohaselt, kui asi vajab tungivat remonti ja kui seda võimatu teostada rendilolemise ajal, kui rendileandjal on endal tungiv tarvidus asja järele ja seda ei võinud varem ette näha, kui rentnik annab asja edasi kolmandale isikule rendile ilma omaniku — rendileandja — loata.

Rentnik või üürnik võib nõuda lepingu lõpetamist, kui rendileandja viivitab asja üleandmisega, kui rendileandja ei tee tarvilikke parandusi, kui rendiobjektis on ilmnenud sääraseid puudusi, mis takistavad või raskendavad asja kasutamist, kui rentniku tervis ja elu on hädaohus rendikohas. Üüri-rendilepingute juures võib ette tulla ka veel nn. allüür, mis seisneb selles, et üürnik-rentnik omakorda asja edasi rendib kolmandale isikule. Allüürnik tasub üüri temale üürile andjale, on aga viimasel üür võlgu esimesele üürileandjale, siis võib allüürnik ka otse esimesele üürileandjale üüri tasuda, kuna tema on vastutav majaomaniku ees üürivõla suhtes. Muid vahekordi aga allüürniku ja majaomaniku vahel ei teki.

Soodusõigusleping

Selle lepingu alusel antakse asi tasuta üle igasuguseks kasutamiseks tingimusega, et see tagasi antakse esimesel nõudmisel. Saanud asja soodusõiguslepingu alusel, muutub asja saaja mitte ainult asja pidajaks, vaid ka valdajaks, kuid valdusekaitse on temal ainult kolmandate isikute suhtes, mitte aga omaniku suhtes. Soodusõiguslepingu alusel võib asja igal ajal tagasi nõuda, olgugi et kokku on lepitud teatud aja peale.

Pruuklaen

Pruuklaen on leping, mille alusel üks lepinguosaline — pruu klaenuandja — annab teisele lepinguosalisele tasuta kasutamiseks mitteääraravitava asja ja teine pool on kohustatud sama asja tagasi andma. Muutlaenu ja pruu klaenu vahe seisneb selles, et muutlaenu puhul tuleb tagasi anda asendatavad asjad samas väärtuses ja hulgas, aga pruu klaenu korral sama asi, mis laenuks just antud. Pruu klaenu, samuti ka muutlaenu kasutamine on tasuta. Pruu klaenu juures võib asja saaja kasutada seda asja ainult kokkulepitud otstarbeks või selle puudumisel vastavalt asja omadustele ja oludele.

Teenistusleping

Teenistuslepingu alusel üks isik kohustub ajutiselt teatava tasu eest teisele tööd tegema. Teenistuslepingu objektiks on füüsiline või vaimne töö, mitte aga otsekohe tagajärjed. Teenistusleping oma iseloomult on ajutine, teda ei saa sõlmida kogu eluajaks. Teenistuslepingu oluliseks osaks on tasu, palk. Teenistuses on ikkagi tasu eeldatav ja seepärast, kui teenistuslepingus ei ole ka otseselt tasu suuruses kokku lepitud, ei saa eeldada, et teenistusleping oleks tasuta, põhimõttel, et iga töö peab tasutud saama. Sagedaseks nähtuseks meie kohtutes on nõudmised teenistustasu suhtes, kes pikemat aega on ühel kohal teeninud, kuid ka eriti palju laste poolt vanemate vastu, õdede poolt vendade vastu jne. Mingisugust kindlat kokkulepet pole, on kord jäädud vanemate tallu, seal töötatud ja saadud ülalpidamist, elatud ühiselt. Vahekordade ja olukordade muutudes aga on paratamatult talust lahkumine ja siis tekivad nõudmised ja suuremalt jaolt mitmete aastate eest. Igal üksikul juhul tuleb aga kaaluda, kas töötamine talus või ka lihtsalt majapidamises oli säärane, mida ei oleks võinud oodata tasuta, kas töötamine oli töötaja elukutse ja ainuke elatusvõimalus, kas töötamise enese

suhtes oli poolte vahel kokkulepe, ja alles siis võib juttu olla tasusaamisest. Sagedased on ka juhud, kus elatakse pikemat aega koos vabaabielus, siis aga tekivad lahkumised ja lahkumine ning selle tagajärjel palganõudmised. Ka neil juhtudel tuleb kaaluda iga üksiku juhtu ja olukorda ning töötamisi viisi ja -tingimusi ning kokkulepet töötamise suhtes ja siis võib alles juttu olla tasust. On aga töötamine olnud peale sunnitud, teatud kordadel isegi teenijat — töötajat — ära aetud, siis ei tule tasu kõne allagi. Praegusel ajal on sunnitudlikuks muutunud teenistuslepingud ja veel kirjalikus vormis, siis ei võiks enam palju sääraseid juhte korduda, kuid igaks juhuks nimetaksin naiste ja õdedele, kes kellegi teenistuses seisavad, et ei maksaks ainult heade lootuste peale töötada ja pärast kahetseda, vaid igal juhul nõutada endale teenistusleping. Abielunaistel muidugi ei ole võimalust teatud tööde eest erilist tasu saada ega ka nõuda. Teenistuslepingut võivad sõlmida ainult teovõimsad isikud ja alaealiste eest nende vanemad või seaduslikud eestkostjad. Üheks teenistuslepingu vormiks ongi nn. pereleping, mis seisneb just selles, et teenistusse astuja võtab enesele kohustuse teenida lühemat või pikemat aega kodustes ametites, majapidamistes, taludes, saades selle eest tasuna palga, korteri ja ülalpidamise. Palk võib olla ka natuuras. Leping loetakse teostunuks, kui on kokku lepitud tasu, teenistustasu ja kohustuse suhtes. Teenija peab peremehe vastu olema sõnakuulelik, aus ja korrektne ja pühendama oma aja peremehe teenistuseks. Viimasel ajal on ka teatud arv tunde, millal teenija peab peremehele töötama, ning tal on omajagu vabu tunde ja vaba aega, arvestades kohalikkude oludega ja töö iseloomuga. Palkaja on kohustatud teenijale andma tarvitamiskõlblikku ja toivat sööki, tervislikku eluruumi ja magamisvõimalust ning tasuna palga kokkulepitud suuruses ja ajal. Teenija vabastamisel peab peremees teenija soovil andma viimasele tunnistuse. Teenistusleping lõpeb tähtajal või ühe poole surmaga. Ühepoolsest lõpetamisest teenistuslepingut lõpetada teenija, kui teda jultumalt koheldakse, korraldada palka makstakse, elatustarbed ei anta või kui teenija vanemate abitusse seisukorda sattumine seda tingib, samuti varstine abiellumine jne. Palkaja võib lõpetada lepingu, kui teenija on sihilikult hooletu, ei täida korraldusi, solvab peremeest, käitub häbitult ja suhtub üldse pahatahtlikult, on täiesti oskamatu ja võimetu ülesannete täitmisel, põeb pikaajalist nakkushaigust jne. Teenistuslepingute juurde tuleme veel kord tagasi töökaitsse vaatlemise juures.

Töövõtte-leping

Töövõtte-lepingu järgi kohustub üks lepinguosaline — töövõtja — teisele lepinguosalisele — tööandjale — vastava tasu eest teatava töö produkti üle andma. Töövõtte-lepingu tulemuseks on teatud töö majanduslik tulemus. Töövõtja on kohustatud täitma tellimise vastavalt lepingule ning andma valmis töö üle tellijale. Siia alla kuuluvad näiteks rätsepad, kingsepad, pottsepad, õmblejad jne. Üldreegli järgi on tegemist töölepinguga sel juhul, kui materjal on tellija poolt; on aga materjal töövõtja poolt, siis on õigemini tegemist ostu-müügiga. Töövõtja vastutab kahjude eest, mis töötelli võib saada, kui tööd üldse ei täideta, mitteõigeaegselt ei täideta, halvasti täidetakse, mitte vastavalt tellija soovidele. Töövõtja vastutab ka oma abijõudude oskamatuse eest. Kui mitu isikut koos võtavad enesele teatud töö, siis vastutavad nad solidaarselt. Tellija peab vastu võtma tellitud töö ja tasu maksma korralikult, välja arvatud eespool nimetatud kahjude puhul.

Veoleping

Veolepingu põhjal üks lepinguosaline kohustub teise poolt temale antud asjad tasuta eest toimetama kokkulepitud kohta, maa-, õhu- või veeteed mööda, ja seal ära andma teatud isikule. Veolepingus on seega kolme isiku osavõtt. Kraami saatja, vedaja ja saaja. Vedaja vastutab kahjude eest, mis tekkisid vedamisel kraamile, välja arvatud halvast pakkimisest, kauba enese omadustest ja looduslikust ülevõimust tekkinud kahjude eest.

Hoiuleping

Hoiuleping on säärane leping kahe isiku vahel, kus üks annab vallasvara teisele alalhoidmiseks tingimusest, et asi antakse tagasi nõudmisel. Hoiulepingu alusel on vara hoidja kohustatud hoolitsema hoiulevõetud vara eest. Hoiulevõtja vastutab hoiuleantud varanduse eest vaid siis, kui ta on selleks eriti kohustunud või kui ta saab erilist tasu hoiu eest.

Volitusleping

Volituslepingu all mõistetakse kokkulepet, mille alusel üks isik täidab teisele isikule teatud ülesande. Volitused oma iseloomult võivad olla mitmesugused, näiteks erivolitus, ainult teatud ülesande täitmiseks, teiseks liikivolitus, mille alusel on

Kõik ise teha ja siiski omada valgeid hoolitsetud käsi...

Ja, perenaised, see on võimalik! Kogu saladus seisab ainult ettevaatuses ja hoolitsuses. Imbutage käed enne tööd põhjalikult Nivea-kreemiga, siis ei saa tungida mustus pooridesse, ega nahka kahjustada terav seebivesi. Peale pesemist ning õhtuti tuleb muidugi jälle tarvita Nivea-kreemi. Sisaldades euceriiti, imbutab Nivea-kreem naha põhjalikult, teda toites ja hoides. Sellel põhjendabki Nivea-kreemi haruldane mõju.

WERNER MEHKS, TALLINN

võimalus ajada teatud liiki asju, ja üldvolutus, mille alusel volitatu võib ajada kõiki volitaja asju.

Volutuslepingule on teatud viisil lähedane ka nõuanne ja soovitus, mis iseenesest ei moodusta mingisugust juriidilist tehingut, sest see, kellele nõu anti, ei ole kohustatud selle nõuande järgi talitama ega ole samuti kohustav temale ka mõnesugune soovitus. Nii nõuanne kui ka soovitus võivad evida aga juriidilisi tagajärgi, kui nõuanne on tehtud pahas usus ja sellega tekitatud kahju.

Seltsinguleping

Seltsingulepingu all mõistame kokkulepet, mille alusel mitu isikut kohustuvad ühendama oma isiklike ning varanduslikke vahendeid ühise seaduslikult lubatud eesmärgi taotlemiseks. Seltsinglaste vahel tekib seega varanduseühisus. Osanikud panevad ettevõttesse kas kogu oma varanduse või osa sellest. Meil kehtiv seadus tunneb kahte liiki seltsingulepinguid ja need on: 1) täisseltsing ja 2) osaseltsing. Vahe seisneb just selles, kas on ühendatud kogu varandus või ainult osad.

Meil kehtiv seadus tunneb veel nn. riisikolisi lepinguid, nendest võiks nimetada mänguleping, kihlveo-leping, loterii- ja kindlustusleping. Mänguleping on säärane, millega kasu ühele poolele ja kaotus teisele poolele tehakse sõltuvaks teadmatust asjaolust. Mängulepingud kehtivad meil ainult niivõrd, kui nad käivad lubatud mängude kohta. Hasartmängud on keelatud ja nende kohta lepingud kehtetud. Samuti ei või keelatud mängu puhul võitu nõuda, küll aga võib kaotatud tagasi nõuda, kui selleks on tõendus. Mängu puhul antud laen ei

ole samuti kohtulikult tagasinõutav, kui ta on teadlikult antud mängimiseks.

Kihlvedu on säärane leping, millega teatava vaieldava väite puhul lepatakse kokku, et see, kelle väide osutub ebaõigeks, teostab teise kasuks mingi tehingu või toimingut, mis kokkuleppes ära määratakse. Kihlvedu peetakse meil maksvaks lepinguks, mis tingib ka nõudeõiguse. Ajakirjanduses on kaheldamatult lugejad korduvalt tähele pannud vilksatamas kihlveo-protseesse ja isegi väga kummaliste vaidluste suhtes, mis on vahel maksnud inimestel kogu varanduse. Kihlvedu on maksev ka vaid siis, kui asja tõsiselt võetud ja lepitud ning kummaltki poolelt ka kindlasti nimetatud kokkuleppe täitmise vahend. Loterii on leping, millega asja omanik loosib selle välja kindla plaani järgi, kaasmängijad aga omandavad lootuses võita selle asja teatava maksu eest. Loterii on lubatud ainult igakordsel erilisel loal. Kindlustusleping on säärane leping, kus üks lepinguosaline võtab teatud preemia saamisel endale vastutuse kahjude eest, millised võivad teisel poolel tekkida ilma tema süüta (tule vastu kindlustuse leping jt.). Kindlustuslepingud on varade kindlustamiseks ja ka isikute kindlustamiseks. Nendega on aga niipaljudel juba isiklikus elus tegemist olnud, mispärast nende juures ei peatu.

Lõpuks peab veel nimetama, et kohustusõigus (obligatsioonõigus) tekib ka teatud lubamatute tegude tagajärjel ja nimelt isikuvastastest süütegudest, varaliste õiguste rikkumisest ja mitmesugustest teistest tehtud kahjudest, mis kõik seaduse järgi tasumisele kuuluvad, kui nad on lubamatute tegude tagajärjeks ja sellega seoses põhimõttel, et igaüks vastutab oma tegude eest.

TOIDURETSEPTE

MAKARONISUPP

Ained: 1 kg kondist sealiha või -konte, 3—4 porgandit, kartuleid, 200 g makarone, supirohelist.

Liha või kondid ajada külma veega keema, võtta vaht ära ja keeta, kuni liha on pehme. Siis tõsta leemest välja ning panna porgandiviilukad ja veidi hiljem kartulilõigud leemesse. Kui kõik on peaaegu pehmed, lisandada tükkideks murdud makaronid ja keeta kõik pehmeks. Lõpuks lisandada veel väikesteks tükkideks lõigatud supiliha ja peeneks lõigatud rohelised peterselli- või tillilehed. Maitsev ja odav toit.

RUKKIJAHU-PUDER

Ained: 1½ l parajaks lahjendatud marjamahla, 100—150 g suhkrut, 1 sidrun, soola, rukkijahu.

Marjamahl asetada tulele suhkruga, riivida juurde sidrunikoor ja pigistada sidrunimahla. Samuti lisandada ka noaotsatäis soola. Keema kerkides kloppida juurde rukkijahu, kuni saab poolpaks puder. Keeta veidi aega ning anda lauale rõõsa piimaga. Seda putru võib süüa ka külmalt.

MUNAPUDER

Munad kloppida lahti, lisandades iga muna kohta 1 spl. piima ja veidi soola maitseks. Pannil sulatada tükike võid, valada kloppitud munad peale ja praadida tasasel tulel, kuni muutub pakslikuks. Kaua praadida ei ole soovitatav, sest siis muutub toit tuimaks ja kõvaks. Selline munapuder sobib hästi praetud kartulitega, singi- või pekikuupidega ning kalatoitude juurde.

PRAETUD HÄRJASILMAD

Pannile asetada tükike võid, lasta sulada ja kuumaks minna. Siis muna koort keskelt noaga katki lüües muna ettevaatlikult pannile lüüa ja praadida tasasel tulel, kuni valge tõmbub kõvaks. Peale riputada soola, pipart või peenendatud rohelist.

OMLETT

Ained: 3 muna, soola, 4—6 spl. piima või koort, ½ spl. võid.

Munarebud kloppida soolaga, lisandades siis iga muna-

rebu kohta umbes 1½–2 spl. piima või koort (ka vett võib juurde lisada). Munavalged lüüa eraldi kõvaks vahuks ning segada õrnalt juurde. Küpsetada, valades segu kuumale pannile nõrgalt pruunistatud võisse, kas pliidiil või ahjus. Pool omletti libistada vaagnale, katta kergelt pruunistatud singitükkestega ning keerata teine pool peale. Kohane toit hommiku- või õhtulauale. Omletti täitmeks võib tarvitada peale singi ka riivjuustu, seeni, suitsukalatükikesi, aedvilja jne.

Samuti võib täita omletti ka moosi või marmelaadiga, siis sobib ta hästi magustoiduna lõunalauale.

KARTULI- JA MUNAVORM

Ained: 1 supitaldrikutäis keenud kartuleid, 1½ tl. soola, 2 keedetud muna, 2 spl. peenendatud tilli, 2 spl. peenendatud murulauku.

Kastmeks: 2 toorest munakollast, ½ kl. sõõgiõli, 1 tl. sinepit, ½ tl. soola, 1 tl. suhkrut, ½ sidruni mahl või veidi äädikat, 1 kl. hapukoort.

Kastmeks hõõruda munakollased maitseainete ja õliga läbi. Õli lisandada ainult aeg-ajalt ning vähehaaval. On segu muutunud paksuks, segada juurde ka koor. Kuumad koorega keedetud kartulid koorida, lõikuda viilukateks ja panna kaussi kihtimisi peenendatud munadega ning maitseainetega. Kaste valada üle ja anda kohe lauale.

HAUG MAKARONIDEGA

Ained: 1 kg haugi, keeva vett, soola, pipart, 1 loorberileht, 2 porgandit, 250 g makarone, 2 spl. võid, riivitud juustu, hapukoort, kalaleent.

Kala puhastada ja keeta keedunõus ühes maitseainetega pehmeks. Samuti keeta lühikeseks murtud makarone keeva soolveetesse asetades 15 min. Kurnata ja valada üle külma veega, et nad üksteise külge ei kleepuks. Keenud kala puhastada luudest ja panna liha kihtimisi makaronidega võigamääritud vormi. Vahele riputada riivitud juustu ja võitükikesi. Valada peale kalaleemega segatud hapukoort ja küpsetada ½–1 tund ahjus. Süüa kartulite ja salatiga või eri toiduna.

SUITSURÄIMED MUNAGA

Ained: 20 suitsuräime, 4–5 keedetud muna, soola, 1 kl. head hapukoort, 1 tl. sinepit, veidi sidrunimahla või äädikat.

Räimed puhastada nahast ja luudest ning seada vaagnale. Peale riputada hästi peeneks hakitud munad ja valada üle maitseainetega segatud koorekaste. Kaunistada hakitud munarebu ning munavalgega või peenendatud murulauguga. Süüa praetud kartulitega või ka õhtu- või hommikulauale võileibadega.

SILGURULLID SOOLASILKUDEST

Soolatud silgud leotada vees üks öö ja puhastada. Luud võtta välja kõhu poolt, nii et selg jääks terveks. Lahtisele silgule riputada peale peent pipart, hakitud sibulat ja hakitud hapukurki ning rullida kõvasti kokku, alates peapoolsest otsast. Rull pista kinni puutiku või nelgiga. Silgurullid asetada purki või kaussi, asetades vahele mõne sibulaviiluka, mis marinaadis keedetud, ning marinaadis peale valada.

Marinaadiks võtta parajaks lahjendatud äädikas, keeta ühes sibulaviilukate, pipra, vürtsi ja ühe loorberilehega 5 minutit kaane all. Jahutada.

Purk katta pealt pärgamendiga ja lasta seista 1–2 päeva.

KOPSUPIRUKAS

Ained: 1 vasikakops ja -süda, peent pipart, 2 spl. võid või rasva, 2 sibulat, 2–3 muna.

Taignaks: ¼ l piima, 25 g pärm, ½ kg nisupüüli, soola, veidi võid või rasva.

Piim, sool, pärm ja osa jahu segada ja panna sooja kohta kerkima. Kui kerkima hakanud, kasta ülejäänud jahu ja sulavõi või rasv juurde ja lasta uuesti tõusta. Vahepeal keeta kops ja süda pehmeks, lasta jahtuda ja ajada läbi lihamasina või lõikuda noaga hästi väikesteks tükkideks. Segada juurde peent pipart, hakitud ja praetud sibulat ja kõvaks keedetud hakitud munad. Maitsestada soolaga ja tarvitada pirukatäidisena.

Üleskerkinud taigen rullida umbes 1 sm paksuselt saialauale välja, katta pealt täidisega ja rullida kõvasti kokku, seejärel tõsta määratud plaadile. Määrida pealt munaga ja küpsetada ahjus keskmises kuumuses ½ tundi. Süüa puljongi juurde või õhtusöögiks. Sama täidisega võib valmistada ka väikesi klaasi või vastava vormi abil väljalõõdud pirukaid.

HAUTATUD VASIKALIHA TILLIKASTMES

Ained: 1 kg vasikaliha (külje- või rinnatükk), soola, rohelist tilli, vett, ½ sidruni mahl või tükk sidrunihapet, ½ tl. suhkrut, 1–2 spl. jahu.

Liha raiuda parajateks tükkideks ja panna väheses keeva veega tulele, lisades ühtlasi juurde antud maitseained. Kui liha pehme, kurnata leem läbi sõela, kloppida juurde jahu ja keeta mõni minut. Kastmele hakkida rikkalikult juurde rohelist

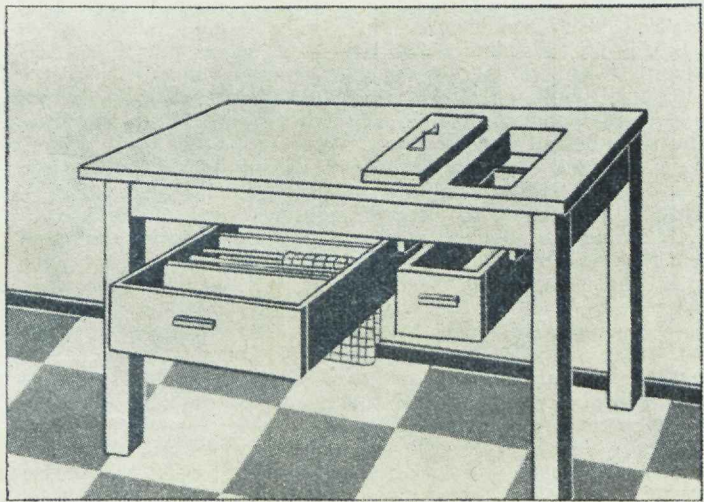
Köögilaud muutub praktilisemaks

Köögi ilu seisneb sisustise praktilises korralduses, vormide lihtsuses ja otstarbekuses, kõigi esemete puhtuses ja seinte röömsas värvuses, mis on kõigele tagapõhjaks. Seni seis parandusis on vähe tähelepanu juhitud köögilauale, ja ometi on ka siin võimalik läbi viia palju uuendusi, millised majapidamist tunduvalt kergendavad.

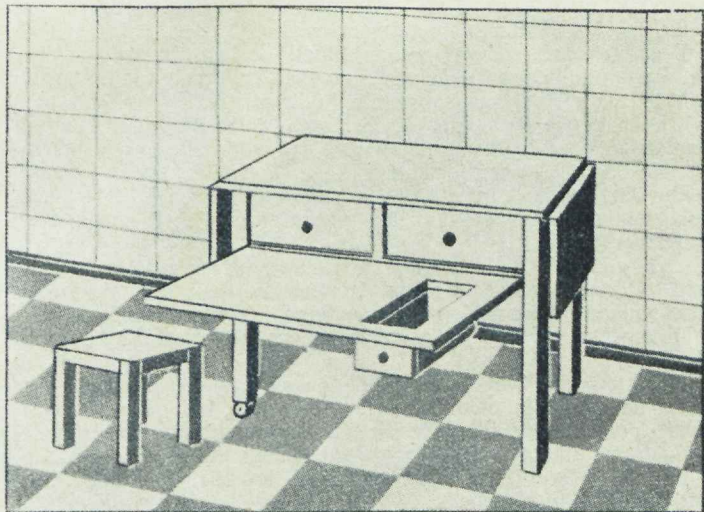
Moodsal köögilaul on kolmeosaline laegas. Esimeses võib hoida seepi, puhastusvahendeid ja teisi köögiesemeid. Teine osa on ilma põhjata, selle asemel on kaks varba, millele riputatakse nõudepesu-lapid ja käterätikud. Viimne osa on jälle põhjaga ja seda võib kasutada igaks otstarbeks. Lauaplaadis on kaanega suletav avaus, mille all asetseb laegas toidujäänuste jaoks. Laualesattunud kartulikoored, hernekaunad ja kõik jäänused tarvitseb vaid avausest laekasse pühkida ja hiljem prahiämbrisse viia. Kaitseks niiskuse vastu on nimetatud laegas seest tsinkkattega vooderdatud.

Praktiline on ka säärane köögilaud, nagu näha teisel joonisel, kus kahe laeka all asub väljatõmmatav lauaplaat. Kui pole olemas erilist riistapesulauda, siis võib pesemist toimetada ka siin. Ka selle laua võib varustada jäänustelaekaga ja vastava avausega. Ülemisel lauaplaadil on kummaldi pool külgedel liikuvad klapiid. Need suurendavad lauda vajaduse korral ja on eriti tarvilikud mitmesuguste köögimasinate külgekrumimiseks (hakkmasin, marjapress jne.). Et lauda oleks võimalik kergesti teise kohta toimetada, päeval akna alla ja õhtul lambi kohale, selleks varustatakse kaks jalga ratastega.

Need oleksid vaid väikesed uuendused, kuid perenaine tunneb neist suurt kasu.

Laegas varbadega ja jäänustega lasevad end köögilauale hästi juurde ehitada.

Selle väljatõmmatava, jäänustelaekaga varustatud lauaplaadi juures on mugav istudes aed- ja juurvilja puhastada.

tilli. Lihatükid asetada vaagnale ja valada kaste üle. Soovi korral võib kastmele lisandada ka 1 spl. hapukoort. Anda lauale keedetud kartulite ja aedviljaga.

Kuidas käitub daam?

Lokaalis ...

Lokaali sisseastumisel läheb daam ees. Ülerõivaid garderoobi jätta pole tal tingimata vajalik. Tahab ta aga neist vabaneda, siis annab ta mantli, kalossid ning pakid ära ja astub lokaali kostüümis või kleidis ja nende juurde sobivas kübaras. Kui lokaali külastamine järgneb mingile eelnevale pidulikule sündmusele, kus viibiti õhtukleidis, siis peaks mantli ja kübara jätma üll ainult siis, kui ka need kuuluvad õhturõivastise hulka.

Niipea kui ollakse lokaalis endas, asub härra ette ja valib koha; trepil läheb härra üles minnes ees, alla tulles taga — sel juhul, kui ruum ei luba, et mõlemad läheksid kõrvuti.

Söökide ja jookide valik, samuti ka tellimise andmine kelnerile on eranditult härra asi. Loomulikult pärib ta enne oma daami soove ja peab temaga nõu menüü koostamise kohta.

Peenetundelised naised taipavad härra ettepanekute viisist kohe, millistes piirides ta soovib korraldada kutset, ja seavad oma valiku sellele vastavalt. Oleks sama taktitu valida liiga kalleid asju, kui ka ülisuurest tagasihoidlikkusest tingimata püsida kõige odavam juures, mida sügavam südamepõhjas üldse ei taheta. Ka arvetasumine on härra asi, nagu üldse daam, kui ta on lokaalis mehe saatel, ei tee ise kunagi tegemist kelneriga. Kui on enne kokku lepitud, et igaüks kannab ainult oma kulud, siis võib pärast toimida seltsimehelikult jagamist. Üldiselt kehtib tänapäevalgi veel reegel, et härra, kui pole teisiti kokku lepitud, on lokaalis küllakutsuja. Majanduslikult iseseisvad naised ei häbene muidugi seda küsimust õigeaegselt selgitada; sobimatu on alles sel hetkel, kui esitatakse arve, tõsta vaidlust selles asjas. Ütlused nagu: „Seda ei või ma ju ometi vastu võtta“ või „Mul on kole piinlik“ pole kelneri juuresolekul mingil tingimusel kohased ja ei tee asjaosalistele asja kergemaks.

Lokaalis ja kohvikus laseb daam end ikka oma saatjal teenida. Siin pole daam majaproua ega võõrustaja, vaid härra on kavaler. Ta pakub daamile toite ja kallab jooke. Daam peab seda endale rahulikult laskma meeldida, et tema eest hoolitsetakse, ilma et tunneks puudutatud olevat oma pere-naiselikke õigusi.

Et söömise ajal kamm, puudritoos ja muud tualettsemed ei kuulu lauale, on endastmõistetav. Kui tahetakse end värskendada ja korraldada, siis vabandatakse end mõneks hetkeks oma saatja ees ja otsitakse selleks otstarbeks garderoob üles.

Kohtab üks või teine pool lokaalis mõnd tuttavat, siis teretavad härra ja daam ühiselt — ka siis, kui neile vastavat isikut pole veel isiklikult esitletud. Tervitamiseks laua juurde minna on lubatav ainult väga heade ja lähedaste sõprade puhul, kuid seal istet võtta ei sünni ka siis, kui ei järgne eriti kindlat kutset selleks.

Minema hakates tõuseb esimesena daam* ja laseb härral endale ülerõivad selga aidata. Ta ise ei aita härrat mantli selgaaajamisel, nagu ta üldse kõiki väikesi abistamisi, mis kodus võivad olla väga armastusväärsed ja kohased, väldib avalikus paigas.

Kui jõutakse ukse juurde, laseb härra daami ette; ta hoolitseb garderoobi eest, korraldab selle eest ettenähtud tasu ja avab oma daamile ukse.

Kõht esitab kaebusi

Kui inimese kehaline enesetunne on veidi roopast väljas, kui talle söök enam ei maitse, siis ärritub ta kergesti ja otsib süüdlast, milleks tavaliselt osutub kõht.

Ons kõht võib-olla seepärast eelistatult elund, et ta esimesena saab ümbertöötamiseks maitavad palad, milliseid inimese sööb isust, näljast või harjumusest? Kindlasti mitte! Sest kui inimlikke lõbutundeid tahetakse üksikute elundite arvele kirjutada, siis peaks küll keel esikohal olema. Viimane tohib vähemalt maitsta, seega lõbutunnet üle kanda, võttes sealjuures osa toidu vormimisest ja süljega segamisest ning neelamisaktist.

Magu seevastu on rasketöeline ning peab juba siis seedimisele ette valmistuma, kui toite alles köögis valmistatakse. Siis jõuab nina kaudu teade ajukeskuse: „Pane tähele, seal tuleb midagi oivalist!“ Ka silmad ja kõrvad teatavad igasugustest võluvatest asjadest. Kuid tähelepanelikud maoseinad mõistavad vaid seda, et tuleb tööd. Nendele mõjub see teade nagu kapteni käsk kütjale katlaruumis: „Täisauruga edasi!“ Siis peab kütja tublisti kütma ja magu seedemahlu oma näärmeist välja pressima, et olla seedimisvalmis.

On maitvad palad juba kõhtu jõudnud, algab alles õige töö. Nüüd segatakse toit tugevate musklliigutustega mitmesuguste seedimismahladega hästi läbi ja vormitakse ümber pudruks. Töö on seda raskem, mida hooletumalt mao isand on söönud, mida suuremad on portsjonid ja mida puudulikult malt toid oli valmistatud. Mõned inimesed loodavad oma maost ses suhtes tõesti palju.

Iga sööki koheldakse maos eriviisiliselt. Vedelik antakse seal ruttu edasi — liha ja kartulid nõuavad väga põhjalikku ümbertöötamist. Toortoiduga võib magu alles siis midagi peale hakata, kui ta on hästi peenendatud. Piim tuleb viia hüübumiseni. Kahjulikud pisikud peab maomahl surmama. Mõned toidud, näiteks kirsid, ei sobi kõrvuti rohke veega, siin tekib paisumine ja mao ülekoormatus.

Kõike seda korraldab terve magu mängides. Ainult siis, kui asi väga hulluks läheb, streigib ta. Ta teeb seda enamasti teiste, kõrgemalseisvate organite käsul või ka vastu tema omaniku tahtmist. See „streik“ kulgeb nii: maoliigutuste suund lülitatakse lihtsalt tagurpidi ümber! Mao omanikul hakkab „halb“ ja mao sisu eemaldatakse sedasama teed kaudu, kust ta sisse tuli. Seeläbi pole üksi magu koormast vabastatud, vaid ka kogu keha kahjustuse eest kaitstud. Enamasti saab aga meie magu mitmesuguste toitude imestusväärse hulgaga siiski toime. Ent ta ei saa neid maitseid toite kaua oma valduses hoida, sest tema ülesanne seisneb eelkõige toidule seedimiskõlbliku kuju andmises ja soolele edasiandmises. Siin kulgeb seedeprotsess edasi ja siin imendatakse toitained ka lõpuks toidust ning saadetakse mahla-teede kaudu kehasse laiali.

Magu on seega peamiselt töömasin ja mitte imendumisorgan. Sellest hoolimata süüdistatakse teda ikka jälle, kui midagi hästi ei lähe. Valud või põletikuprotsessid, mis tekivad all jämesooles, arvatakse maos olevat. Kui allpool rinnakut paistab midagi korrast ära olevat, siis öeldakse, magu on rikkis, magu on liiga nõrk, närviline või külma saanud. Maokatarr on sagedasim haigusediagnoos. Ii-gagi sageli kerkib huulile küsimus, kas pole võib-olla koguni tegemist maohaavandi või mõne pahaloomuse kasvajaga maos. Tuntakse veel ka närvilist magu, allavajunud magu, maalaienemist. Loendamatu kaebuste puhul kahtlustatakse ikka jälle magu.

Kaheldamatult on olemas rida haigusi, mis lähtuvad maost, kuid suurem osa nn. maohaiged kannatab samal ajal kõikide teiste võimalikkude haigusseisundite all. Väga sageli esinev maokatarr on kindlasti enamikul juhtudel alles mõne teise haiguse tagajärg. Maole on eriti raske ja tänamatu ülesanne määratud; ta peab ka paljude teiste elundite häirete all kannatama. Haiged hambad põhjustavad sageli maohäireid. Visa kõhukinnisus võib samuti maohäireid tekitada nagu soolekatarr või kõhulahtisus. Maksahaigus ja sapiteede-haigus käivad alati maohäiretega käsikäes. Palavikulised haigused, tuberkuloos, ka verehaigused ja mitmesugused ainevahetusehaigused võivad maovalusid ja funktsioonihäireid esile kutsuda. Need haigused avalduvad maos kõige enne ja kõige piinavamalt. Kui siis haiget soolt, paisu sapipõies või närvlikkust edukalt ravitakse, kaovad ka maohäired ning kõik läheb tagasi vanasse roopasse.

Kingade eest peab hoolitsema!

Niikaua kui lühikeste seelikutega jalutame, niikaua on meie sukad ja kingad nii õelda pilkudepüüdjad. Ja mõte olla inetutes kingades vaatlusobjektiks on meile ebameeldiv. Seepärast kohustume nägema suurimat vaeva, et meie kingad säilitaksid kaua oma ilusa kuju ja värvuse.

Kuidas teeme seda? Esimeseks tingimuseks on, et kingad enne puhastamist täiesti tolmuvabaks harjatakse. Värvilised kingad tuleb ainult puhta lapi ja harjaga ning nende jaoks määratud kreemiga puhastada. Ilmuvad nendele mõne aja pärast mustuseplekid, siis kõrvaldada viimased hoolikalt. Kõik kingad, olgu mustad või värvilised, tõmbame kohe pärast tarvitamist liistule, et inetud kõndimisvoldid ei saaks süveneda. On kingad märjaks saanud, siis toppida nad paberiga hästi täis ja tõmmata alles kuivanult liistule. Kuivama ei tohi neid panna — kuid seda teab ju iga laps — ahju ega pliidi lähedale. Kuivamise kiirendamiseks võib nad panna aga külili. On kinga juures rebenenud mõni õmblus või ilmneb mõni muu viga, siis viia nad hea kingsepa juurde, vannutades viimast iga kord, et ta ei tõmbaks kingi liiga suurele liistule. Muidu võib väga kergesti juhtuda, et kingad pärast tallutamist on liiga laiad, mis näib inetuna ja kahjustab ka sukki.

On kingavooder läbi kulunud, siis kleepida asemele uus vooder. Inetukmuutunud värvilised kingad võib mustaks värvida. Samuti võib kantud seemiskingi lasta kingsepa juures uuendada. Talvel, kui jalanõud vihma ja lume käes palju kannatama peavad, määrada õmblusi vedela rasvaga. Soovitatav on vedelale rasvale lisandada veel vedelat kärjevaha ja kanda siis segu pealiskihale ja talla kokkupuute kohale, pikendades seega õmbluste vastupidavust.

Peent seemisnahka saab riitsinuse abil muuta veekindlaks. Tugevasti määrduvad kingad pesta kohe leige veega ja hõõruda niiskelt riitsinuse, glütseriini või vaseliiniga lapi abil sisse, siis toppida paberit täis ja kuivatada aeglaselt õhu käes. Seesuguse käitlemise juures jääb nahk painduvaks. Kõvas nahas ei tunne jalad end mugavalt, ka kuluvad sukad ruttu läbi.

Lakk-kingi võib ainult külma veega pesta, soovitatav vana käsna. Pärast pesemist kuivatada kohe kuiva rätikuga, hõõruda võipiimaga sisse ja poleerida villase lapiga jälle läikivaks. Nii säilivad lakk-kingad kaua ja hästi. Kantakse lakk-kingi talvel, siis soendada neid enne jalgapanemist kergelt (kõetud toas), siis lakk ei rebene nii kergesti.

Kui kingad pigistavad, panna ninasse veidi märga vatti. Lakk-kingade puhul panna niiske vatt sinna, kus kingad suruvad, ja tõmmata king jalga. Nahk muutub seeläbi vastaval kohal pehmeks ja ei suru enam.

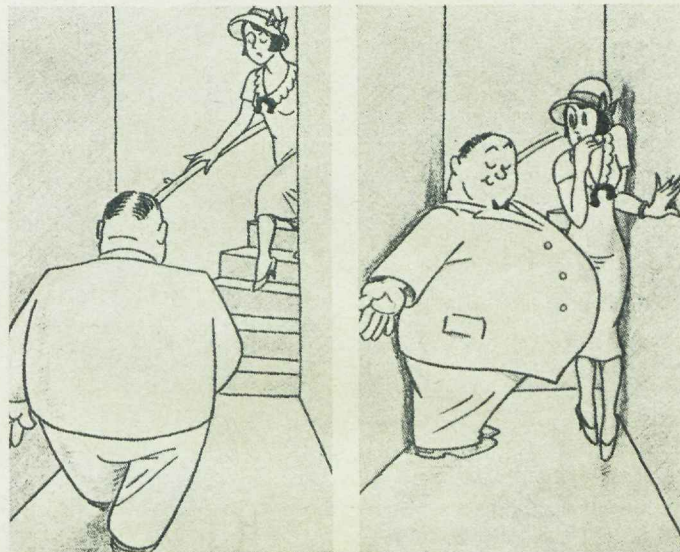
Et pikendada taldade eluiga, määrada neid värnitsaga. Kui nahk on õliga hästi läbi imunud, siis ei riku lumi ega vihm teda nii kergesti. Kõik kingad — nagu nende kandjadki — vajavad puhkeaga. Näib, nagu muutuksid nad kapisseismisega uueks. Seepärast on soovitatav mitte kogu päev üht ja sedasama kingapaari tarvitada, vaid vähemalt kord päevas kingi vahetada. Juba mõte, et kingade eest on hästi hoolitsetud, mõjub rahustavalt, kuna vaade inetutele kingadele rikub tuju. Nii siis, hoolitseme oma kingade eest!

Teie küsite — meie vastame

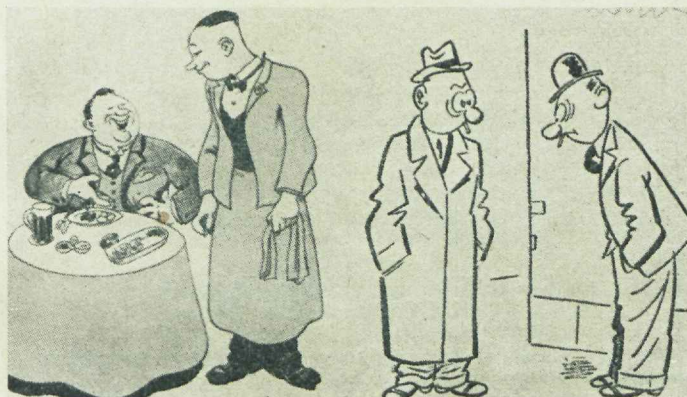
Lugeja F. J. Tallinnast.

Puhastage bensiinis, asetades bensiini nõuga kaussi, kus on soe vesi. Kui bensiin on veidi soojenenud, siis liigutage määrduvad esed bensiinis ja muljuge, kuni mustus välja tuleb. Väga määrduvad eseme puhul tuleks vähemalt kord uuesti puhas bensiin võtta. Musta, tarvitatud bensiini ei tohi

Lõbus voerig meestest naistele

Viisakas härra teeb daamile ruumi.

„Kelner, see peab olema pool kana? Siin pean ma küll naerma!“ — „Õnn, et teie ainult naerate, härra, kõik teised külalised söimavad!“

„Kuidas sa julged niisuguseid naru-seid pükse oma noobli mantliga kanda?“ — „Jah, aga võid sa mulle öelda mõnd restorani, kus saab ka vahetada vanu pükse uute vastu?“

„Härra direktor, siin on veel üks daam, kes kandideerib meie sekretäri kohale, ja ma usun, see on kindlasti kõige vastuvõetavam meile!“

A/s. KAUBA PANK,

Suurturg nr. 12,
oma majas

• TARTUS •

Juhatus telef. 22-09
Kodukeskjaama telef. 41-40

Oma kapitalid üle Kr. 545.000.— :: Toimetab kõiki pangaoperatsioone

Kindlustuse Aktsiaselts Eesti Lloyd'i Tartu peaesindus

ära visata, vaid pudelisse valada, kus seismisel mustus põhja vajub, ning bensini võib jälle uuesti puhastamiseks tarvitada. Puhastatud ese riputada õhurikkasse kohta, kus seismisel bensini lõhn haihtub.

A. Läänemaalt.

Endisi üliõpilasi, kes vahepeal õpingud katkestanud, võetakse E. V. Tartu Ülikooli sisseastumiseksamita vastu 6 a. jooksul. Pärast 6 aasta möödumist õpingute katkestamisest tuleb sisseastumiseksam uuesti sooritada.

Lugeja 3345.

Kahjuks ei ole praegu tikitud kõõgigarnituurid sugugi moes, mistõttu pole ka võimalik selliseid mustreid avaldada.

L. L.

Avaldame käesolevas numbris kaks heegeltehnikas kraed, võib-olla rahuldavad need Teid.

Y.

1) Kui Teil on juuksed juba sünnipäraselt õhukesed, siis neid tihedamaks muuta ei saa. Juuksehaiguse puhul on soovitatav pöörduda nahahaiguste eriarsti poole. „Schwarzkopf Ekstra-Mahe“ šampoon on heledate ja tumedate juuste jaoks eraldi müügil.

2) Tedretähnide kaotamiseks koduste abinõudega võib soovitada näopesemist sidrunimahla või hapupiimaga. Rohukauplustest ostetava salvi „Tedresaniga“ määrada nägu igal õhtul, alates juba varakevadest.

Täielikult ei saa tedretähne üldse kaotada, vaid nad ilmuvad igal kevadel uuesti.

Lugeja Kohtla-Järvel.

Määrige kõõmamise vastu igal õhtul peanahasse järgmist rohtu:

Rp.
Acid. salicyl. 2,0
Mentholi 1,0
Ol. Ricini 0,5
Resorcini 2,0
Spir. vini 80° ad 100,0

Lugeja Tudulinna.

1) Paksenenud sarvnahka kaotamiseks määrige kaks korda päevas vastavatele kohtadele järgmist vedelikku:

Rp.
Acid. salicyl.
Acid. carb. liquif.
Acid. lactic. aa 2,0
Coll. elast. 18,0

Nädala lõpul leotage jalgu ja eemaldage ettevaatlikult paksenenud kiht.

2) Kohvi aroom ja maitse on tiesti kohvisordist. Kuna meil praegu kallimaid ja paremaid sorte valitsevate olude tõttu üldse saada pole, siis tuleb lihtsalt leppida sellega, mis saada on. Keetmiseks on tarvilik hea värske vesi ning iga tass kohvi kohta arvestatakse 1 teelusikatäis kohvijahu või veidi enam, nii kuidas soovitakse kohvi kangust.

Lugeja Petserist.

1) Juukseid saab tumedamaks muuta ainult värvimise teel. Muud abinõud ei ole.

2) Liigse rasvumise vastu võitlemises seisab esikohal dieet. Võimlemisharjutusteks sobivad igasugused rütmilised liigutused ja painutused, mis panevad puusa- ja kõhulihased tööle. Ka on heaks vahendiks harjutused lihtsa hüppenõoriga, eeldades, et süda on terve. Lähemaid juhendeid võimlemisharjutusteks võime ruumipuudusel anda ainult kirja teel, kui saadate oma aadressi, nime ja lisandate vastuseks 15 s. eest postmarke.

SUURES VALIKUS

mööbliriideid, ukse- ja
aknaeesriideid

RAHVUSLIKUD SEELIKURIIDED

JA LÕNGAD

Igas värvis koi- ja päikeskindlaid

vaiba- ja käsitöö-
lõngu

Džundiriidet lõngadele vastava raudustikuga

MEIE LÕNGADE MUUGIKOHAD:

VÖRUS, Kreutzwaldi t. 50, A. Pihlak; VILJANDIS, Lossi t. 16, M. Labi; Lossi t. 23, H. Keernik; PÄRNUS, Kalevi t. 41, H. Reimann; PAIDES L. Rästas, telef. 107; PETSERIS S. Martsen; A. Retel, Võru t. 14; TALLINNAS, Lübi-jalg 6, K. Saarse; RAKVERES, Tallinna t. 20, S. Haukka; Lai t. 13, firma „Käsitöö“; NARVAS, Joala t. 26, firma „Kodukäsitöö“; VALGAS, Vabaduse t. 14-a, firma „Amro“; TÜRIL A. Rumvolt; PÖLTSAMAAL, Jõgeva t. 10, A. Supp; KARKSI-NUIAS Reile; TAPAL, Pikk t. 12, A. Valsiner; ANTSLAS A. Laas; VAIKE-MAARJAS A. Jürisson; KURESSAARES M. Trey.

Villa- ja värvimistööstus „EKSTRA“

A. Träss

TALLINNAS, S. Tartu mnt. 12

TARTUS, Narva t. 49, telef. 30-07

F. I.

Monogrammi avaldame järjekorras. 3½-a. tütarlast võib ristida harilikus kleidis või valmistada selleks puluks valge kleidike mõnes meeldivas tegumoes.

E. K. Viljandimaalt.

Käesolevast numbrist leiata ühe nägusa vooditeki, millele on antud rakendused nii täisvillase kui ka niitlõimteki jaoks.

Varakevad.

Praegusel raskel ajal on mood väga mitmekesine ning võimaldab otstarbekalt kõiki esemeid kasutada, neid ümber tehes ja moele vastavalt kohendades. Moes on igasugused jakid ja jakikesed. Teie poolt mainitud rõivastis on Tiroomi rahvusrõivas, Riiete hinnad on praegu väga ebakindlad ning näitavad järjest tõusutendentsi. Mõningaid välismaa riidesorte pole ka üldse enam saada.

Parimaks ajaviiteks ja sõbraks puhketundidel on Teile

„Vallatu Magasin“ nr. 16 (2)

Ilmus müügile suur eelkevade-number.

Palju pilte

112 lk. põnevat lugemismaterjali.

Hind ainult 50 senti

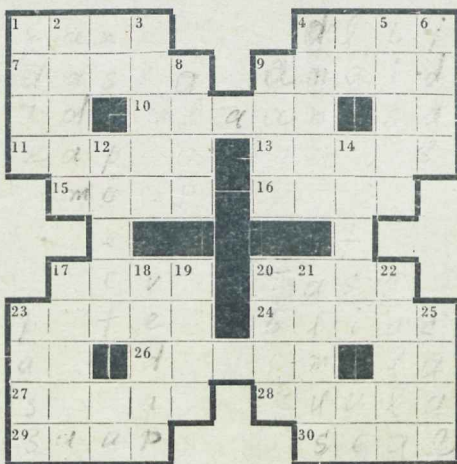
Müügil kõikjal

„MARET“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 4.—, 6 kuud kr. 2.15, 3 kuud kr. 1.10. Välismaale aastas kr. 6.—, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel: I kaane seesmine külj kr. 120.—, viimase kaane seesmine külj kr. 100.—, viimase kaane välimine külj kr. 150.—, ¼ lehekülge sisuosas kr. 200.—, ½ lehekülge kr. 100.— jne. Kuulutajale võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav- ja peatoimetaja: R. Puusepp. Käsitöö-, moe- ja majapidamisosakonna toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetuse talitus, trüki- ja köitekoda: Tartus, Ülikooli 25; telefonid: kontor ja trükikoda 35-20, ärijuht 41-90, peatoimetaja 39-75, pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemaks ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

Igal eksemplaril lisana kaasas 16 lk. romaani „Hea, et sa siin oled ...“

„Mareti“ trükk, Tartus, 9. aprillil 1940. a.

Ristsõnamõistus nr. 2

Põikread: 1. Rahaasutis. 4. Mäestik Euroopas. 7. Maailmajagu. 9. Mäestik Lõuna-Ameerikas. 10. Ratsaväelane. 11. Tegusõna. 13. Teravili. 15. Tegelane ühes Shakespeare'i draamas. 16. Eeskoda. 17. Hinduismi peajumalaid. 20. Telegraafiagentuur. 23. Värvaine. 24. Prohvet. 26. Usuline õpetus. 27. Vajutan. 28. Tegusõna. 29. Omadus. 30. Kaugemal.

Püstread: 1. Jalutuskoht. 2. Üks esimesi inimesi. 3. Maakoht Lõuna-Eestis. 4. Portsjon. 5. Haiguse tekitaja. 6. Ilmakaar käändes. 8. Tegelane Mälgu romaanis „Lääne-mere isand“. 9. Kallis varandus. 12. Teatud liiki kirjanik. 14. Ebameeldiv omadus. 17. Muistne võimumees Jaapanis. 18. Rongi osa. 19. „Vanemuise“ primadonna. 20. Intelligenti proovimise vahend. 21. Armuand. 22. Koht Soome sõjast. 23. Oinas. 25. Ruum korteris.

Ristsõna õigete lahendajate vahel, kelle lahendused on jõudnud „Mareti“ toimetusele (kirjaümbrikule palume nurgale märkida „Ristsõna“) 30. aprilliks s. a., jagatakse nähtud vaeva eest järgmisi romaane:

- 1 eks. John Galsworthy „Pühak“ (broš.)
- 1 „ Pearl S. Bucki „Ema“ ”
- 20 „ „50-sendist romaani“

Kinkide-saajate nimekiri ilmub järgmises numbris.

Küsimuste saatjad!

Sellest raamatust leiata teie oma küsimustele palju põhjalikuma seletuse, kui saame anda meie.

Kui maksate raamatu hinna kr. 1.— meie posti jooksvale arvele 22-01, saadetakse raamat postikuludeta kätte.

Kirjastus „MARETI“

Kaunis mälestis möödunud aastast •••

••• rõõmustab Teid ja teisi

Kõike, mida ajakiri pakub Teile kuust-kuuse, võite jäädvustada alatiseks nägusa ja odava köitega. Nii jääb „MARETI“ alati Teile heaks nõuandjaks. Üksikud numbrid kaovad aga sageli teadmatult kuskile, kust neid kunagi ei leita, kui on tarvis.

„Mareti“ ja „Vallatu Magasini“ ning teiste ajakirjade köitetoid võtavad vastu:

- Tallinn: A/K. K. Jürgens, Rataskaevu 20
- Tartu: „Mareti“ trüki- ja köitekoda, Ülikooli 25
- Abja: J. Saul, kauplus
- Antsla: K. Kivi, kauplus
- Elva: J. Tammin, raamatukpl.
- Haapsalu: P. Berg, Karja 17
- Jõhvi: Joh. Bruns, „Vikerkaar“
- Järva-Jaani: M. Roosileht, kauplus
- Järvakandi teh.: Järvakandi tehaste T.-ühisus
- K.-Nuia: J. Reile, kauplus
- Kiviõli: Ed. Reinas, kauplus
- Kunda: A. Maiberg, kauplus
- Lihula: L. Kambi, kauplus
- Mustvee: O. Rosin, kauplus
- Märjamaa: J. Sepp, kauplus
- Narva: P. Üibokand, Hermanni 11
- Otepää: K. Saar, raamatukauplus
- Paide: H. Seidelberg, raamatukauplus
- Petseri: O. Jagomägi, kauplus.
- Pärnu: Ed. Raudsepa ajak.-kontor, Vilmsi 12
- Põltsamaa: A. Virro, kauplus
- Rakvere: Erik Priimann, raamatukpl.
- Tapa: Jaama raamatukapp, A. Maasik
- Türi: A. Rumvoldt, raamatukpl.
- Tõrva: H. Ploom, kauplus
- Valga: A. Suur, rmtkpl., Vabaduse tn.
- Viljandi: „Kirjandus“, Tartu tn. 3
- Vändra: E. Pill, kauplus

„Mareti“ trüki- ja köitekoda

Tartus, Ülikooli 25, tel. 35-20, 39-75 ja 41-90.
Posti jooksev arve nr. 22-01. Postkast 22.

50 SENDINE ROMMAAN

ON ODAV RAHVARAAMATU - SEERIA

mida ilmub 12 numbrit aastas. (Iga kuu üks romaan.) Tellimishind aastas kr. 5.50, poolaastas kr. 2.80, kolm kuud kr. 1.40. „Mareti“ aastatellijale aastas kr. 5.—

1939. a. ilmusia järgmiseid romaaneid:

W. von Hollanderi	romaan	„Õnn vaikeses majas“	72 lehekülge
Thea von Harbou	„	„India hauasammas“	188 „
Leo Tolstoi	„	„Kreutzeri“ sonaat“	98 „
Theodor Fontane'i	„	„Abielurikkuja“	130 „
H. G. Kernmayri	„	„Magdalena suur vale“	160 „
Ivan Turgenevi	„	„Rudin“	152 „
Gerhart Hauptmanni	„	„Fantoom“	104 „
Herman Bangi	„	„Tine“	186 „
O. E. Kieseli	„	„Irene saatatus“	236 „
Gustaf af Geijerstami	„	„Naise võim“	118 „
Norbert Jacques'i	„	„Sadam“	158 „
Fred Andreasi	„	„Armastuseta laev“	228 „

Kokku 1830 lehekülge

Need, kes ostavad 1939. a. ilmunud kõik 12 numbrit

„50-sendist romaani,“ saavad aastakäigu kr. 3.50. Muidu maksab iga number 50 sent.

1940. a. ilmunud:

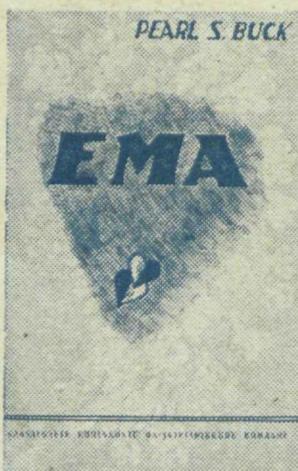
Werner Martensi	kriminaalromaan	„Malai templimask“
Piet van Eyki	„	„Kuldne kärbes“
Conan Doyle'i	„	„Looritud üürnik“

„50-SENDINE ROMMAAN“ ON MÜUGIL KÕIKJAL. ÜSIKNUMBER 50 SENTI

Posti jooksev arve nr. 22-01.

Kirjastus „MARET“
Tartus, Ülikooli 25

ILUSAIM KINK IGALE NAISELE SÜNNIPÄEVAKS ON:

Pearl S. Buck: **EMA**

Pearl S. Buck sai maailmakuulsaks oma hiinasisuliste romaanidega. Tema on osanud kujutada Hiina vaimset ja hingelist olukorda nii veenvalt, et temaga ei suuda võistelda ükski teine eurooplane. See on ka täiesti arusaadav, sest ta on kasvanud üles Hiinas ning seetõttu õppinud tundma tõelist Hiinat. Romaaniga „Ema“ annab autor sügava ja haarava eepose hiina emast.

Romaan. Hind broš. kr. 3.50

Alice Lyttkens:

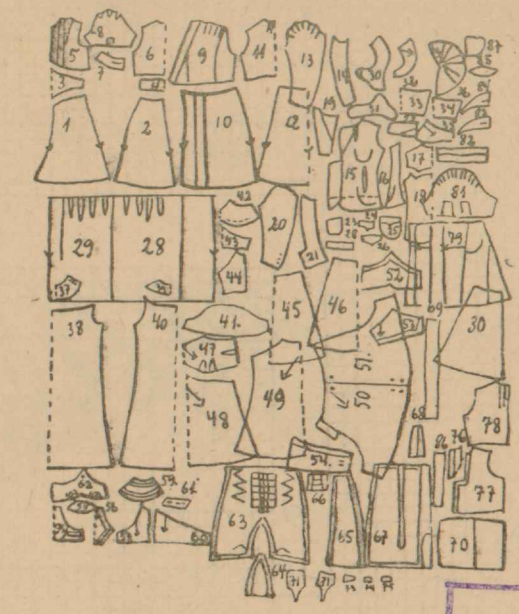
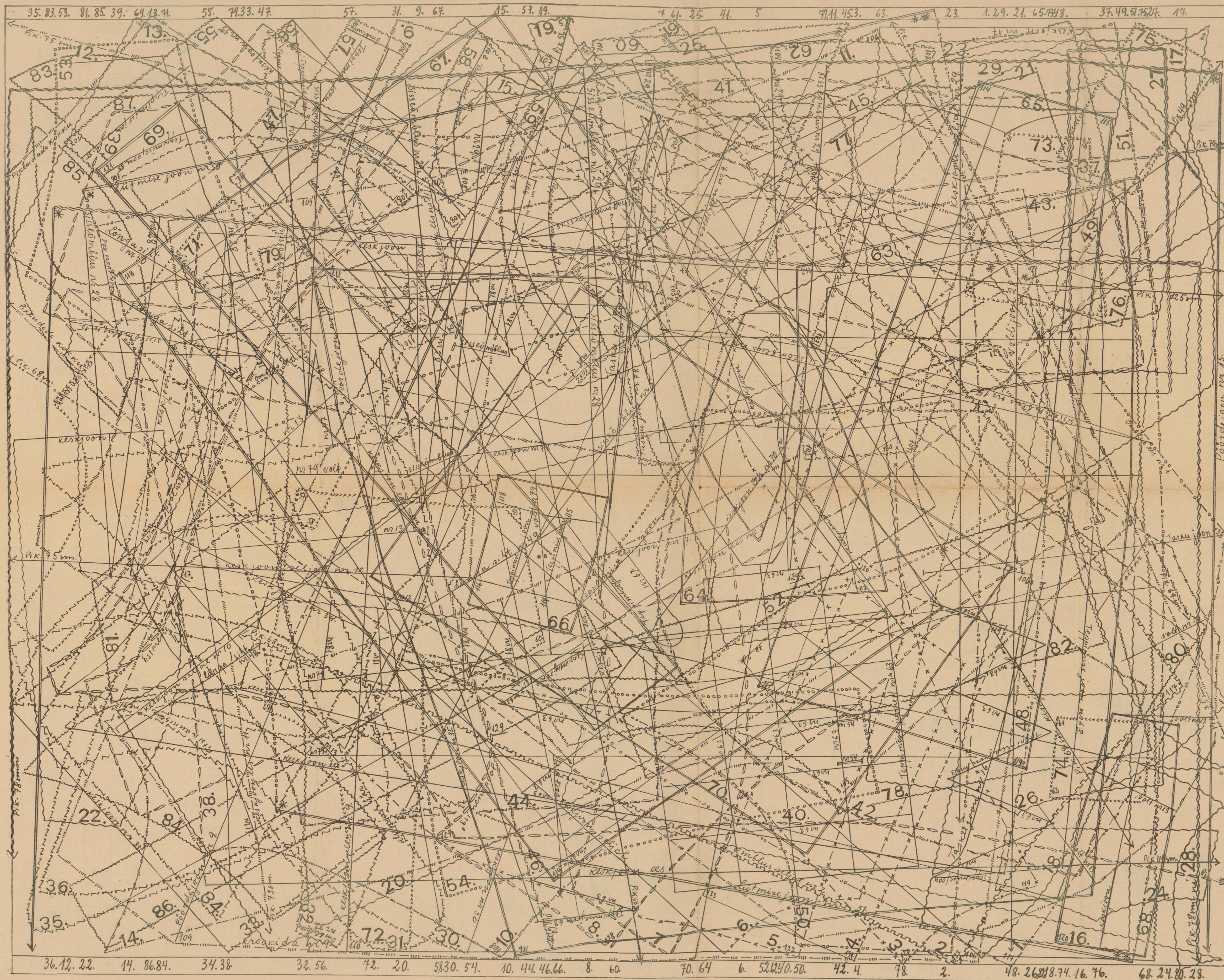
MIDA MEIE KÕIK IGATSEME

See rootsi naiskirjanik on kõikjal kiiresti võitnud palju sõpru ja imetlejaid oma julgete romaanidega. Romaan „Mida meie kõik igatseme“ on krooniks autori seni ilmunud romaanidele. Siin selgub ja otsustub naisadvokaat Ann Ranmarki saatatus. Raskeis olukorras ilmneb ta vapper iseloom, ta saavutab tõelise sisemise vabaduse ja sügav armastus ühe hingeliselt kõrgelseiva mehe vastu toob talle ta elu mõtte täidumise.

Romaan. Hind broš. kr. 3.25

KAASAEGSETE KUULSAMATE NAISKIRJANIKKUDE ROMAANE

Maret
 Naiste ja kodude kuukiri
 APRILLIKUU MUSTRI- JA
 LÕIKELEHT 1940. A.

- Lõige I. Kleit, rinnam. 96 sm. Moefoto nr. 7.**
1. Seeliku esilaid
 2. Seeliku tagalaid
 3. Esipoole mürdiosa
 4. Tagapool
 5. Esitükk
 6. Selg
 7. Krae
 8. Varrukas
- Lõige II. Mantel, rinnam. 96 sm. Moefoto nr. 2.**
9. Esitükk
 10. Selg
 11. Esilaid
 12. Tagalaid
 13. 14. Varrukas
 15. Vöö 2,5 sm lai ja 2 m pikk.
- Lõige III. Kostüüm, rinnam. 88 sm. Moe- foto nr. 3.**
15. Esitükk
 16. Küljosa
 17. Seljapasse
 18. Selg
 19. Reväär
 20. 21. Varrukas
 22. Krae
 23. Rinnatasku
 24. Taskuklapp
 25. Küljotasku
 26. Taskuklapp
 27. Põhn
 28. Seelikulaid
 29. (hiita)
- Lõige IV. Kolm kraed. Moefoto nr. 8, 9, 10.**
30. Krae nr. 8 pool osa
 31. Manset
 32. Krae nr. 9 pool osa
 33. Alumine seotis
 34. Ülemine seotis
 35. Krae nr. 10 pool osa
 36. Zaboo
- Lõige V. Öösärk, rinnam. 96 sm, nr. 477.**
37. Eppasse
 38. Esilaid
 39. Seljapasse
 40. Selg
 41. Varrukas
- Lõige VI. Aluskleit, rinnam. 88 sm, nr. 478.**
42. Esitükk
 43. Mürdiosa ees
 44. Selg
 45. Esilaid
 46. Tagalaid
- Lõige VII. Särk ja püksid, rinnam. 92 sm, nr. 481.**
47. Särgi rinnaosa
 48. " esilaid
 49. " tagalaid
 50. Püksi esipool
 51. " tagapool
- Lõige VIII. Rinnahoidja, rinnam. 96 sm, nr. 484.**
52. I Rinnaosa
 53. II " "
 54. Selg
- Lõige IX. Rinna- ja sukahoidja, rinnam. 102 sm, nr. 485, 486.**
- 55, 56, 57, 58, 59, 62. Rinna- hoidja esiosad
 60. Seljosa
 61. Nõu-pauguosa
 63. Sukahoidja esipool
 64. Kummi ees
 65. Küljosa
 66. Küljekummiosa
 67. Seljosa
 68. Pealtpandav kolmnurk taga
 69. Äärelaen
 70. Eesosa vooder
- Lõige X. Sukahoidja, pussam. 96 sm, nr. 483.**
71. Esitükk
 72. Küljosa
 73. " "
 74. Vasakpoolne nõu-pauguosa
 75. Parempoolne " "
- Lõige XI. Kleit 9-11-a. tütarlastele, nr. 468**
76. Vestiosa
 77. Esitükk
 78. Selg
 79. Esilaid
 80. Tagalaid
 81. Varrukas
 82. Manset
 - 83, 84. Kraesoad
 85. Seotis ees
 86. Nõu-pauguäär
 87. Tasku

